

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Evakuace a porovnání jejího provedení
vybraných objektů v Táboře v případě
mimořádné události

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Studijní program:

OCHRANA OBYVATELSTVA

Autor: Bc. Karolína Novotná

Vedoucí práce: Ing. Vladimír Štípek, Ph.D.

České Budějovice 2023

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci s názvem „*Evakuace a porovnání jejího provedení vybraných objektů v Táboře v případě mimořádné události*“ jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby diplomové práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé diplomové práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 6. srpna 2023

.....

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala panu Ing. Vladimírovi Štípkovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady, trpělivost a jeho klid během zpracování mé diplomové práce. Dále bych touto cestou věnovala poděkování sociálním zařízením, kterých se týkala výzkumná část diplomové práce, konkrétně je mé poděkování směřované paní Mgr. Janě Svačinové, MBA, MSc., bez její ochoty bych výzkumnou část nemohla realizovat.

Evakuace a porovnání jejího provedení vybraných objektů v Táboře v případě mimořádné události

Abstrakt

Diplomová práce na téma „Evakuace a porovnání jejího provedení vybraných objektů v Táboře v případě mimořádné události“ se zabývá ve svých jednotlivých částech tématem evakuace v případě, že nastane mimořádná událost ve dvou vybraných objektech v Táboře.

Teoretická část diplomové práce se zabývá zpracováním dostupných a citovaných zdrojů v seznamu zdrojů. Zpracováním zdrojů došlo k identifikování důležitých právních předpisů, které se týkají evakuace. Dále faktorů, které evakuaci ovlivňují, jako jsou evakuační trasy, evakuační pomůcky, evakuační značení, druhy evakuace, její podmínky a zabezpečení. Za pomoci rešerše zdrojů, a především poté zpracováním dotazníkového šetření bylo porovnáno provedení evakuace vybraných zařízení.

Tato diplomová práce má za cíl pomocí dotazníkového šetření porovnat provádění evakuace dvou vybraných objektů v Táboře. Porovnání provádění evakuace probíhalo za pomoci výše zmíněného dotazníkového šetření. Výzkumná otázka diplomové práce byla formulována jako: „*Jakým způsobem jsou vybrané objekty připraveny na evakuaci v případě mimořádné události?*“

Během realizovaného výzkumu bylo zjištěno, že oba vybrané objekty v Táboře jsou dobrým způsobem připraveny na evakuaci v případě mimořádné události.

V metodice je popsáno, jakým stylem byla prováděna výzkumná část mezi vybranými objekty v Táboře.

I když výzkum dopadl dobře, bylo zjištěno, že provádění případné evakuace má stále ještě prostor na zlepšení, především v samotných znalostech náhodných respondentů ohledně tématu evakuace.

Výsledky diplomové práce budou poskytnuty vybraným objektům pro posouzení zabezpečení a provádění evakuace v jejich objektech.

Klíčová slova

Evakuace; mimořádná událost; evakuační pomůcky; domov pro seniory; domov s pečovatelskou službou

Evacuation and the comparison of its execution of the selected objects in Tábor in case that extraordinary event

Abstract

The thesis on the topic "Evacuation and comparison of its implementation of selected objects in Tábor in the event of an emergency" deals in its individual parts with the topic of evacuation in the event of an emergency in two selected objects in Tábor.

The theoretical part of the thesis deals with the processing of available and cited sources in the list of sources. By processing the sources, important legal regulations related to evacuation were identified. Furthermore, factors that influence evacuation, such as evacuation routes, evacuation aids, evacuation markings, types of evacuation, its conditions and security. With the help of a search of sources, and especially after processing a questionnaire survey, the execution of the evacuation of selected facilities was compared.

The aim of this thesis is to compare the evacuation of two selected objects in Tábor using a questionnaire survey. The comparison of the execution of the evacuation took place with the help of the above-mentioned questionnaire survey. The research question of the thesis was formulated as: *"How are the selected objects prepared for evacuation in the event of an emergency?"*

During the conducted research, it was found that both selected buildings in Tábor are well prepared for evacuation in the event of an emergency.

The methodology describes the style in which the research part was conducted among the selected objects in Tábor.

Although the research turned out well, it was found that the implementation of the eventual evacuation still has room for improvement, especially in the knowledge of the random respondents regarding the topic of evacuation.

The results of thesis will be provided to the selected facilities for the assessment of security and the implementation of evacuation in their facilities.

Keywords:

Evacuation; extraordinary event; evacuation aids; retirement home; nursing home

Obsah

Úvod.....	8
1 Teoretická část.....	9
1.1 Právní úprava	9
1.1.1 Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů	9
Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů	10
1.1.2 Zákon č. 133/1985 Sb., požární ochraně	10
1.1.3 Vyhláška č. 380/2002 Sb., Ministerstva vnitra k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva	11
1.1.4 Vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci).....	12
1.1.5 Zákon č. 224/2015 Sb., zákon o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií)	13
1.1.6 Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.....	15
1.2 Mimořádná událost.....	16
1.3 Požární evakuační plán	17
1.4 Plán krizové připravenosti.....	18
1.5 Evakuace	18
1.5.1 Dělení evakuace	20
1.5.2 Průběh evakuace	20
1.5.3 Únikové cesty	22
1.5.4 Druhy únikových cest.....	24

1.5.5	Značení evakuačních cest	24
1.5.6	Evakuační zavazadlo.....	25
1.5.7	Evakuační pomůcky a evakuace pomocí evakuačních pomůcek	25
1.6	Stáří a stárnutí	26
1.7	Důchodový věk a starobní důchod v České republice v roce 2023	28
1.8	Smyslové poruchy seniorů	28
1.8.1	Sluch	29
1.8.2	Zrak.....	29
1.8.3	Hmat.....	29
1.8.4	Čich.....	30
1.8.5	Pohybové schopnosti	30
1.8.6	Kognitivní funkce	30
1.9	Problematika evakuace seniorů z domova důchodců a z domova s pečovatelskou službou.....	30
1.10	Domovy pro seniory a domovy s pečovatelskou službou.....	31
1.11	Domov pro seniory v Táboře	33
1.12	Pečovatelská služba v Táboře	34
1.12.1	Princip bydlení v domovech s pečovatelskou službou v Táboře.....	35
1.13	Domovy pro seniory a domovy s pečovatelskou službou v Táboře z hlediska přípravy na mimořádnou událost	36
1.14	Historie nejvýznamnějších mimořádných událostí domovů pro seniory a domovů s pečovatelskou službou na území České republiky v posledních pěti letech	36
1.15	Zimní stadiony v České republice a jejich princip chlazení	37
1.16	Zimní stadion v Táboře.....	38

1.17	Mimořádná událost – únik chladícího média ze zimního stadionu.....	39
1.17.1	Nebezpečná chemická látka.....	39
1.17.2	Amoniak.....	40
1.18	Evakuace osob v případě mimořádné události – únik chladícího média ze zimního stadionu	42
2	Cíle práce a výzkumná otázka	44
2.1	Cíl práce	44
2.2	Výzkumná otázka.....	44
3	Operacionalizace pojmů uvedených v cíli práce	45
4	Metodika	46
5	Výsledky	48
5.1	Grafické znázornění výsledků domova pro seniory G – centrum.....	48
5.2	Grafické znázornění výsledků domova s pečovatelskou službou	60
6	Diskuze	74
6.1	Odpověď na výzkumnou otázku	81
	Závěr	83
7	Seznam použité literatury a zdrojů	85
8	Seznam zkratk.....	93
9	Seznam použitých obrázků.....	94
10	Seznam použitých tabulek.....	95
11	Seznam příloh.....	96
11.1	Příloha A: Dotazník (zdroj: vlastní).....	96

Úvod

V současné době, kdy lidská populace stárne, je jistě mnoho osob, které jsou umístěny v sociálních zařízeních typu domova pro seniory nebo domova s pečovatelskou službou. A pokud se takováto zařízení nacházejí v blízkosti zimních stadionů, jako v případě tématu této diplomové práce, kde se navíc jako chladící medium ledové plochy používá amoniak, je jistě na místě brát v potaz, že i klienti těchto zařízení, která jsou v blízkosti mohou být postiženi mimořádnou událostí – únik nebezpečné chemické látky a je třeba tyto klienty z objektů evakuovat, pokud by byl únik amoniaku značný. Navíc velmi často tyto lidé mají zhoršené poznávací funkce, což může zhoršovat celý průběh případné evakuace.

Evakuace lze jistě obecně považovat za stěžejní proces, aby byla zaručena bezpečnost obyvatel, ochrana majetku a bezpečnost zvířat v případě, že nastane mimořádná událost. Mezi mimořádné události patří mimo jiné požáry, povodně, epidemie, dopravní nehody nebo únik nebezpečné chemické látky. Pokud je evakuace zabezpečena a provedena správnými, danými, zavedenými a ověřenými způsoby, jistě se zvyšuje pravděpodobnost pro eliminaci možných rizik daného nebezpečí vzniklého mimořádnou událostí na minimum.

Tato diplomová práce se zabývá porovnáním evakuace dvou vybraných objektů v Táboře. Pro účel této diplomové práce byla vybrána dvě sociální zařízení, a to konkrétně domov s pečovatelskou službou a domov pro seniory (G-centrum) z důvodu, že obě sociální zařízení se nacházejí v blízkosti zimního stadionu. Vzhledem k tomu, že se jako chladící médium zimního stadionu, respektive jeho ledové plochy stále používá nebezpečná chemická látka amoniak, je jistě nabíledni brát v potaz její únik do okolí v případě havárie, a tím postižení objektů v jeho blízkosti, respektive obyvatel objektů v blízkosti. Vzhledem k tomu, že vybrané objekty jsou v blízkosti zimního stadionu, byly vybrány pro účel výzkumu této diplomové práce z pohledu možné evakuace.

1 Teoretická část

1.1 Právní úprava

Téma diplomové práce, které se zabývá evakuací a jejího provedení dvou vybraných objektů má své zakotvení v mnoho pramenech legislativy. Níže v textu jsou uvedeny jen ty nejdůležitější z nich, které se tématu evakuace věnují.

1.1.1 Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů (dále jen Zákon č. 239/2000 Sb., o IZS) definuje integrovaný záchranný systém jako takový, jeho složky a jejich působení v případě, že tak nestanoví jiný právní předpis. Dále Zákon č. 239/2000 Sb. určuje pravomoci a působnost státních orgánů a též působnost územních samosprávných celků při přípravě na mimořádnou událost, při ochraně obyvatelstva před a během vyhlášení jednoho z krizových stavů, tj. při vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo při válečném stavu a v neposlední řadě též pravomoci při záchranných a likvidačních pracích. Výše zmíněné pravomoci a působnost určuje Zákon č. 239/2000 Sb., zákon o IZS též pro právnické a fyzické osoby. (zákonyprolidi.cz)

Zákon č. 239/2000 Sb., o IZS dále formuluje pojmy jako je mimořádná událost, záchranné a likvidační práce, zařízení civilní ochrany, ochranu obyvatelstva, osobní a věcnou pomoc. (zákonyprolidi.cz)

V Zákoně č. 239/2000 Sb., o IZS jsou dále mimo jiné definovány práva a povinnosti právnických a fyzických osob při mimořádných událostech, přestupky, kontrolu, finanční zabezpečení a náhradu. (zákonyprolidi.cz)

Zákon č. 239/2000 Sb., o IZS je celkem rozdělen do 4 částí a celkem obsahuje 38 paragrafů. (zákonyprolidi.cz)

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (dále jen „krizový zákon“) stanovuje pravomoc a působnost státních orgánů a jednotlivých orgánů územních samosprávných celků. Dále krizový zákon stanovuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při přípravě na krizové situace. Dané krizové situace v takovém to případě ale nesmí souviset se zajištěním obrany České republiky před vnějším napadením a zároveň krizový zákon při řešení krizových situací stanovuje práva a povinnosti právnických a fyzických osob při řešení dané krizové situace a v neposlední řadě také při ochraně kritické infrastruktury. V krizovém zákoně je také stanovena odpovědnost za porušení stanovených povinností. (aspi.cz)

Krizový zákon implementuje určené předpisy Evropské unie a upravuje definování a ochranu evropské kritické infrastruktury. (aspi.cz)

V krizovém zákoně lze nalézt definice pojmů jako je krizové řízení, krizová situace, krizové opatření, pracovní výpomoc a povinnost, věcný prostředek, kritická infrastruktura, prvek kritické infrastruktury, evropská kritická infrastruktura, subjekt kritické infrastruktury, ochrana kritické infrastruktury, průřezové kritérium a odvětvové kritérium. (aspi.cz)

Pro účel diplomové práce je třeba popsat především pojmy:

- Krizové řízení
- Krizová situace
- Krizové opatření

Krizový zákon se dělí na tři části a obsahuje celkem 42 paragrafů. (aspi.cz)

1.1.2 Zákon č. 133/1985 Sb., požární ochraně

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně (dále jen „zákon o PO“) má za úkol vytvořit podmínky pro funkční ochranu života a zdraví občanů a majetků před požáry, a také pro umožnění pomoci při možných živelních pohromách ale i jiných mimořádných událostech. A to způsobem, že zákon o PO stanoví povinnosti ministerstev a jiných správních úřadů, fyzických a právnických osob, působnost a postavení orgánů státní

správy a samosprávy na úseku požární ochrany, stejně tak povinnosti a postavení jednotek požární ochrany. (zakonyprolidi.cz)

V zákoně o PO je též jasně stanoveno, že každý je povinen si počínat tak, aby nepůsobil požár a neohrozil tak život a zdraví osob, a také zvířata a majetek. Každý je též dle zákona o PO neohrozit život a zdraví osob, zvířata a majetek při zdolávání požárů, při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech, při výše zmíněném je povinen každý poskytnout přiměřenou osobní pomoc tzn. takovou pomoc, kterou nevystaví vážnému nebezpečí nebo ohrožení osoby blízké nebo sebe, popřípadě nebrání-li mu v tom významná okolnost, každý je též povinen poskytnout věcnou pomoc. (zakonyprolidi.cz)

V zákoně o PO jsou mimo jiné určeny povinnosti ministerstev a jiných státních orgánů, fyzických a právnických osob na úseku požární ochrany, je zde definována státní správa a samospráva na úseku požární ochrany. V zákoně o PO je dále popsáno čištění, kontrola a revize spalinové cesty, jsou zde definovány jednotky požární ochrany, popsán postih právnických osob, fyzických osob a podnikajících fyzických osob, v tomto zákoně je též popsána náhrada škody.

Zákon o PO má osm částí a je rozdělen do 104 paragrafů. (zakonyprolidi.cz)

1.1.3 Vyhláška č. 380/2002 Sb., Ministerstva vnitra k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva

Vyhláška č. 380/2002 Sb., Ministerstva vnitra k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva (dále jen „Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů OO“) vymezuje postup při zřizování zařízení civilní ochrany a též při odborné přípravě jejich členů, respektive zaměstnanců. Součástí vyhlášky č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů OO je informování fyzických osob a právnických osob o typu možného ohrožení, připravovaných opatřeních a způsobu. Dále výše zmíněná vyhláška uvádí technické, organizační a provozní zabezpečení jednotného systému varování a vyrozumění a možnosti poskytování tísňových informací. Další součástí obsahu této vyhlášky je popis provádění evakuace a jejího univerzálního zajištění, dále se věnuje popisu postupu při poskytování úkrytů a způsobu a rozsahu společné a individuální ochrany obyvatelstva. Nedílnou součástí Vyhlášky č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů OO jsou požadavky ochrany obyvatelstva v územním plánování a stavebně technické požadavky

na zařízení a objekty civilní ochrany, což se týká i staveb dotčené požadavky civilní ochrany. (zakonyprolidi.cz)

Vyhlášky č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů OO je složena ze sedmi částí, které obsahují souhrnně 23 paragrafů. (zakonyprolidi.cz)

1.1.4 Vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)

Vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (dále jen „vyhláška o požární prevenci“) se zabývá stanovením pojmů jako je požární bezpečnost, požární technika, věcné prostředky požární ochrany, hořlavá látka, požárně bezpečnostní zařízení, vyhrazené druhy požární techniky, normativní požadavek, technickobezpečnostní parametr, požární nebezpečí, průvodní dokumentace, je zde také vysvětlen pojem požár a ohlašovna požáru. (zakonyprolidi.cz)

Vyhláška o požární prevenci se ve svých částech zabývá především stanovením podmínek požární bezpečnosti u fyzických i právnických osob jako je mimo jiné vybavení prostor právnických osob a podnikajících fyzických osob požárně bezpečnostními zařízeními a věcnými prostředky požární ochrany, vytvářením podmínek pro hašení požáru a pro případné záchranné práce, stanovením časového rozmezí a způsobu provádění pravidelných kontrol dodržování stanovených předpisů týkajících se požární ochrany, stanovení podmínek požární bezpečnosti a s tím spojené posouzení požárního nebezpečí, obsahem, druhem a vedením dokumentace požární ochrany, obsahem a rozsahem požárně bezpečnostního řešení atd. V další své části se zvlášť vyhláška o požární prevenci zabývá způsobem výkonu státního požárního dozoru a požárně technickým expertizám. (zakonyprolidi.cz)

Vyhláška o požární prevenci obsahuje 55 paragrafů a je rozdělena na čtyři části. (zakonyprolidi.cz)

1.1.5 Zákon č. 224/2015 Sb., zákon o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií)

Zákon č. 224/2015 Sb., zákon o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen zákon o prevenci závažných havárií) upravuje daný předpis Evropské unie a nařizuje tím systém prevence závažných havárií pro objekty, kde je umístěna nebezpečná látka. Zákon o prevenci závažných havárií tím cílí na snížení pravděpodobnosti vzniku a omezení následků závažných havárií na životy a zdraví osob a zvířat, životní prostředí a majetek, který se nachází v těchto objektech nebo v jejich okolí. (zakonyprolidi.cz)

Zákon o prevenci závažných havárií určuje povinnosti právnických nebo podnikajících fyzických osob, které buď budou nebo již užívají daný objekt, ve kterém se nachází nebezpečná látka a dále určuje působnost orgánů veřejné správy na úseku prevence závažných havárií, které může způsobit nebezpečná látka. Pokud není stanoveno jinak, tak se zákon o prevenci závažných havárií nevztahuje na vojenské zařízení a objekty, silniční, leteckou, drážní a vodní přepravu nebezpečných látek mimo objekty, nebezpečí, které je spojené s ionizujícím zářením, přepravu nebezpečných látek v potrubí, dobývání nerostů a jejich průzkum na moři, pokud je skladován plyn v podzemních zásobnících v pobřežních vodách, na činnost prováděnou hornickým způsobem a též se zákon o prevenci závažných havárií nevztahuje na skládky odpadu. (zakonyprolidi.cz)

V zákoně o prevenci závažných havárií jsou mimo jiné definovány pojmy nebezpečná látka, závažná havárie, riziko, zdroj rizika, domino efekt, zóna havarijního plánování. Pro potřeby diplomové práce jsou dle zákona o prevenci závažných havárií jednotlivé definice takovéto:

- Nebezpečná látka- „*vybraná nebezpečná chemická látka nebo chemická směs podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího klasifikaci, označování a balení látek a směsí, splňující kritéria stanovená v příloze č. I k tomuto zákonu v tabulce I nebo uvedená v příloze č. I k tomuto zákonu v tabulce II a přítomná v objektu jako surovina, výrobek, vedlejší produkt, meziprodukt*

nebo zbytek, včetně těch látek, u kterých se dá důvodně předpokládat, že mohou vzniknout v případě závažné havárie“, (zakonyprolidi.cz)

- *Závažná havárie- „mimořádná, částečně nebo zcela neovladatelná, časově a prostorově ohraničená událost, zejména závažný únik nebezpečné látky, požár nebo výbuch, která vznikla nebo jejíž vznik bezprostředně hrozí v souvislosti s užíváním objektu, vedoucí k vážnému ohrožení nebo k vážným následkům na životech a zdraví lidí a zvířat, životním prostředí nebo majetku a zahrnující jednu nebo více nebezpečných látek“*, (zakonyprolidi.cz)
- *Riziko- „pravděpodobnost vzniku nežádoucího specifického účinku, ke kterému dojde během určité doby nebo za určitých okolností“*, (zakonyprolidi.cz)
- *Zdroj rizika- „vlastnost nebezpečné látky nebo fyzická či fyzikální situace vyvolávající možnost vzniku závažné havárie“*, (zakonyprolidi.cz)
- *Domino efekt- „možnost zvýšení pravděpodobnosti vzniku nebo následků závažné havárie v důsledku vzájemné blízkosti zařízení, objektů nebo skupiny objektů a umístění nebezpečných látek“*, (zakonyprolidi.cz)
- *Zóna havarijního plánování- „území v okolí objektu, ve kterém jsou uplatňovány požadavky ochrany obyvatelstva a požadavky územního rozvoje z hlediska havarijního plánování formou vnějšího havarijního plánu“*. (zakonyprolidi.cz)

Kromě obecných ustanovení se zákon o prevenci závažných havárií se ve svých částech zabývá bezpečnostní dokumentací, havarijním plánováním, podmínkami pro nové objekty, tím, jaké jsou povinnosti v případě informování veřejnosti, zabírá se pojištěním odpovědnosti za případné škody, které vzniknou nevyhnutelně díky závažné havárii, kontrolou, výkonem veřejné správy a též přestupky. (zakonyprolidi.cz)

Zákon o prevenci závažných havárií obsahuje 58 paragrafů a je rozdělen na tři části. (zakonyprolidi.cz)

1.1.6 Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

V Zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“) jsou upraveny podmínky poskytování podpory a pomoci fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci pomocí sociálních služeb a příspěvku na péči. Dále se zákon o sociálních službách zabývá výkonem veřejné správy v oblasti sociálních služeb, tím, jaké jsou podmínky pro vydávání oprávnění k poskytování sociálních služeb a kontrolou poskytování sociálních služeb a záměry pro výkon činnosti v sociálních službách. (zakonyprolidi.cz; aspi.cz)

Zákon o sociálních službách se zabývá podmínkami pro výkon povolání sociálního pracovníka v situacích, kdy vykonává činnosti v sociálních službách nebo podle zvláštních právních předpisů jako například při pomoci v sociálně – právní ochraně dětí, u poskytovatelů zdravotních služeb nebo i ve věznicích, či v azylových domech atp. (zakonyprolidi.cz; aspi.cz)

V zákoně o sociálních službách je mimo jiné uvedena důležitá formulace a to, že: „*Každá osoba má nárok na bezplatné poskytnutí základního poradenství o možnostech řešení nepříznivé sociální situace nebo jejího předcházení.*“ (§ 37 odst. 2, zákon o sociálních službách) (zakonyprolidi.cz; aspi.cz)

Podle zákona o sociálních službách musí být forma a rozsah podpory a pomoci, která jsou poskytnuty prostřednictvím sociálních služeb dodržet lidskou důstojnost osob. (zakonyprolidi.cz; aspi.cz)

Ve výše uvedeném zákoně lze nalézt definice jako je například sociální služba, přirozené sociální prostředí, nepříznivá sociální situace, dlouhodobě nepříznivá sociální situace, sociální začlenění a vyloučení osoby, zdravotní postižení. (zakonyprolidi.cz; aspi.cz)

Podle zákona o sociálních službách jsou poskytovateli sociálních služeb v případě splnění podmínek určených právě tímto zákonem územní samosprávné celky a jimi potažmo zřizované právnické osoby, další právnické a fyzické osoby. Poskytovatelem sociálních služeb dále může být ministerstvo a jím zřízené organizační složky státu nebo také příspěvkové organizace, které ale musejí být právnickými osobami. (zakonyprolidi.cz; aspi.cz)

Je důležité zmínit pro účel této diplomové práce, že dle zákona o sociálních službách jsou základními druhy a formami sociálních služeb podle § 32 tohoto zákona:

- Sociální poradenství,
- Služby sociální péče,
- Služby sociální prevence.

Sociální služby je možno poskytovat celkem třemi formami, a to buď jako služby pobytové, terénní nebo ambulantní. Mezi konkrétní sociální zařízení patří kromě například chráněného bydlení a azylových domů i domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem, kam se řadí mimo jiné i domovy s pečovatelskou službou. (zakonyprolidi.cz; aspi.cz)

Zákon o sociálních službách celkem 11 částí a obsahuje 122 paragrafů. (zakonyprolidi.cz; aspi.cz)

1.2 Mimořádná událost

Dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému lze mimořádnou událost definovat jako „*škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.*“ (zakonyprolidi.cz)

Mimořádnou událost je také možno chápat jako nenadálou, respektive nečekanou, prostorově a časově ohraničenou událost, která může vzniknout neopatrným zacházením s technikou nebo chemickými látkami, či jiným nebezpečím, které je způsobené lidským faktorem nebo technickou chybou. (bozp.cz; Martínek, Linhart 2006)

Pokud hovoříme o mimořádné události (dále jen MU), tak se jedná o významnou situaci, při které může vzniknout celá řada negativních důsledků jako je například havárie automobilu, požár, povodeň, zranění osoby, pandemie nebo i teroristický čin aj. (bozp.cz)

1.3 Požární evakuační plán

Požární evakuační plán je podrobný plán, kde jsou popsány jednotlivé postupy a opatření, která mají být provedena v případě vzniku požáru, tak aby bylo minimalizováno riziko zranění nebo ztráty na životě. Jedná se o dokumentaci, která je úzce spjatá s evakuací objektů. Požární evakuační plán jsou povinna zařízení zpracovat, což jim ukládá platná legislativa. (zakonyprolidiy.cz; Urbánek, 2013; usfa.fema.gov)

Požární evakuační plán musí dle Vyhlášky č. 246/2001 Sb. O stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci) obsahovat:

- a) určení osoby, která evakuaci organizuje a též místo, ze kterého bude evakuace řízena,
- b) určení potřebných prostředků a osob, s jejichž pomocí bude evakuace prováděna,
- c) určení cest a také způsobu evakuace, dále míst, kde se evakuovaní budou soustřeďovat. S tím souvisejícího zaměstnance, který provede kontrolu počtu evakuovaných osob,
- d) způsob, jakým se zajistí první pomoc pro evakuované, kteří ji budou potřebovat
- e) určení místa pro evakuovaný materiál, včetně způsobu jeho střežení,
- f) grafické znázornění směru úniku, pomocí únikových cest v jednotlivých podlažích. (zakonyprolidi.cz)

Požární evakuační plán se zpracovává pro takové objekty, kde jsou složité podmínky pro zásah nebo kde se provozují takové činnosti, které se řadí mezi činnosti s vysokým požárním nebezpečím a v případě, že tak stanoví dokumentace požární ochrany, tak i pro další činnosti provozované se zvýšeným požárním nebezpečím. (akutne.cz; zakonyprolidi.cz)

Správnost a celistvost požárního evakuačního plánu se ověřuje pomocí tzv. cvičného požárního poplachu. Požární evakuační plán je umístěn u jednotky hasičského záchranného sboru podniku. Pokud jednotka hasičského sboru není zřízena, je požární evakuační plán umístěn na trvale dostupném místě. Grafické znázornění směru únikových cest je nutno umístit na dobře viditelném místě v jednotlivých podlažích daného objektu. Pokud se jedná o stavbu ubytovacího zařízení, je grafické znázornění únikových cest

umístěno též uvnitř ubytovacích jednotek, nejčastěji u vstupu do jednotlivých únikových cest. (Sagit, 2007; zakonyprolidi.cz)

Oproti tomu evakuační plán má za cíl zorganizovat a usnadnit bezpečnou evakuaci z míst zasazených mimořádnou událostí do míst, kde je působnost mimořádné události menší. (dokumentacebozp.cz)

1.4 Plán krizové připravenosti

Plán krizové připravenosti se též řadí mezi dokumentaci, která je velmi úzce spjatá s evakuací. Respektive jedná se o dokumentaci, kterou zařízení zpracovávají v rámci oblasti havarijní a krizové připravenosti. Plán krizové připravenosti je povinno zařízení zpracovat z důvodu povinnosti, kterou jim dává platná legislativa. (Urbánek, 2013)

Dle krizového zákona plán krizové připravenosti musejí zpracovat podnikající fyzické osoby a právnické osoby z důvodu vlastního zabezpečení a udržení akceschopnosti v případě, že by nastala krizová situace, a dále pak k plnění úkolů, které jsou dané v krizovém plánu. (zakonyprolidi.cz)

1.5 Evakuace

Pojem evakuace má latinský původ a doslova by jej do českého jazyka bylo možné přeložit jako vyprázdnění či vyklizení. (bozp.cz)

Pojetí slova evakuace lze chápat jako přemístění osob, zvířat, předmětů, technického zařízení a strojů, popřípadě materiálu k zachování nutné výroby a v neposlední řadě nebezpečných látek z míst, která jsou ohrožena mimořádnou událostí do takových míst, která zajišťují pro evakuované obyvatelstvo náhradní ubytování a stravu, pro evakuovaná zvířata ustájení a pro evakuované věci uskladnění. (hzscr.cz; Kroupa, Říha, 2006)

V neposlední řadě lze uvést, že dle Slovníku spisovné češtiny lze pojem evakuace chápat jako vystěhování obyvatel z místa, které je ohrožené nebo také jako vyklizení daného území od vojska, raněných nebo od obyvatelstva. (Kroupová, 2005)

Evakuace se týká všech osob v místech, která jsou ohrožena mimořádnou událostí, výjimku mají osoby, které se podílejí na záchranných pracích, nebo na řízení evakuace nebo mají vykonávat jinou činnost, která nesnese odkladu. (hzscr.cz)

Přednostně se evakuace plánuje pro děti starší 15 let, osoby umístěné v sociálních zařízeních, osoby, respektive pacienty ve zdravotnických zařízeních, osoby zdravotně postižené a samozřejmě pro doprovod všech výše zmíněných osob. (hzscr.cz)

Obecně mohou pokyn k evakuaci dát tyto osoby: kraj, respektive hejtman, obec, respektive starosta obce s rozšířenou působností (dále jen ORP), zaměstnavatel a velitel zásahu. Lidé se o způsobu a provedení evakuace dozví z vysílání České televize, Českého rozhlasu nebo v neposlední řadě z místního veřejného rozhlasu. (MV – GŘ HSZ ČR, kol., 2003)

Pokud hovoříme o evakuaci, je také třeba zmínit tzv. evakuační zónu, což lze charakterizovat jako vytyčení prostoru, ze kterého je právě nutné provést evakuaci obyvatel. (Horák, 2011)

Nedílnou součástí evakuace je také evakuační trasa, což je cesta, která je určená k evakuaci obyvatelstva, jedná se o komunikaci, kde je dán pouze jednosměrný provoz ven z místa, které ohrožené mimořádnou událostí nebo naopak do místa, které je mimořádnou událostí zasažené. (Štětina, 2014).

Je také třeba v rámci evakuace zmínit místo shromažďování neboli tzv. shromaždiště. Shromaždiště lze charakterizovat jako místo, kde dochází k akumulaci, soustředění evakuovaných osob. Ze shromaždiště zároveň pak probíhá další postup evakuace jako je přemísťování osob mimo zónu evakuace do bezpečí. Evakuační středisko je v ideálním případě totožné s místem shromažďování. Evakuační středisko slouží k přepravě osob ze shromaždiště do evakuačního střediska, pokud v konkrétním případě není jeho součástí. Na evakuačním středisku probíhá též evidence evakuovaných osob, v případě potřeby je zde poskytována zdravotní pomoc a evakuované osoby evakuační středisko přerozděluje do přijímacích středisek. V neposlední řadě evakuační středisko poskytuje ubytování a nocleh pro osoby, které jsou zde umístěni na déle než 12 hodin. (MV – GŘ HZS ČR, 2007; Martínek, 2006).

1.5.1 Dělení evakuace

Jak již bylo zmíněno evakuace je jeden ze základních úkolů ochrany obyvatelstva a má několik rovin dělení:

- a) Z pohledu rozsahu opatření evakuace obyvatelstva se dělí na:
 - Objektovou evakuaci,
 - Plošnou evakuaci,
- b) Z pohledu doby trvání se evakuace dělí na:
 - Krátkodobou evakuaci,
 - Dlouhodobou evakuaci,
- c) Z pohledu realizace se evakuace dělí na:
 - Řízenou evakuaci,
 - Samovolnou evakuaci,
- d) Z pohledu varianty řešení se evakuace dělí na:
 - Přímou prováděnou evakuaci bez předchozího ukrytí evakuovaných osob,
 - Evakuaci s ukrytím, která se provádí po předchozím ukrytí evakuovaných osob a po snížení prvotního nebezpečí. (hzscr.cz)

1.5.2 Průběh evakuace

V případě, že se jedná o evakuaci z jednoho místa, které je ohrožené mimořádnou událostí, jsou lidé zasažení touto MU odvedeni na tzv. shromaždiště, které je vždy umístěné v bezpečné vzdálenosti od místa ohroženého danou MU. Na shromaždišti je provedena evidence evakuovaných osob. Taková to evidence má za úkol zjistit, zda byly evakuovány všechny osoby. Hovoříme o tzv. krátkodobé evakuaci, která trvá nanejvýš v řádech hodin. (krizport.cz)

Pokud se jedná o MU, kde se očekává její působení na delší dobu, je bezpodmínečně nutné, aby evakuované osoby měly poskytnuté náhradní nebo nouzové ubytování, včetně stravování. (krizport.cz)

Pravomoc nařídit evakuaci má při záchranných pracích velitel zásahu, v rámci katastru své obce starosta obce, v rámci správního obvodu obce s rozšířenou působností starosta obce s rozšířenou působností, pro část kraje nebo pro celé území kraje hejtman kraje a v neposlední řadě též zaměstnavatel pro svůj objekt. Pokud se jedná o nařízenou

evakuaci je povinností každého občana, kterého se nařízená evakuace týká, uposlechnout pokyny a výzvy odpovědných osob, které se týkají opuštění území nebo objektů. (hzscr.cz)

Může nastat i tzv. krátkodobá evakuace kdy dojde k opuštění objektu nebo území jen na pár hodin tedy do té doby, než ustane bezprostřední nebezpečí. Jedná se tedy o neočekávanou a rychlou evakuaci bez předchozího oznámení, příkladem mimořádné události s nařízením krátkodobé evakuace může být například unik plynu, nález nevybuchlé munice nebo nebezpečí exploze. (hzscr.cz)

Než člověk opustí obydlí při nařízením krátkodobé evakuace neměl by zapomenout: uzavřít okna, vypnout elektrické a plynové spotřebiče, uhasit otevřený oheň jako jsou svíčky, kamna nebo krb, vhodně se obléknout dle aktuální situace, uzamknout byt, řídit se podle pokynů evakuace, dostavit se na určené místo evakuace. Pokud budou evakuované osoby při krátkodobé evakuaci chtít být například u příbuzných, musí na sebe sdělit kontakt evakuačním orgánům. Je zakázáno, aby se evakuované osoby vracely do již uzavřených a opuštěných prostor. (hzscr.cz)

Oproti tomu dlouhodobá evakuace může trvat i několik dní až týdnů. Na rozdíl od krátkodobé evakuace o jejím nařízení jsou občané informováni zavčasu s předstihem několika hodin. Je vhodné v takovém případě sledovat vysílání rozhlasu, místního obecního rozhlasu nebo televize. Pokud není možné pro evakuované osoby využít náhradní ubytování u příbuzných nebo známých je možnost využití nouzového ubytování v náhradních prostorách. Takovéto náhradní prostory zajišťují orgány obce ve spolupráci s humanitárními organizacemi a Hasičským záchranným sborem České republiky. Je opět nezbytně nutné, aby se evakuované osoby dostavily na dané místo shromaždiště, kde jim budou podané informace o dalším postupu a přesunu, proběhne zde též evidence evakuovaných osob. (hzscr.cz)

V případě, že nastane evakuace, je nutné ji zabezpečit určenými pravidly. Zabezpečení evakuace se dělí do těchto částí:

- Zdravotnické zabezpečení

Obsahuje poskytování předlékařskou zdravotnickou péči, zajištění epidemiologických a hygienických opatření, popřípadě transport do nemocničních zařízení. Zdravotnické zabezpečení je v kompetenci zdravotnického rady.

- Pořádkové zabezpečení

O pořádkové zabezpečení evakuace jako je zabezpečení veřejného pořádku a bezpečnosti se starají státní orgány, popřípadě obecní policie.

- Dopravní zabezpečení

Na základě dopředu uzavřených a platných smluv se o dopravní zabezpečení starají útvary dopravy. Pod pojmem dopravní zabezpečení si můžeme představit zajištění dopravních prostředků v případě, že je potřeba přepravit větší množství osob.

- Zabezpečení ubytování, zásobování a distribuce zásob

Zabezpečení ubytování, zásobování a distribuce zásob zahrnuje především zajištění zásobování pitnou vodou a nouzové stravování.

- Mediální zabezpečení

O mediální zabezpečení se stará útvar krizového řízení zpracovatele plánu. Úkolem mediálního zabezpečení je předat tísňové informace. Obecně lze mediální zabezpečení chápat jako zajištění varování obyvatelstva a také vydání principů, jak se má obyvatelstvo chovat v případě evakuace. (HZS KARLOVARSKÉHO KRAJE, 2004)

1.5.3 Únikové cesty

Únikové cesty mají za úkol zajistit bezpečnou a včasnou evakuaci všech osob, které jsou zasaženy mimořádnou událostí, zároveň únikové cesty musí zajistit přístup jednotek požární ochrany do prostorů, které jsou napadeny mimořádnou událostí. (zsbozp.vubp.cz)

Pro únikové cesty je určující, pro jaký počet osob mají být určeny. Obsazenost daného objektu je dána dle ČSN 73 0818 na základě toho, o jaký konkrétní objekt se jedná.

Obecně lze stanovit dva způsoby, jak určit obsazení osob v daném objektu. Prvním způsobem je tzv. normová tabulková hodnota dle ČSN 73 0818. Takováto tabulka udává počet osob, které se v daném objektu může vyskytovat na 1 m². Nebo se bere v potaz součinitel, kterým se násobí počet osob projektovaných osob, v takovémto případě si lze představit počet projektovaných lůžek. Druhým způsobem je počet osob, které jsou prokazatelně určené daným projektem a vynásobí se součinitelem 1,5. Tento způsob se použije v případě, respektive provezech, kdy nelze použít způsob první tzn. v takových případech, které nejsou určeny v ČSN 73 0818. (zsbozp.vubp.cz)

Únikovou cestou lze obecně označit komunikaci na nebo v objektu, která umožňuje bezpečnou evakuaci osob z objektu, jenž je ohrožen mimořádnou událostí nebo z jeho jednotlivých částí na volné prostranství. Úniková cesta samozřejmě zajišťuje též přístup jednotek požární ochrany do prostor napadených mimořádnou událostí. Volným prostranstvím se v takovémto případě myslí takové prostranství, které není ohroženo mimořádnou událostí. (zsbozp.vubp.cz)

Dle § 10 Vyhlášky č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb musejí být únikové cesty, které jsou navrženy pro evakuaci osob navrženy, takovým způsobem, aby svým typem, množstvím, umístěním, dobou použitelnosti, kapacitou, technickým vybavením, materiálním a konstrukčním provedením a v neposlední řadě ochranou proti teplu, kouři a zplodinám odpovídaly požadavkům výše zmíněné vyhlášky a českým technickým normám. (Sagit, 2008)

Pokud se jedná o chráněnou únikovou cestu, musí být opatřena nouzovým osvětlením. V případě, že se jedná o částečně chráněnou únikovou cestu, která nahrazuje chráněnou únikovou cestu musí být taková úniková cesta též opatřena nouzovým osvětlením. (Sagit, 2008)

Úniková cesta musí být vybavena bezpečnostními značkami, texty a tabulkami, s náležitým bezpečnostním sdělením. Bezpečnostní značení se zpravidla umísťuje v místech, kde se mění směr úniku nebo tam, kde dochází ke zkřížení komunikace a v neposlední řadě také tam, kde je změna úrovně výšky úniku. (Sagit, 2008)

Dle Nařízení vlády č. 375/2017 Sb. musí být informativní značky pro evakuaci a únik osob, popřípadě značky na únikových cestách i po dobu případné přerušování dodávek elektrické energie rozpoznatelné a viditelné, a to po dobu minimálně k bezpečnému

opuštění budovy, či objektu, který je zasažený mimořádnou událostí, myšleno tedy po dobu nezbytně nutnou. Takovéto informativní značky mají obdélníkový nebo čtvercový tvar – na zeleném pozadí je umístěn bílý piktogram, přičemž zelené pozadí musí zabírat minimálně polovinu celkové plochy značky. (zsbozp.vubp.cz; zakonyprolidi.cz)

1.5.4 Druhy únikových cest

Jednotlivé únikové cesty musí umožnit včasnou a bezpečnou evakuaci všech osob z míst ohrožených mimořádnou událostí na volné prostranství a zároveň přístup požárních jednotek do míst, která jsou zasažena mimořádnou událostí. Únikové cesty, které jsou navrženy pro evakuaci osob, musí být konstruovány tak, aby svým počtem, typem, kapacitou a polohou, technickým vybavením, materiálním a konstrukčním vybavením, ochranou proti kouři, zplodinám a teplu odpovídaly požadavkům, které stanovuje Vyhláška č.23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany a současně technické normy z úseku požární bezpečnosti staveb. (pozarniochrana.netstranky.cz)

Jednotlivými únikovými cestami jsou:

1. Nechráněná úniková cesta,
2. Částečně chráněná úniková cesta,
3. Chráněná úniková cesta:
 - a) Chráněná úniková cesta typu A,
 - b) Chráněná úniková cesta typu B,
 - c) Chráněná úniková cesta typu C, (pozarniochrana.netstranky.cz)

1.5.5 Značení evakuačních cest

Je stanoveno, jak a čím musí být vybaveny evakuační cesty. Úniková cesta musí být vybavena tabulkami a texty, bezpečnostními značkami, bezpečnostním značením neboli sdělením. Bezpečnostní značení se umísťuje zpravidla tam, kde dochází ke křížení komunikace, kde se mění směr úniku nebo také pokud je jakkoli změněna výšková úroveň úniku. (pozarniochrana.netstranky.cz)

1.5.6 Evakuační zavazadlo

V případě, že je nutné opustit obydlí kvůli nařízené evakuaci v důsledku konkrétní mimořádné události je třeba připravit evakuační zavazadlo. Jako evakuační zavazadlo můžeme použít cestovní tašku, batoh, kufr. Evakuační zavazadlo musíme označit svou adresou a jménem. Takové zavazadlo obsahuje:

- Předměty denní potřeby, příbor a misku,
- Základní trvanlivé potraviny,
- Osobní doklady, pojistné smlouvy, cennosti a peníze,
- Hygienické potřeby,
- Přenosné rádio,
- Náhradní oblečení, přikrývku nebo spací pytel,
- Léky, svítilnu,
- Drobnosti v podobě kapesního nožem zápalek. (policie.cz)

V případě evakuace osob ze zdravotnických a sociálních zařízení se personál dané organizace řídí konkrétními evakuačními plány. (policie.cz)

1.5.7 Evakuační pomůcky a evakuace pomocí evakuačních pomůcek

Evakuační pomůcky byly vyvinuty pro snazší evakuaci zcela imobilních seniorů, ale i seniorů, kterým samotný pohyb činí problémy. Takové evakuační pomůcky mohou proces evakuace značně ulehčit jak po rovině, tak po schodech dolů. Mezi evakuační pomůcky se řadí:

a) Evakuační matrace

Evakuační matrace, někdy též nazývaná „evakuační saně“ je velmi často vyrobena ze dvou vrstev. Vrchní vrstva matrace je vyrobena z pěnového materiálu, díky kterému je případná evakuace pohodlná a rychlá. Spodní vrstva je z materiálu klouzavého. Evakuační matrace je vybavena bezpečnostními pásy, které upevní evakuovanou osobu, respektive seniora a vakem na nohy, který zabrání sklouznutí z evakuační matrace, a to především, pokud se jedná o evakuaci směrem dolů po schodech. Na užších koncích evakuační matrace jsou umístěny tažné pásy. Evakuační matrace není určena pro stálé

umístění na postel, lze ji skladovat ve složené podobě. Případnou evakuaci pomocí evakuační matrace musí realizovat dvě osoby. (prolifeweb.cz)

b) Evakuační podložka

Evakuační podložka je evakuační pomůcka, je určena k trvalému připojení na danou matraci seniora. Evakuační podložky se instalují pod matraci na postel pomocí v rozích upevněných elastických popruhů. Takováto podložka je vybavena bezpečnostními pásy, kterými je senior v případě evakuace připoután k matraci. Poutání se provádí přes hrudník, na který je dán polštář. Podložka je ohnivzdorná a svou konstrukcí je možno evakuovat seniory takovým způsobem, že není nutno je přemísťovat z jejich matrace. Evakuační podložky jsou určeny k použití s klasickými matracemi, které se používají v domovech pro seniory nebo v domovech s pečovatelskou službou. Samotnou evakuaci pomocí evakuační podložky by měly provádět dvě osoby, přičemž každá osoba by měla být na jednom konci podložky. (prolifeweb.cz)

c) Evakuační vozíky

Evakuační vozík je určen pro seniory s omezenou schopností pohybu, někdy je též laickou veřejností nazýván „schodolez“. Evakuační vozík je vybaven pohyblivými pásy, za pomoci kterých lze celkem snadno, bezpečně, a hlavně plynule evakuovat seniory po schodech dolů. Evakuační vozíky mohou být elektrické i mechanické. Nevýhodou je, že nelze pomocí evakuačního vozíku evakuovat seniory po točitém schodišti. Evakuační vozík lze složit s lze umístit do ochranného obalu. (solift.cz)

1.6 Stáří a stárnutí

Pojem stárnutí můžeme chápat jako biologicky zákonitý a přirozený proces. Během stárnutí se u člověka snižují funkční rezervy organismu a také se snižují jeho adaptační schopnosti. Během stárnutí se v orgánech lidského organismu odehrávají změny jak morfologické, tak i degenerativní a funkční. Stárnutí lze obecně pojmut jako univerzální proces, který postihuje živou hmotu. Jako další pohled na stárnutí lze považovat teorii, že stárnutí je přechodná vývojová fáze mezi dospělostí a stářím. Jedná se tedy o nevyhnutelný fyziologický děj, který vede do stáří. V neposlední řadě je dle Světové zdravotnické organizace stařecký věk období života, během kterého

je poškození psychických a fyzických funkcí mnohem zřetelnější a výraznější v porovnání s obdobím dřívějším. (Haškovcová, 2010)

Výsledkem výše popisovaného procesu stárnutí je jev zvaný stáří. Na tom, jaké vlastní stáří jedince je má vliv mnoho faktorů jako životní styl, zdravotní stav, psychický stav a také sociálně ekonomické faktory. Pokud si položíme otázku, kdy stáří nastupuje, není na ni jednoznačná odpověď. (Haškovcová, 2010)

Odpověď je podle Langmeiera a Krejčířové (2006) nesnadná ze tří důvodů. Prvním důvodem je značná intraindividuální variabilita, což znamená, že týž člověk může vykazovat pokles výkonnosti v některé činnosti, zatímco výkon v jiném ohledu ještě stoupá nebo je celkem stabilně zachovávan. Druhým důvodem je interindividuální variabilita (rozdíly mezi jedinci, kdy jeden si zachovává duševní svěžest i tělesnou zdatnost do vysokého věku a druhý vykazuje výrazné známky stárnutí velmi brzy). Třetím důvodem jsou pokroky v oblasti zdravotní péče a celkové společenské změny, které s sebou přinášejí příznivé změny ve zdravotním stavu obyvatelstva. Dochází k prodlužování délky lidského života, tím se mění i mezníky jednotlivých životních etap. (Langmeier, Krejčířová, 2006)

Stáří se dá pochopit jako poslední část vývoje člověka jejíž cílem je dosáhnout svým způsobem komplexnosti vlastního života. Pokud každý jeden člověk chce lépe přijmout konec svého života, měl by se alespoň pokusit se přijmout takový jaký byl, bez lítosti nad tím, co nestihl nebo z jeho pohledu mohl udělat lépe. Jedním z hlavních symbolů stáří je orientace na mezilidské vztahy a s tím spojený pocit užitečnosti a potřebnosti pro okolí. (Vágnerová, 2007).

Podle Světové zdravotnické organizace lze stáří rozdělit na celkem tři věková rozmezí, a to konkrétně takto:

- Od 60 do 74 let se jedná o tzv. ranné stáří,
- Od 75 do 89 let se jedná o tzv. vlastní stáří,
- Od 90 let a více se jedná o tzv. dlouhověkost. (Mlýnková, 2011; Macháčová, Holmerová, 2019)

Stáří lze též rozdělit dle kalendářního stáří, což můžeme chápat jako stáří dle data narození a stáří biologického, což určuje fyzická zdatnost. V takovémto případě se můžeme setkat u seniorů s případy, kdy biologický věk, respektive biologické stáří nemusí odpovídat věku kalendářnímu, respektive kalendářnímu stáří. (Mlýnková, 2011; Macháčová, Holmerová, 2019)

1.7 Důchodový věk a starobní důchod v České republice v roce 2023

V dnešní době by penzijní věk neměl být do budoucna stejný pro všechny občany České republiky stejný. Hlavními faktory, které budou hrát roli pro nástup do důchodu bude vývoj délky života, náročnost práce a zaměstnání, dále to, kdy člověk do práce nebo zaměstnání nastoupil a samozřejmě doba odvádění pojištění neboli odvodů. Lze odhadnout, že v průměru by se důchodová penze měla pobírat 21,5 let. (irozhlas.cz)

V současnosti nárok na starobní důchod vzniká po získání určené doby pojištění v kombinaci s dosažením stanoveného věku tzn. důchodového věku nebo věku, který je od něj odvozený nebo věku 65 let. Stanovený důchodový věk pro nárok na starobní důchod je obecně od začátku roku 2018 stanoven na 65 let. (cssz.cz)

1.8 Smyslové poruchy seniorů

Jednotlivé smysly u seniorů jsou často s postupujícím věkem zhoršeny, horší se sluch, zrak, čich, hmat ale i paměť, prostorová orientace, řeč, pohotovost reakce a schopnost porozumění. Více se začínají u seniorů objevovat mentální poruchy jako je stařecká demence a Alzheimerova choroba. Kvůli všem těmto výše uvedeným faktorům jsou senioři vystaveni vyššímu riziku při vzniku mimořádné události než lidé mladšího věku, kteří jsou schopni reagovat pohotověji a rychleji. (U.S. FIRE ADMINISTRATION/NATIONAL FIRE DATA CENTER, 2006)

V dnešní době je mnoho seniorů, kteří jsou umístěni v domovech pro seniory nebo v domovech s pečovatelskou službou, tito senioři mají velmi často různé smyslové poruchy nebo omezení, a i proto je evakuace seniorů z těchto zařízení složitá. Jednotlivé poruchy, které se u seniorů vyskytují jsou popsány níže v jednotlivých podkapitolách. (U.S. FIRE ADMINISTRATION/NATIONAL FIRE DATA CENTER, 2006)

1.8.1 Sluch

Sluch je velmi důležitý smysl pro poznání zvukového varování, který signalizuje mimořádnou událost. Může dojít k situaci, že senioři alarm neuslyší, zejména v případě spánku, například ve Spojených státech amerických trpí vadou sluchu 37 % populace seniorů, kteří jsou starší 65 let. (mpsv.cz; Langmeier, Krejčířová, 2006)

Obecně lze konstatovat, že poruchami nebo ztrátou sluchu trpí častěji muži než ženy. Ztráta nebo zhoršení sluchu závisí na mnoha faktorech. Mezi takové faktory se řadí životní styl jedince, onemocnění sluchu během života, infekční onemocnění sluchového aparátu, ale i to, zda byl člověk během svého života vystaven nadměrnému hluku. (mpsv.cz; Langmeier, Krejčířová, 2006)

1.8.2 Zrak

Snad nejdůležitějším smyslem při vzniku mimořádné události je zrak. Vada zraku velmi pravděpodobně může zvýšit riziko nepozorování vzniku konkrétní mimořádné události. (mpsv.cz; Langmeier, Krejčířová, 2006)

Špatný zrak představuje též velké riziko při úniku z místa zasažených mimořádnou událostí. Osoby, které mají vadu zraku těžko nalézají únikový východ, směr úniku, únikové dveře, je pro ně horší orientovat se v prostoru, senioři mohou zakopávat, pokud včas nezaregistrují překážky. Senioři, kteří mají vadu zraku poté nejčastěji zaznamenávají mimořádnou událost jinými smysly, nejčastěji čichem nebo sluchem. Mnohé zrakové vady lze řešit s pomocí dioptrických brýlí, ale problém při evakuaci nastává ve chvíli, kdy je osoby zrovna nemají nasazené, což se stává nejčastěji v noci, v takovém případě může být složité brýle najít. Zrak se o člověka obecně s přibývajícím věkem zhoršuje, u seniorů se může začít objevovat šedý a zelený zákal, zrak se ale zhoršuje i například při cukrovce, kterou senioři často trpí. (mpsv.cz; Langmeier, Krejčířová, 2006)

1.8.3 Hmat

Hmat patří též mezi důležitý smysl, je možné jím rozeznat, jestli je něco teplé nebo studené, což může například při požáru pomoci odvrátit nebezpečí vzniku požáru například u přehřátých elektrických zařízeních. Hmat se s přibývajícím věkem zhoršuje, s tím je spojena i horší regenerace kůže po úrazu. Proto je pro seniory větší riziko poranění následné hojení rány je delší. (mpsv.cz; Langmeier, Krejčířová, 2006)

1.8.4 Čich

Při vzniku mimořádné události může být čich velmi dobrý „detektor“ projevů konkrétní mimořádné události, jako je například kouř, zápach nebezpečné chemické látky. Nevýhodou je, že spolehlivě čich nefunguje během spánku. S přibývajícím věkem se čich zhoršuje takovým způsobem, že čichová funkce organismu zmizí úplně a člověk v takové fázi už necítí žádné pachy. Čich též zhoršují různá onemocnění jako je onemocnění nosních dutin, neurodegenerativní onemocnění a v neposlední řadě i kouření cigaret. (mpsv.cz; Langmeier, Krejčířová, 2006)

1.8.5 Pohybové schopnosti

Senioři často trpí různým onemocněním pohybového aparátu, takovéto omezení může vézt ke zpomalení samotného pohybu nebo i jeho neschopnosti jej vůbec provést. S tím spojená horší schopnost uniknout před mimořádnou událostí. Senioři velmi často používají kompenzační pomůcky jako jsou hole, chodítka, berle nebo invalidní vozíky, s těmito pomůckami je pohyb, a tudíž i evakuace značně pomalá, zvyšuje se riziko upadnutí. (mpsv.cz; Langmeier, Krejčířová, 2006)

1.8.6 Kognitivní funkce

Kognitivní neboli poznávací funkce bývají ve stáří sníženy díky neurodegenerativním onemocněním, kam lze zařadit Parkinsonovu chorobu, stařeckou demenci nebo Alzheimerovu nemoc. Onemocnění má negativní vliv na paměť seniorů, ale i na intuitivní chování a rozhodování. Lidé nejsou schopni reagovat na danou mimořádnou událost. Onemocnění výše zmíněných typů je bohužel v nynější populaci čím dál tím víc časté. (mpsv.cz; Langmeier, Krejčířová, 2006)

1.9 Problematika evakuace seniorů z domova důchodců a z domova s pečovatelskou službou

Evakuace v zařízeních typu domov důchodců a v domovech s pečovatelskou službou patří mezi nejvíce náročné evakuace vůbec. V takových to zařízeních jsou umístěny osoby, které mají velmi dlouhou reakci na vzniklou mimořádnou událost. Senioři, kteří se nacházejí v domovech důchodců nebo v domovech s pečovatelskou službou nemusejí vůbec rozumět pravidlům evakuace, nemusejí vůbec najít evakuační východ, nacházejí

se zde osoby, které se těžko pohybují samy, nebo se nepohybují vůbec. Z těchto výše zmíněných důvodů klade v těchto zařízeních státní požární dozor velký důraz na požární bezpečnost. Podmínky, které jsou stanovené ve Vyhlášce č. 268/2011 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb, a také v ČSN 73 0835 jsou spíše všeobecné a tím pádem nejsou vždy v souladu s běžnou praxí výše uvedených zařízeních. Tím pádem vznikají „třecí plochy“ mezi státním požárním dozorem a mezi uživateli daného zařízení. Je třeba si vždy uvědomit skutečnost, že za bezpečnost klientů domova důchodců zodpovídá provozovatel objektu nikoli hasičský záchranný sbor. Tím pádem, pokud dojde k jakémukoli zhoršení situace ohledně požární bezpečnosti, odpovědnost je čistě na provozovateli objektu. (mpsv.cz; Kuligowski, Peacock, Wiess, Hoskins, 2013)

V případě, že se ve stavebních objektech provozují sociální služby, vztahuje se na tyto objekty norma ČSN 73 0835, konkrétně kapitola 9, která se týká domů s pečovatelskou službou. Stavebními kameny požární bezpečnosti v takovýchto zařízeních jsou mimo jiné:

- Rozdělení objektu do požárních úseků,
 - Omezení hořlavosti zabudovaných stavebních výrobků,
 - Dva směry úniku,
 - Zajištění bezpečné evakuace,
 - Příprava exteriéru pro požární zásah,
 - Zajištění dostatečného počtu funkčních zařízení pro prvotní protipožární zásah.
- (mpsv.cz; usfa.fema.gov)

1.10 Domovy pro seniory a domovy s pečovatelskou službou

Dle Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky (dále jen APSS) by mělo mít poskytování sociálních služeb pro seniory v domovech důchodců a domovech s pečovatelskou službou určité standardy. Těmito standardy by dle APSS mělo být:

- Ubytování
Základní podmínkou hygieny v ubytování sociálního zařízení je samozřejmě sociální zařízení jako je toaleta a koupelna se sprchou, koupelna musí být odemkatelná zvenčí. V prostoru WC a sprchy je možno umístit madla, která mohou být pro některé klienty sociálního zařízení nezbytnou pomůckou

při jejich mobilitě. Dále je standardem v ubytování sociálního zařízení typu domova důchodců nebo domova s pečovatelskou službou i připojení k internetu, televizor na pokoji, připojení elektrických spotřebičů, vybavení pokoje, možnost trezoru na pokoji, možnost regulace teploty na pokoji, možnost oken na zámek, možnost vlastního nábytku na pokoji. Důležitou součástí vybavení pokoje v těchto výše uvedených typech sociálního zařízení je signalizační, dorozumivací zařízení. Signalizační, dorozumivací zařízení může být různých druhů, z nichž nejčastější je bezdrátové, popřípadě dotykové pomocí tlačítka. Takové to zařízení slouží k dorozumívání mezi klienty zařízení a sociálními pracovníky na směně. Musí sloužit především při náhlém zhoršení zdravotního stavu klienta.

V ubytovacích zařízeních jsou kromě jednotlivých pokojů k dispozici i společné prostory. Společné prostory jako je například jídelna a knihovna jsou určeny například ke společnému odpočinku nebo bohoslužbám všem klientům těchto sociálních zařízení. Je nutné, aby společné prostory byly bezbariérové, musí být opatřeny madly, vybaveny nočním osvětlením, musí se zde nacházet centrální koupelna a v neposlední řadě je vhodné, aby jednotlivá patra byla barevně odlišena pro lepší orientaci klientů.

Jednotlivé služby v domovech pro seniory nebo domovech s pečovatelskou službou jsou v bezprostřední blízkosti těchto zařízení. Za služby zařízení se považují: místnost lékaře, která svým umístěním nabízí rychlejší dostupnost lékařské péče a větší komfort; vedení depozitního účtu, v praxi to znamená, že klient může vložit, či uschovat cennosti a finanční prostředky v trezoru nebo v depozitních účtech.

- **Stravování**

Mezi základní služby v sociálních zařízeních typu domova důchodců nebo domova s pečovatelskou službou patří také samozřejmě stravování. Vzhledem k tomu, že příjem potravy patří mezi základní biologické potřeby je uspokojování těchto potřeb formou kvalitní stravy ukazatelem opravdové vnitřní kvality poskytovaných služeb. Neméně důležité je poskytování dietního stravování. Měl by být umožněn výběr z více jídel a strava by měla být pestrá.

- **Kultura a volný čas**

Základními aktivitami při poskytování sociálních služeb jsou aktivity vzdělávacího, výchovného a aktivizačního, popřípadě činnosti sociálně

terapeutické. Výše zmíněné aktivity provádí odborný pracovník, terapeut. Řadí se sem kulturní a společenské akce, umožnění účasti na kulturních akcích, sport a pohyb (kam se řadí i výlety), vzdělávání jako jsou pravidelné přednášky, diskuze, besedy, trénování paměti nebo jazykové kurzy, duchovní programy, zájmové činnosti a programy a v neposlední řadě individuální doprovod z důvodu osobních potřeb a přání klienta mimo sociální zařízení.

- Sociální péče

Sociální služba je činnost nebo soubor činností, které zajišťují podporu a pomoc osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení. Pobytová sociální služba jako je domov důchodců nebo domov s pečovatelskou službou kromě základních činností jako je ubytování a stravování zajišťuje i další činnosti. Takovou péčí je pomoc při osobní hygieně, zprostředkování sociálního kontaktu, terapeutická činnost, pomoc při řešení osobních záležitostí, rehabilitační a ošetrovatelská péče aj.

- Partnerství

V tomto případě je partnerství myšleno jako partnerství mezi klientem sociálního zařízení a poskytovatelem sociální služby a je založené na vzájemném oboustranném respektu a uznání. Do partnerství můžeme zahrnout: aktuální informace na nástěnkách, označení zaměstnanců, alternativní komunikaci, informovanost klientů, pravidelný zpravodaj organizace nebo pravidelné schůzky s vedením organizace. Dále sem patří zpětná vazba od klientů a jejich rady nebo schránky důvěry a v neposlední řadě různé adaptační programy. (APSS, 2015; Matoušek 2007; Mlýnková 2011)

1.11 Domov pro seniory v Táboře

Domovem pro seniory v Táboře je příspěvková organizace G-centrum. Organizace G-centrum je zřizována městem Tábor a zajišťuje sociální služby pro obyvatele města Tábor. Jednotlivé sociální služby poskytuje podle Zákona č. 108/2008 Sb., o sociálních službách. Celkem organizace zajišťuje sedm sociálních služeb. Konkrétně se jedná o domov pro seniory, pečovatelskou službu, domov se zvláštním režimem, domov pro ženy a matky s dětmi, denní stacionář a odlehčovací služby v Táboře a Čekanicích. Lze konstatovat, že posláním organizace G-centrum je reakce na nepříznivou sociální

situaci osob a s tím spojené poskytování potřebné pomoci a podpory při zajištění plnohodnotného a důstojného života. (gcentrum.cz)

Organice G-centrum vznikla v roce 1998, jeho jednotlivé služby využívá přibližně okolo 700 klientů, o které se stará zhruba 145 zaměstnanců. Ve vedení této organizace se vystřídali nyní celkem již čtyři ředitelé. Prvním ředitelem byl pan Miloš Rak, poté Jiří Horecký, poslední roky až do června roku 2023 byla ředitelkou paní Jaroslava Kotalíková a nově od července roku 2023 funkci ředitelky organizace G-centra převzala paní Jana Svačinová. (taborsky.denik.cz)

1.12 Pečovatelská služba v Táboře

Pečovatelská služba se zajišťuje v domácnostech seniorů a v domovech s pečovatelskou službou a též osob se sníženou soběstačností pomoc při běžných denních činnostech. Poskytováním pečovatelských služeb dochází k uspokojování potřeb, kteří si senioři nebo osoby se sníženou soběstačností nejsou schopni zajistit sami nebo s pomocí rodinných příslušníků. Způsob a rozmezí podpory je uzpůsoben individuálním potřebám, cílům a zájmům seniorů nebo osob se sníženou soběstačností. (gcentrum.cz)

Pečovatelská služba podporuje aktivní život uživatelů tak, aby pro ně bylo možné, co nejdéle setrvat pro ně v přirozeném prostředí a žít tak důstojným, a hlavně naučeným způsobem života. Pečovatelská služba v domovech s pečovatelskou službou v Táboře usiluje o to, aby taková služba byla vykonávána bezpečně a odborně, samozřejmostí je ochrana práv seniorů a osob se sníženou soběstačností. Pečovatelská služba je plně (až na výjimky) hrazena uživatelem pečovatelské služby. (gcentrum.cz)

Dům s pečovatelskou službou neboli tzv. dům s byty zvláštního určení je zařízení, které nabízí jednotlivé samostatné bytové jednotky, kde mají klienti své soukromí. Pověštinou se v domovech s pečovatelskou službou jedná o klienty, kteří jsou senioři a osoby se zdravotním postižením, ale jejich zdravotní stav nevyžaduje celkovou péči po celý den. Pečovatelská služba je podle jednotlivých zařízení poskytována buď přímo v zařízení nebo externě. (netkatalog.cz)

Byty v domovech s pečovatelskou službou v Táboře jsou samostatnými bytovými jednotkami. Jednotlivé byty jsou určeny pro starší obyvatele a pro bydlení postižených osob, příjemce starobního nebo invalidního důchodu. Forma bydlení domova

s pečovatelskou službou není určena pro osoby s celkovou ztrátou soběstačnosti, pro osoby trpící psychózami nebo jinak psychiatricky nemocné, osoby, které mají asociální jednání a trpí nesnášenlivostí okolí, pro osoby závislé na alkoholu nebo s jinou závislostí.

Město Tábor vlastní čtyři domy s pečovatelskou službou, jedná se konkrétně o:

- Dům s pečovatelskou službou Lidická čp. 2355,
- Dům s pečovatelskou službou Kvapilova čp. 2100,
- Dům s pečovatelskou službou Čekanice čp. 242,
- Dům s pečovatelskými byty „Před nemocnicí“ Kpt. Jaroše 3106. (taborc.z.eu)

Pro výzkumnou část diplomové práce bude použit dům s pečovatelskou službou na adrese Lidická čp. 2355, Tábor 390 03 (dále jen „domov s pečovatelskou službou“).

1.12.1 Princip bydlení v domovech s pečovatelskou službou v Táboře

Byty v domovech s pečovatelskou službou neboli byty tzv. zvláštního určení jsou byty, které jsou užívány na základě nájemní smlouvy. V domově s pečovatelskou službou není stanoven žádný režim. Úkony pečovatelských služeb si každý nájemce domlouvá s pečovatelkami sám dle své aktuální potřeby, ovšem úhrada těchto služeb není součástí platby nájmu. Veškeré zařízení bytu a nábytek v bytě si nájemce dodává sám. Z výše zmíněného je tedy patrné, že bydlení v domovech s pečovatelskou službou rozhodně není řešením bytové situace. (taborc.z.eu)

Podmínkami pro přidělení bytu v domově s pečovatelskou službou jsou: žadatel o byt musí mít trvalé bydliště v Táboře, musí prokázat potřebnost umístění v domově s pečovatelskou službou a musí využívat pečovatelskou službu. Pokud chce zájemce o byt v domově s pečovatelskou službou získat byt v takovém zařízení musí podat na odbor sociálních věcí žádost o přidělení bytu v domově s pečovatelskou službou. Poté je žádost projednána, případně schválena příslušnou komisí Rady města Tábora a na závěr je vyhotovena nájemní smlouva a předán byt. (taborc.z.eu)

1.13 Domovy pro seniory a domovy s pečovatelskou službou v Táboře z hlediska přípravy na mimořádnou událost

Každý provozovatel má dle Zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně povinnost zpracovat tzv. začlenění činností podle požárního nebezpečí. Pro každou podnikající fyzickou osobu nebo právnickou osobu toto začlenění provádí osoba odborně způsobilá nebo technik požární ochrany. Takovéto začlenění má zásadní význam pro plnění povinností v daném rozsahu. V případě, že dojde k nesprávnému začlenění činností podle požárního nebezpečí je možné, že tím dojde k situaci, kdy budou plněny jiné povinnosti, než které ukládají právní předpisy a tím může nastat situace, kdy nebude zajištěna dostatečná požární ochrana a s tím spojená sankce až do výše 1.000.000 Kč. (guard7.cz)

Podle míry požárního nebezpečí se činností dělí do třech kategorií:

- kategorie bez zvýšeného požárního nebezpečí,
- kategorie se zvýšeným požárním nebezpečím,
- kategorie s vysokým požárním nebezpečím,

Činnostmi jsou:

- Činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím,
- Činnosti s vysokým požárním nebezpečím, (guard7.cz)

1.14 Historie nejvýznamnějších mimořádných událostí domovů pro seniory a domovů s pečovatelskou službou na území České republiky v posledních pěti letech

- Požár v domově pro seniory v Kopřivnici dne 13.4.2022

Jednalo se o požár v brzkých ranních hodinách v domově pro seniory v Kopřivnici na Novojičínsku. Hořet začalo v pátém poschodí domova pro seniory. Při této mimořádné události muselo být evakuováno 54 osob, škoda na majetku byla vyčíslena na 6.000.000 Kč. U požáru zasahovalo osm jednotek hasičského záchranného sboru. Na místo mimořádné události byl dopraven i evakuační autobus. Při požáru se dva lidé nadýchali kouře. Příčina není známa. (denik.cz; ct24.ceskatelevize.cz)

- Požár v Alzheimer centru/domova pro seniory v Roztokách dne 2.6.2022

Jednalo se o jeden z největších požárů v historii požárů v domovech důchodců. V tomto případě hořelo Alzheimer centrum v Roztokách u Prahy. Při požáru zemřely dvě osoby a celkem 55 osob utrpělo zranění. Škoda byla vyčíslena na 70.000.000 Kč. Policie České republiky požár vyhodnocovala jako obecné ohrožení z nedbalosti, kdy dělníci opravovali plynovou kotelnu. Během požáru byl vyhlášen zvláštní stupeň požárního poplachu. Požár likvidovalo 23 jednotek hasičského záchranného sboru, evakuace osob probíhala pomocí žebříku, protože požár absolutně pohltil stavbu, tak nebylo možno evakuovat osoby zevnitř. (ct24.ceskatelevize.cz)

- Požár v domově pro seniory dne 9.12.2022 v Libštátu

Jako obecné ohrožení z nedbalosti byl vyhodnocen požár v domově s pečovatelskou službou Libštátu na Semilsku. Škoda byla vyhodnocena na zhruba 10.000.000 Kč. Bohužel i při tomto požáru zemřel jeden člověk, evakuováno bylo 46 osob. (irozhlas.cz)

1.15 Zimní stadiony v České republice a jejich princip chlazení

V České republice je v současné době v provozu 161 zimních stadionů, kdy téměř všechny byly vybudovány v 60. až 80. letech minulého století. Postupně probíhá jejich rekonstrukce, některé jsou nově zastřešené, avšak ledové plochy potažmo jejich chlazení na rekonstrukci teprve čekají. Existují bohužel i takové zimní stadiony, které mají havarijní stav, a to včetně klasického čpavkového hospodářství, které může zapříčinit škody na zdraví lidí, kteří žijí v blízkém okolí těchto zimních stadiónů. (vetrani.tzb-info.cz; ČSN EN 378-1 +A2, 2012)

V drtivé většině je chlazení zimních stadiónů zajištěno pomocí tzv. strojního kompresorového chlazení, které pracuje na principu Rankinova tepelného cyklu jen obráceným způsobem. Nejčastěji je jako chladivo používán amoniak, díky tomu, že patří mezi nejekologičtější a nejšetrnější chladivo vůbec. V současné době se uplatňují dvě varianty strojního chlazení ledových ploch na zimních stadionech. (vetrani.tzb-info.cz; ČSN EN 378-1 +A2, 2012)

V první variantě se jedná o tzv. přímé chlazení, kdy je amoniak veden potrubím přímo v ledové ploše, ledová plocha tím pádem tvoří jakýsi výparník chladícího zařízení.

Tato varianta je ovšem v dnešní době používána již velmi zřídka, i protože je značná nevýhoda v tom, že je možnost úniku amoniaku přímo do ledové plochy značně vysoká, proto musí být zajištěno dostatečná možnost větrání takovýchto prostor. (vetrani.tzb-info.cz; ČSN EN 378-1 +A2, 2012)

Ve variantě druhé se jedná tzv. systém nepřímého chlazení, kdy je amoniak jakožto chladící medium používáno jen v primárním okruhu vlastního kompresorového chlazení, které je umístěno ve strojovně. Chlazení ledové plochy je zajištěno tak, že nemrznoucí kapalina protéká v sekundárním okruhu a tím se ledová plocha chladí. Množství amoniaku je v tomto případě zhruba poloviční než v případě varianty s přímým chlazením. Je nutné, aby strojovna chlazení byla vybavena systémem havarijní ventilace a samozřejmě musí též splňovat dané platné předpisy a normy. (vetrani.tzb-info.cz; ČSN EN 378-1 +A2, 2012)

Odpadní teplo v obou variantách chlazení může být využito pro potřeby provozovatelů zimních stadionů například při rozpouštění ledu nebo pro vytápění zimního stadionu. (vetrani.tzb-info.cz; ČSN EN 378-1 +A2, 2012)

1.16 Zimní stadion v Táboře

Zimní stadion v Táboře byl otevřen v roce 1971, jeho kapacita činí 4922 míst, která jsou z velké části určena k sezení, jen horní ochoz za poslední řadou sedaček je určen ke stání. (hctabor.com)

Zimní stadion v Táboře disponuje zrekonstruovanou ledovou plochou o rozměrech 30 x 60 metrů a je k dispozici od konce července do zhruba konce dubna. Mimo zmíněné období je možno plochu využívat pro koncerty nebo výstavy. (tzmt.cz)

V areálu zimního stadionu se kromě ledové plochy nachází též herna stolního tenisu, cvičebna míčových her, hotel a restaurace. (wikiwand.cz)

Dle ústního sdělení pana Ing. Oldřicha Semráda, krizového manažera města Tábora, je stále jako chladící médium na zimním stadionu v Táboře používán amoniak.

1.17 Mimořádná událost – únik chladícího média ze zimního stadionu

Dle příručky vydané Ministerstvem vnitra Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen MV GŘ HZS) odbor ochrany obyvatelstva s titulem „Chování obyvatelstva v případě havárie s únikem nebezpečných chemických látek – příručka pro orgány státní správy, územní samosprávy, právnické osoby, podnikající fyzické osoby a obyvatelstvo“ jsou definovány mimo jiné příznaky zasažení, postup při první pomoci a fyzikálně chemické vlastnosti chemické látky – amoniak, viz obrázek níže. V této příručce jsou též popsány obecné zásady, jak se má obyvatelstvo chovat v případě mimořádné události s nebezpečím úniku nebezpečných látek. Jedná se o tyto zásady:

- nepřibližovat se do míst, kde se mimořádná událost stala,
 - najít vhodný úkryt,
 - utěsnit místnost,
 - nachystat si prostředky individuální nebo improvizované ochrany,
 - připravit se na částečnou dekontaminaci, popřípadě ji provést,
 - nutnost poslechu sdělovacích prostředků jako je rozhlas nebo televize, pokud proběhlo varování obyvatelstva tak sirény,
 - klidné jednání,
 - neblokovat síť voláním,
 - respektovat jednotlivá nařízení a pokyny složek integrovaného záchranného systému,
 - vynechat větší fyzickou námahu,
 - ověřit, zda byli varováni i blízcí sousedé,
 - příprava na samotnou evakuaci, včetně přípravy evakuačního zavazadla.
- (Kroupa, 2004)

1.17.1 Nebezpečná chemická látka

Dle Zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů je nebezpečná chemická látka taková látka, která má alespoň jednu nebezpečnou vlastnost, pro kterou je zaříděna jako: oxidující, výbušná, hořlavá, vysoce hořlavá, extrémně hořlavá, zdraví škodlivá, toxická, vysoce toxická, senzibilizující,

dráždivá, karcinogenní, mutagenní, toxická pro reprodukci a nebezpečná pro životní prostředí. (zakonyprolidi.cz)

1.17.2 Amoniak

Chemická látka amoniak a jeho sloučeniny jsou za normálních podmínek bezbarvý plyn, který silně čpí. Amoniak povětšinou pochází z organického rozkladu materiálu, a poté se uvolňuje do životního prostředí, dalším významným zdrojem amoniaku jsou dusíkatá hnojiva, která se stále užívají ve velkých množstvích. Amoniak se využívá v průmyslových odvětvích, v agrochemii, ve farmacii, petrochemii nebo při výrobě výbušnin. Amoniak je typickou součástí koloběhu dusíku. (arnika.org)

Pro vodní organismy je amoniak vysoce toxický, pokud je v nízkých koncentracích, dochází k podráždění horních cest dýchacích, pokud se objeví ve vyšších koncentracích může dojít k zánětu kůže, plic ale i očí. V případě, že amoniak působí dlouhodobým efektem může dojít k chronickému onemocnění očí i dýchacích cest. (arnika.org)

- účinky na lidské zdraví

Už během nízkých koncentrací amoniaku v ovzduší se objeví mnoho negativních účinků, jako je například podráždění očí, hrdla a nosu, kašel. Pokud se objeví amoniak ve vysokých koncentracích, je možné pozorovat záněty kůže, plic a hrda, záněty očí. V případě, že lidé přicházejí do styku s amoniakem dlouhodobě, může se objevit zelený zákal, onemocnění rohovky nebo dýchací obtíže. (arnika.org; Luz, Deleo, Pechacek, Freemantle, 2020)

Pokud je člověk amoniaku vystaven krátkodobě je možné, že se objeví podrážděná kůže, popálené oči a kůže, dokonce je možný nástup trvalých účinků. Během krátkodobé expozice může amoniak dráždit ústa a nosní sliznice, objeví se kašel, který může být doprovázen i dušností. Pokud se u amoniaku jedná o vyšší koncentrace může vzniknout edém plic a s tím spojené velké dýchací obtíže. V takto vysokých koncentracích může i krátkodobá expozice amoniaku způsobit smrt. (scorecard.cz; Popl, Fähnrich, 1999; Pitter, 2009)

Amoniak má ovšem výhodu v tom, že má velmi štiplavý zápach, který člověka upozorní na jeho přítomnost v ovzduší, tím pádem je málo pravděpodobné, že by člověk byl

vystaven právě nebezpečné koncentraci. (scorecard.cz; Popl, Fähnrich, 1999; Pitter, 2009)

Dle Bojového řádu jednotek požární ochrany se únikem látky rozumí situace, kdy se uvolní kapalná nebo plynná látka v případě porušení těsnění přepravního obalu, při vzniku chemické reakce látek nebo porušením technologie. Látka, která se uvolní může zapříčinit i další – následnou mimořádnou událost jako je například požár nebo výbuch. (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2017)

Pokud bereme v potaz normální podmínky, tak se amoniak nerozkládá, se vzduchem vyváří výbušnou směs a velmi prudce reaguje s kyselinami a oxidačními činidly. Vlastnosti amoniaku jsou různé, je rozdíl, pokud je amoniak v kapalném nebo plynném stavu. (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2017; Pitter, 2009)

- Kapalný amoniak

Kapalný amoniak vyvolává omrzliny. Pokud se okolí zchladí kapalný amoniak se odpařuje velmi pomalu, naopak odpařování lze urychlit, pokud je kapalný amoniak ve styku s teplými materiály a také při styku s vodou. Z jednoho litru kapalného amoniaku lze připravit až tisíc litrů plynného amoniaku. (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2017)

- Plynný amoniak

Plynný amoniak je za normálních podmínek hořlavý, žíravý, výbušný a nebezpečný pro životní prostředí. Jedná se jedovatý bezbarvý plyn s typickým štiplavým zápachem. Amoniak v plynném stavu dráždí dýchací orgány, dráždí oči, leptá kůži a sliznice, při vdechnutí způsobuje křečovitý kašel. Plynný amoniak je dobře rozpustný ve vodě, je lehčí než vzduch, proto v místech, kde se oparuje kapalný amoniak vzniká amoniaková mlha, která je těžší než vzduch, a proto se může dostat do nižších prostor. (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2017)

1.18 Evakuace osob v případě mimořádné události – únik chladicího média ze zimního stadionu

Postup evakuace, respektive úkoly a postup činností jednotek požární ochrany v případě mimořádné události – únik chladicího média ze zimního stadionu za předpokladu, že by se jednalo o chladicí médium amoniak by se řídily dle „Bojového řádu jednotek požární ochrany – taktické postupy zásahu, únik čpavku (amoniaku), Metodický list č. 15“. (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2017)

Kromě obecných činností při zásahu s přítomností nebezpečných látek se provádí především následující postupy činností a úkoly:

- 1) Předběžně se označí hranice nebezpečné zóny v blízkosti patnácti metrů, za pomoci měření v úrovni koncentrace se tato vzdálenost poté upřesní. V případě provádění jednotlivých činností v nebezpečné zóně používají jednotky požární ochrany osobní ochranné prostředky, a to v závislosti na síle koncentrace amoniaku.
- 2) Evakuace a záchrana osob ze zasažené zóny. Zachraňují se osoby, které jsou v danou chvíli přímo v zasaženém území a zavčas se varují, popř. se evakuují lidé, z takových prostorů a území, kde se předpokládá, že se bude amoniak šířit. Evakuační cesty je třeba volit takovým způsobem, aby navazovaly na dostatečně velký prostor a samozřejmě aby vedly mimo nebezpečnou zónu.
- 3) Dalším a neméně důležitým úkolem a s tím spojenou činností je monitoring úniku amoniaku jeho následné vyhodnocení přímo v místě zásahu pomocí laboratoří Hasičského záchranného sboru.
- 4) Dále je důležitá kooperace s obcemi při informování obyvatel v místě, kde se předpokládá šíření amoniaku. Osoby, které budou provádět varování obyvatelstva v místě působení mimořádné události musí být poučeny o nebezpečí a šíření amoniaku, popřípadě takovéto osoby musí být vybaveny osobními ochrannými prostředky, minimální výbavu tvoří obličejová maska s odpovídajícím filtrem.
- 5) Je potřeba, aby bylo zabráněno dalšímu úniku a šíření kapalného nebo plynného skupenství amoniaku. Je možno k utěsnění použít například klíny, tmely, těsnící vaky. Pokud je to možné je třeba utěsnit vstupy do nízko položených míst,

odvětrání prostor, sledovat pohyb uniklé kapalné nebo plynné fáze a monitoring okolí.

- 6) V neposlední řadě je důležité získávat a stále upřesňovat informace, například z odpovídající dokumentace jako jsou havarijní plány a přepravní listy nebo také s pomocí znalostí odborníků. (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2017)

V případě, že dojde k mimořádné události s únikem amoniaku můžou se objevit například níže zmíněné komplikace:

- Pokud je koncentrace uniklého amoniaku nízká, může dojít ke zkreslení naměřených výsledků vlivem citlivostí přístrojů, uspořádáním vnitřních prostorů nebo povětrnostními vlivy.
- Může dojít ke zkřehnutí a lámaní materiálů oděvů (např. rukavic) v případě, že dojde ke styku kapalného amoniaku s oděvem, též při styku s kapalným amoniakem může dojít k omrzlinám a poškození technických prostředků.
- V případě, že unikne plynný amoniak dochází k rychlému šíření, které je závislé na povětrnostních podmínkách.
- V případě úniku amoniaku může díky jeho charakteristickému zápachu dojít k panice mezi obyvatelstvem, a to i v případě, že koncentrace není nebezpečná pro lidské zdraví. Pokud je člověk po delší dobu vystaven amoniaku vznikne akomodace a člověk jeho zápach již necítí. (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2017)

Pokud dojde k úniku čpavku z technologických zařízení, lze utěsnit celé místnosti, kde se technologické zařízení nacházejí např. plastovými fóliemi nebo montážní pěnou. Dále lze prostory samozřejmě odvětrávat, pokud je to v dané místnosti proveditelné. (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2017)

2 Cíle práce a výzkumná otázka

2.1 Cíl práce

Cílem práce je: Porovnání zabezpečení a provádění evakuace dvou vybraných objektů v Táboře.

2.2 Výzkumná otázka

Jakým způsobem jsou vybrané objekty připraveny na evakuaci v případě mimořádné události?

3 Operacionalizace pojmů uvedených v cíli práce

Zabezpečení – pojem zabezpečení lze chápat jako ochrana nebo zaopatření evakuace vybraných objektů. (synonymus.cz)

Provádění – pojem provádění si lze vysvětlit jako vykonávání evakuace vybraných objektů. (slovník-synonym.cz)

Evakuace – pojem evakuace je definován jako soubor technických a organizačních opatření, která zabezpečují přemístění osob, zvířat a věcí v daném pořadí z míst, která jsou ohrožena mimořádnou událostí do míst, kde je pro osoby zajištěno náhradní ubytování a strava, pro zvířata je zajištěno ustájení a pro věci uskladnění. (mvcr.cz)

Objekt – v kontextu cíle této diplomové práce je objektem myšlena stavba sociálního zařízení.

4 Metodika

Teoretická část diplomové práce byla zpracována na základě shromáždění a rešerše převážně informací elektronických zdrojů a právních předpisů, dále odborné literatury a článků. Odborné zdroje, které jsou citovány v seznamu zdrojů se zabývají problematikou evakuace, problematikou sociálních zařízení a tématem stáří a seniory obecně.

Cílem práce je „Porovnat zabezpečení a provádění evakuace dvou vybraných objektů v Táboře“. Pro splnění cíle práce a pro odpověď na výzkumnou otázku „Jakým způsobem jsou vybrané objekty připraveny na evakuaci v případě mimořádné události?“ byl použit kvalitativní výzkum za pomoci dotazníkového šetření. Během dotazníkového šetření došlo ke zhodnocení situace, jak jsou klienti dvou vybraných sociálních zařízení připraveni na evakuaci v případě mimořádné události, konkrétně na evakuaci v případě úniku amoniaku, jakožto chladicího média ze zimního stadionu.

Dotazníkové šetření bylo realizováno s anonymními respondenty, skupinovým náhodným výběrem. Zvláště bylo dotazníkové šetření prováděno s klienty domova pro seniory a zvláště s klienty domova s pečovatelskou službou. Obsahově bylo dotazníkové šetření shodné pro obě sociální zařízení. Celkový počet respondentů byl stanoven na 223. Po domluvě s paní ředitelkou domova pro seniory a s vrchní sestrou domova s pečovatelskou službou byly dotazníky elektronicky doručeny každému zařízení. Nejdříve telefonicky, a poté i emailem byly vysvětleny požadavky a obsah dotazníku. U všech otázek, které dotazník obsahuje, je pouze jedna odpověď správná, tam kde je možnost vlastní odpovědi, je ponechán volný prostor pro odpověď. Anonymní respondenti měli třítydenní lhůtu na vyplnění dotazníku. Po třech týdnech se vrátilo 223 kusů dotazníků celkem 170 kusů vyplněných dotazníků. Zpětně se vrátilo celkem 105 dotazníků z domova pro seniory, kde jich bylo ponecháno 143, jakožto kapacita domova pro seniory, z domova s pečovatelskou službou se vrátilo k výzkumu celkem 65 dotazníků z celkem 80 možných, což je kapacita domova s pečovatelskou službou. Jednalo se o hladký průběh spolupráce, respondenty, respektive obě sociální zařízení nebylo nutné obecně jakkoli urgovat.

Dotazníkové šetření obsahovalo otázky konstatační, znalostní, otázky, které byly založeny na znalostech právních předpisů a v neposlední řadě otázky praktické. Kladně

bylo považováno 75 % správných odpovědí, u kterých bylo možné jejich správnost vyhodnotit, což znamená u znalostních otázek. Jednotlivé odpovědi na otázky, které obsahovalo dotazníkové šetření, byly za pomoci programu Microsoft Excel převedeny do tabulek. Vytvořené tabulky z odpovědí poté, pro snazší přehled a orientaci, převedeny na grafické zpracování.

5 Výsledky

Získané výsledky diplomové práce jsou rozděleny na dvě části. V první části jsou graficky znázorněny výsledky pro domov pro seniory. V části druhé jsou znázorněny výsledky pro domov s pečovatelskou službou. Dotazníky byly zvlášť předány pro domov pro seniory a zvlášť pro domov s pečovatelskou službou. Již v otázce č. 1 je počítáno s konkrétním počtem klientů v daném sociálním zařízení a zohledněno odpovídající procentuální zastoupení, respektive řečeno již v otázce č. 1 je ve výsledcích a následné diskuzi známo (i přesto, že se týká otázka č. 1 pouze věku), zda se jedná o klienta domova pro seniory nebo klienta domova s pečovatelskou službou.

5.1 Grafické znázornění výsledků domova pro seniory G – centrum

Anonymního dotazování se zúčastnilo celkem 105 respondentů z možných 143 respondentů, což je kapacita domova pro seniory.

Otázka č. 1: Jaký je Váš věk?

Tabulka 1 Otázka č.1

a) do 65 let	2
b) nad 65 let	103

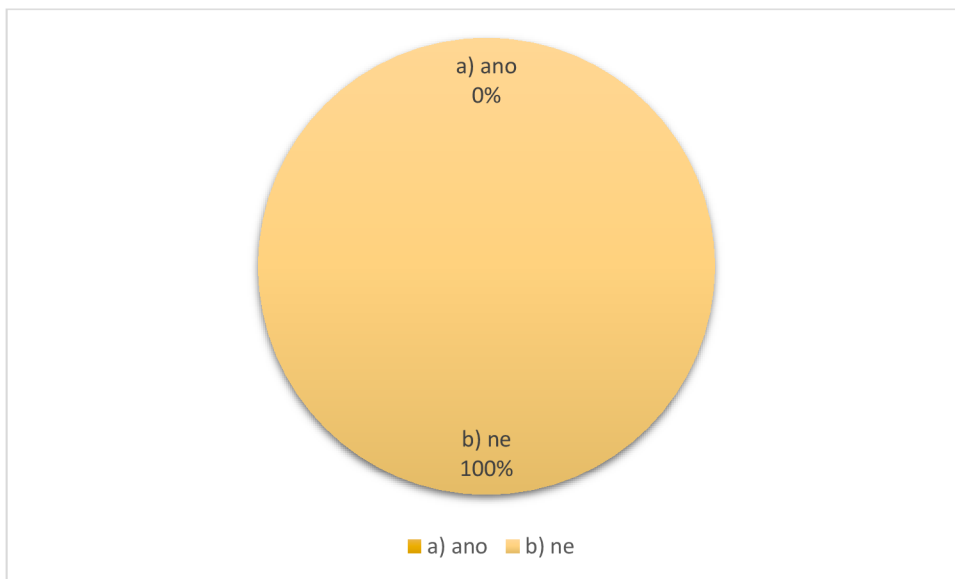
Obrázek 1 Věk (zdroj: vlastní výzkum)

Z obrázku č. 1 je patrné, že se dotazníkového šetření v domově pro seniory účastnily dvě skupiny respondentů. Konkrétně se jednalo o 2 osoby, respektive 2 % osob do 65 let a 103 osob, respektive 98 % osob nad 65 let.

Otázka č. 2: Bydlíte v domově pro seniory?

Tabulka 2 Otázka č. 2

a) ano	105
b) ne	0

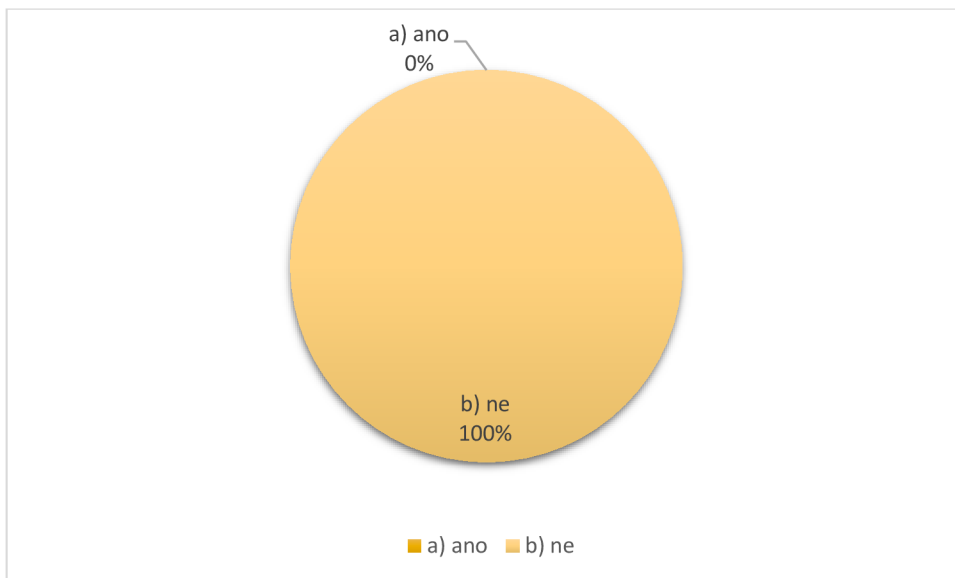
Obrázek 2 Zastoupení klientů v domově pro seniory (zdroj: vlastní výzkum)

Z obrázku č. 2 vyplývá, že odpovídalo všech 100 % tedy 105 osob z domova pro seniory, že bydlí v domově pro seniory.

Otázka č. 3: Bydlíte v domově s pečovatelskou službou?

Tabulka 3 Otázka č. 3

a) ano	0
b) ne	105

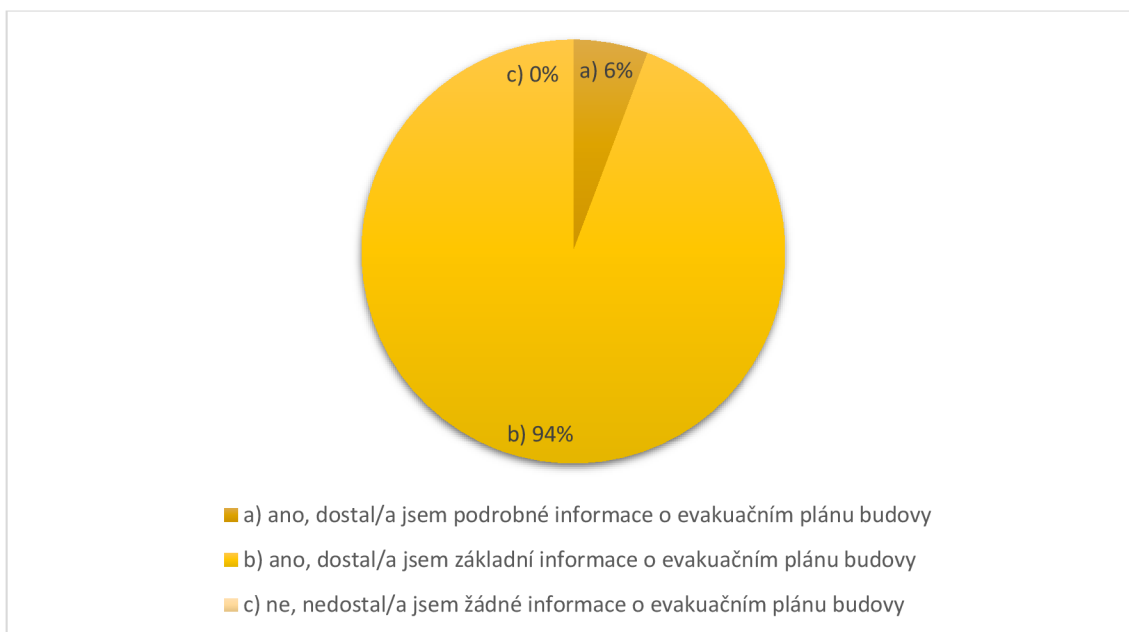
Obrázek 3 Zastoupení klientů domova s pečovatelskou službou (zdroj: vlastní výzkum)

Z obrázku č. 3 je patrné, že 100 % respondentů nebydlí v domově s pečovatelskou službou, jednalo se tedy o všechny dotazované osoby, které bydlí v domově pro seniory.

Otázka č. 4: Byla Vám poskytnuta informace o evakuačním plánu budovy?

Tabulka 4 Otázka č. 4

a) ano, dostal/a jsem podrobné informace o evakuačním plánu budovy	6
b) ano, dostal/a jsem základní informace o evakuačním plánu budovy	99
c) ne, nedostal/a jsem žádné informace o evakuačním plánu budovy	0

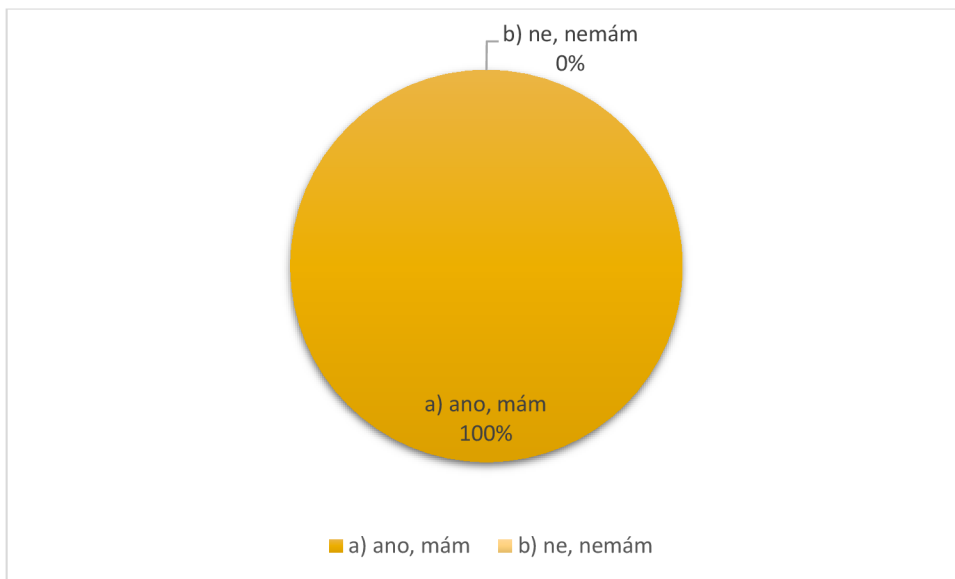
Obrázek 4 Informace o evakuačním plánu (zdroj: vlastní výzkum)

Z obrázku č. 4 vyplývá, že 94 % respondentů tj. 99 klientů sociálního zařízení – domov pro seniory dostalo základní informace o evakuačním plánu budovy, 6 klientů tedy 6 % respondentů uvedlo, že dostalo podrobné informace o evakuačním plánu budovy. Současně z obrázku č. 4 vyplývá, že nikdo z dotázaných respondentů nedostal žádné informace o evakuačním plánu budovy.

Otázka č. 5: Máte povědomí o evakuačních trasách budovy?

Tabulka 5 Otázka č. 5

a) ano, mám	105
b) ne, nemám	0

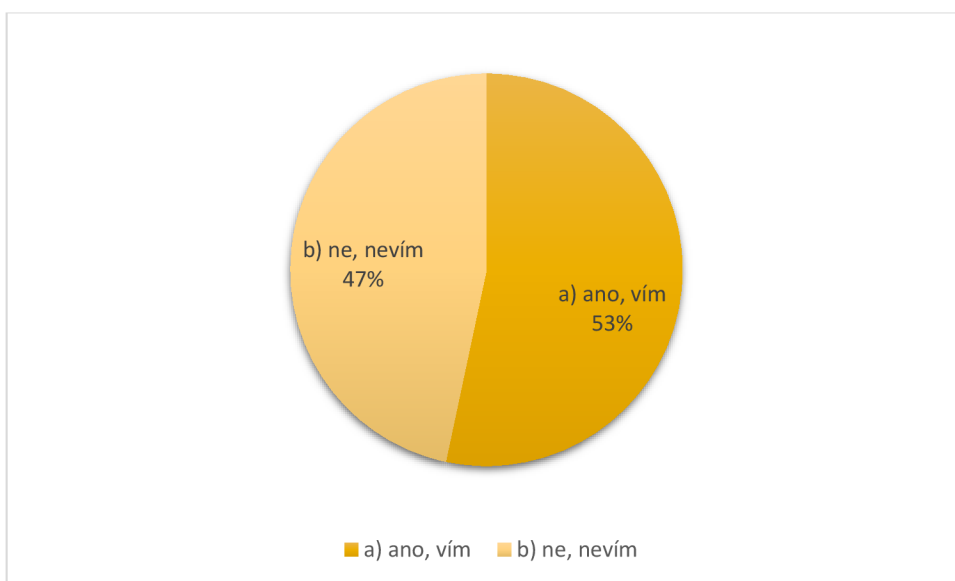
Obrázek 5 Evakuační trasy budovy (zdroj: vlastní výzkum)

Z obrázku č. 5 vyplývá, že 100 % respondentů, tedy všech 105 dotázaných klientů domova pro seniory má povědomí o evakuačních trasách budovy tzn. neexistuje žádný dotázaný respondent, který by neměl ponětí o evakuačních trasách budovy.

Otázka č. 6: Víte, kde se nachází tzv. shromaždiště evakuace (kam se máte dostat v případě evakuace)?

Tabulka 6 Otázka č. 6

a) ano, vím	56
b) ne, nevím	49

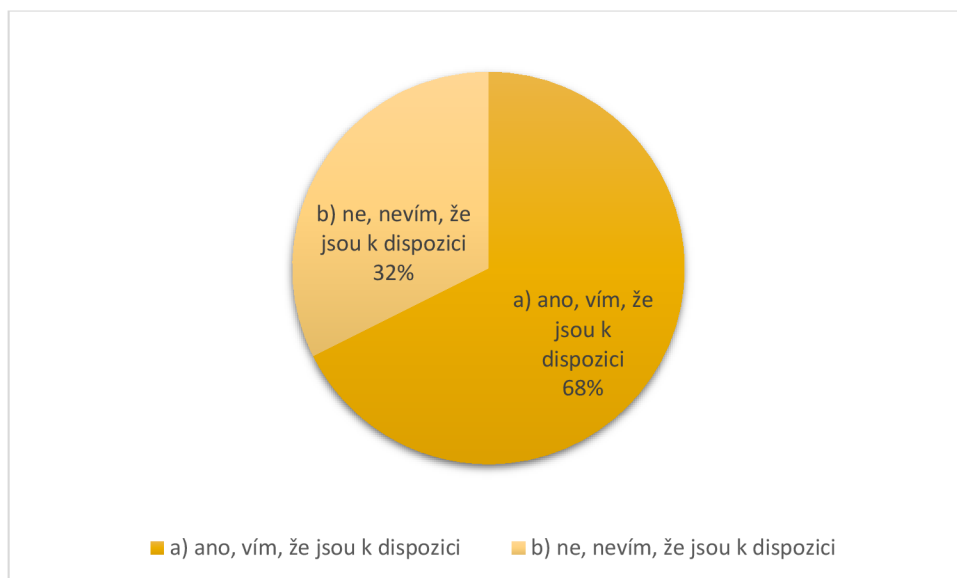
Obrázek 6 Shromaždiště (zdroj: vlastní výzkum)

Z obrázku č. 6 je patrné, že rozdíl možných dvou odpovědí není rapidní. Zároveň je z obrázku č. 6 patrné, že 53 % z dotázaných klientů domova pro seniory ví, kde se nachází shromaždiště evakuace (kam se mají jako klienti dostat v případě evakuace), v tomto případě 53 % představuje 56 klientů domova pro seniory. Naopak 47 % z dotázaných respondentů tedy 49 klientů domova pro seniory neví, kde se nachází shromaždiště evakuace (kam se mají jako klienti dostat v případě evakuace), což je též patrné z obrázku č. 6

Otázka č. 7: Víte, jestli jsou ve vašem zařízení (domově pro seniory nebo domově s pečovatelskou službou) k dispozici tzv. evakuační pomůcky např. evakuační křeslo, evakuační podložka, evakuační nosítka nebo evakuační plachta?

Tabulka 7 Otázka č. 7

a) ano, vím, že jsou k dispozici	71
b) ne, nevím, že jsou k dispozici	34

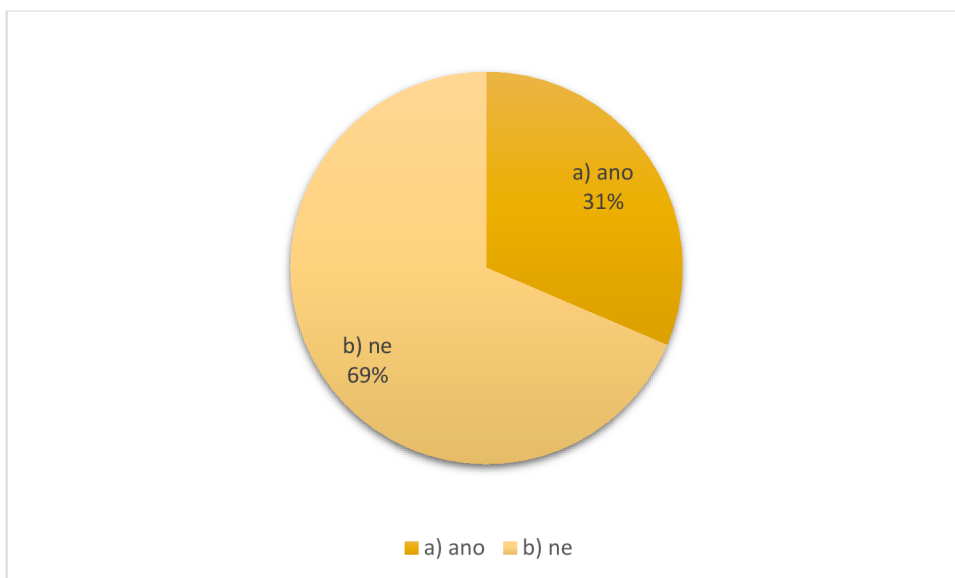
Obrázek 7 Evakuační pomůcky (zdroj: vlastní výzkum)

Z obrázku č. 7 je patrné, že 71 klientů domova pro seniory, tedy 68 % z dotázaných klientů ví, že jsou v jejich zařízení tzv. evakuační pomůcky jako je například evakuační křeslo, evakuační podložka, evakuační nosítka nebo evakuační plachta. Z obrázku č. 7 zároveň vyplývá, že 32 % z dotázaných respondentů tj. 34 dotázaných klientů domova pro seniory, neví, že jsou tzv. evakuační pomůcky k dispozici.

Otázka č. 8: Potřebujete kompenzační pomůcky pro evakuaci?

Tabulka 8 Otázka č. 8

a) ano	33
b) ne	72

Obrázek 8 Potřeba kompenzačních pomůcek (zdroj: vlastní výzkum)

Z obrázku č. 8 vyplývá, že 31 % dotázaných respondentů, což představovalo 33 klientů domova pro seniory potřebuje kompenzační pomůcky pro evakuaci. Zároveň je z obrázku č. 7 patrné, že kompenzační pomůcky pro evakuaci nepotřebuje 69 % dotázaných respondentů tj. 72 klientů domova pro seniory.

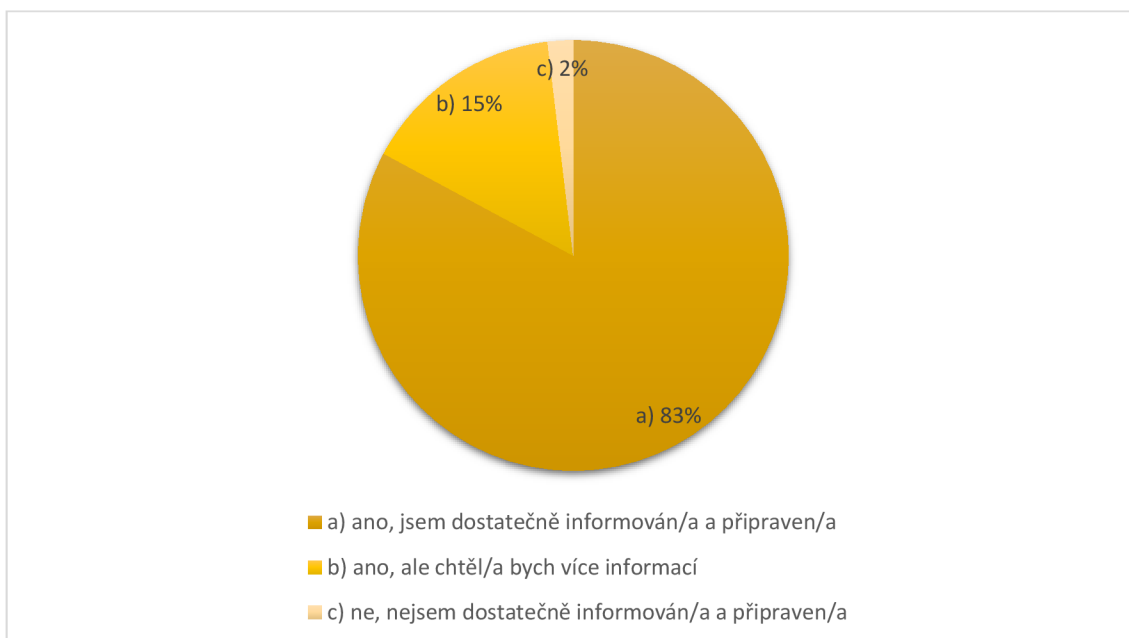
Otázka č. 9: Pokud ano, vyjmenujte, prosím, o jakou pomůcku, popřípadě pomůcky se jedná?

Na otázku č. 9 odpovědělo celkem 33 dotázaných respondentů, že potřebují kompenzační pomůcky pro evakuaci. Jako kompenzační pomůcku pro evakuaci celkem 20 respondentů uvedlo, že potřebují evakuační podložku. Například respondent č. 1 odpověděl: „*potřebuji podložku*“, respondent č. 2 odpověděl: „*k evakuaci potřebuji podložku*“, respondent č. 3 odpověděl: „*podložku*“. Celkem 12 respondentů uvedlo, že potřebují jako kompenzační pomůcku pro evakuaci evakuační plachtu. Jako příklad lze uvést respondenta č. 4, který odpověděl: „*plachtu*“, dalším příkladem může být respondent č. 5, který odpověděl: „*potřebuji evakuační plachtu*“. V neposlední řadě 1 respondent uvedl, že jako kompenzační pomůcku pro evakuaci potřebuje evakuační křeslo, konkrétně uvedl: „*potřebuji k evakuaci křeslo evakuační*“.

Otázka č. 10: Máte pocit, že jste dostatečně informován/a a připraven/a na případnou evakuaci vašeho zařízení (domova pro seniory nebo domova s pečovatelskou službou)?

Tabulka 9 Otázka č. 10

a) ano, jsem dostatečně informován/a a připraven/a	87
b) ano, ale chtěl/a bych více informací	16
c) ne, nejsem dostatečně informován/a a připraven/a	2

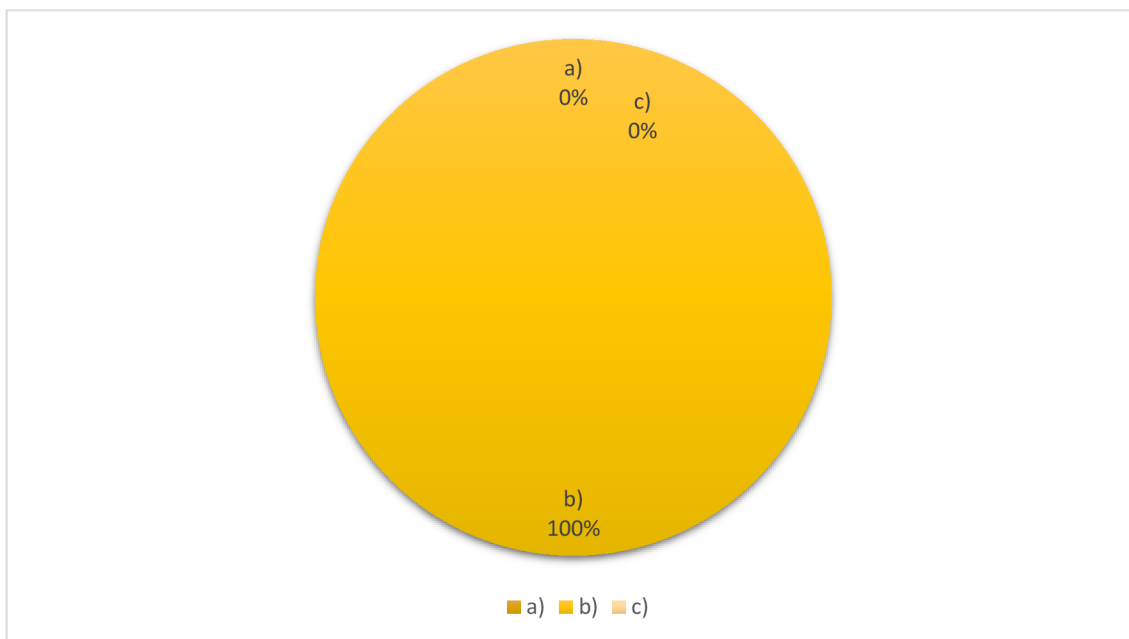
Obrázek 9 Přípravenost na evakuaci (zdroj: vlastní výzkum)

Jak je patrné z obrázku č. 9 tak 2 klienti domova pro seniory tzn. 2 % dotázaných respondentů má pocit, že není dostatečně informováno a připraveno na případnou evakuaci sociálního zařízení, ve kterém žijí. Naopak je z obrázku č. 9 patrné, že 83 % dotázaných respondentů tedy 87 klientů domova pro seniory má pocit, že jsou dostatečně připraveni a informováni ohledně případné evakuace zařízení, ve kterém žijí. Z obrázku č. 9 je současně patrné, že 15 % z dotázaných respondentů tedy 16 klientů domova pro seniory má pocit, že mají pocit, že jsou dostatečně připraveni, ale chtěli by více informací.

Otázka č. 11: Označte symbol únikového východu:

Tabulka 10 Otázka č .11

a)	0
b)	105
c)	0

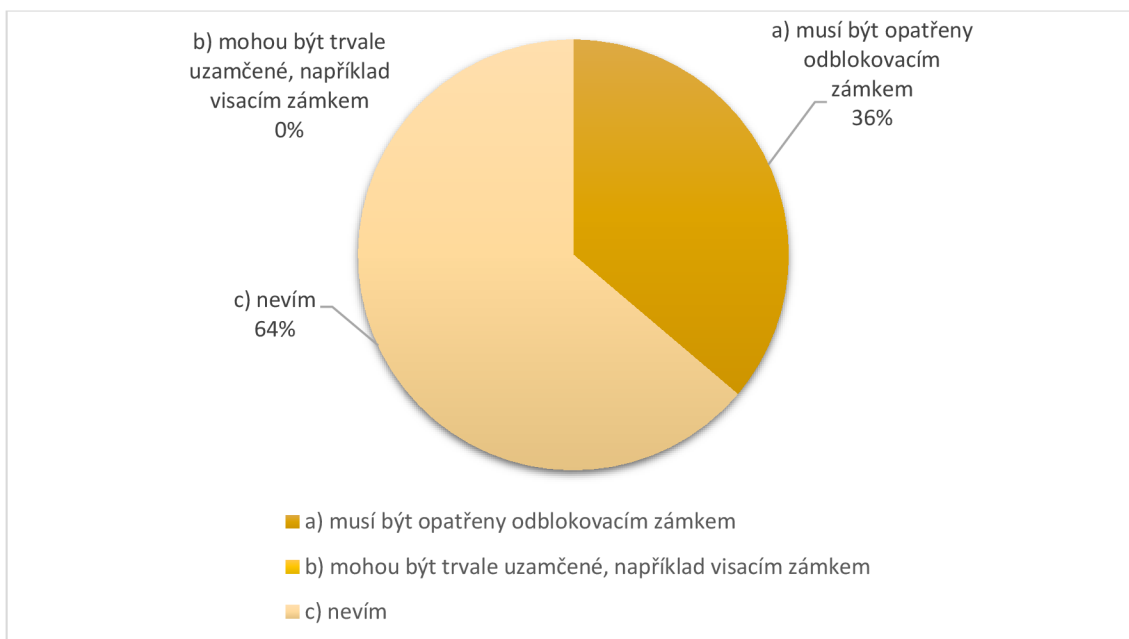
Obrázek 10 Symbol únikového východu (zdroj: vlastní výzkum)

Z obrázku č. 10 vyplývá, že 100 % respondentů, tedy všech 105 dotázaných respondentů odpovědělo správně, respektive označilo správně symbol únikového východu. Správná varianta byla varianta za b). Zároveň z obrázku č. 10 vyplývá, že nikdo neoznačil špatnou odpověď na otázku č. 10.

Otázka č. 12: Víte, jak musí být zabezpečeny dveře únikového východu?

Tabulka 11 Otázka č. 12

a) musí být opatřeny odblokovacím zámkem	38
b) mohou být trvale uzamčené, například visacím zámkem	0
c) nevím	67

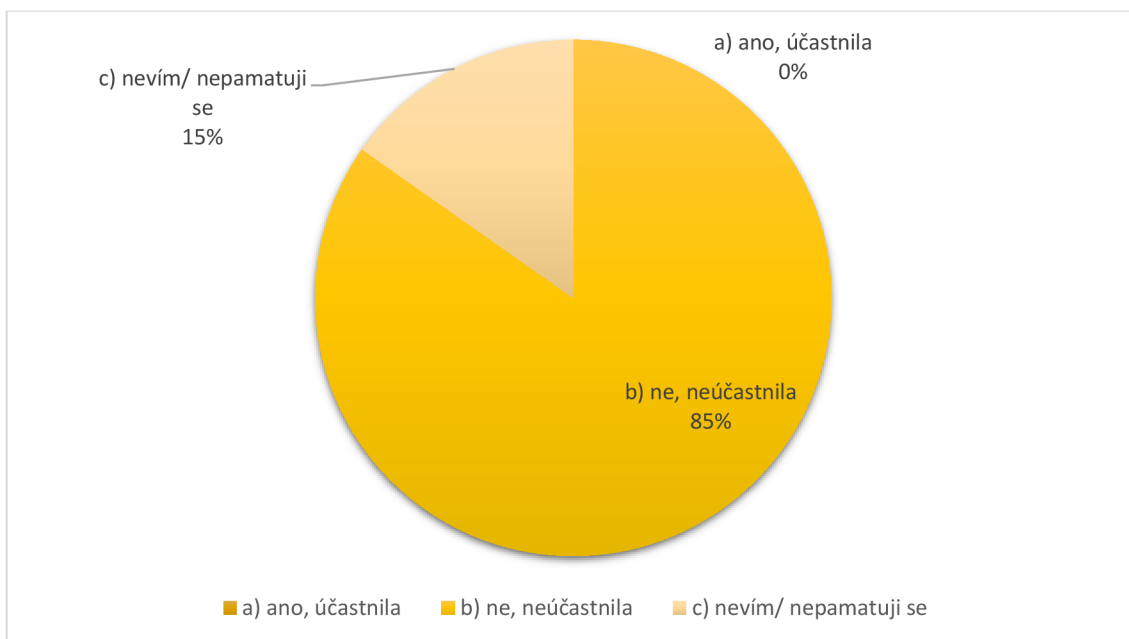
Obrázek 11 Zabezpečení dveří únikového východu (zdroj: vlastní výzkum)

Z obrázku č. 11 vyplývá, že 64 % z dotázaných respondentů, tj. 67 klientů domova pro seniory neví, jak mají být zabezpečeny dveře únikového východu. Současně je z obrázku č. 11 patrné, že 36 % z dotázaných respondentů tj. 38 klientů domova pro seniory odpovědělo správně, že dveře únikového východu musí být opatřeny odblokovacím zámkem. Současně je z obrázku patrné, že nikdo z dotázaných respondentů neoznačil variantu b). Jedinou správnou odpovědí na otázku č. 11 byla varianta a) se zněním, které je uvedeno výše tj. že dveře únikového východu musí být opatřeny odblokovacím zámkem.

Otázka č. 13: Účastnil/a jste se během pobytu ve vašem zařízení (domově pro seniory nebo domově s pečovatelskou službou) cvičení ohledně evakuace:

Tabulka 12 Otázka č. 13

a) ano, účastnila	0
b) ne, neúčastnila	89
c) nevím/ nepamatuji se	16

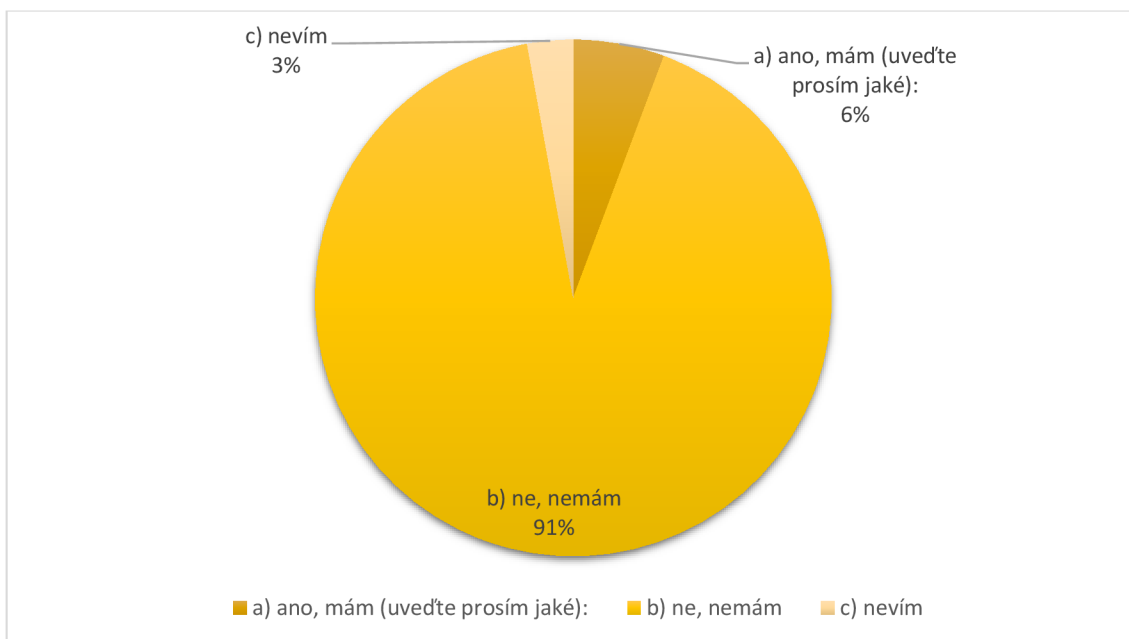
Obrázek 12 Cvičení evakuace (zdroj: vlastní výzkum)

Z obrázku č. 12 je patrné, že 85 % z dotázaných respondentů tzn. 89 klientů domova pro seniory se neúčastnilo cvičení ohledně evakuace během svého pobytu v sociálním zařízení, kde žijí. Zároveň z obrázku č. 12 vyplývá, že z dotázaných respondentů není nikdo, kdo by se takového cvičení zúčastnil a 15 % z dotázaných respondentů odpovědělo tj. 16 klientů domova pro seniory, že neví, nebo že si takové cvičení nepamatují.

Otázka č. 14: Máte nějaké nápady nebo komentáře, jak zlepšit zabezpečení a provádění evakuace ve vašem zařízení?

Tabulka 13 Otázka č. 14

a) ano, mám (uved'te prosím jaké):	6
b) ne, nemám	96
c) nevím	3

Obrázek 13 Návrh na zlepšení (zdroj: vlastní výzkum)

Z obrázku č. 13 je patrné, že 91 % z dotázaných respondentů nemá žádné nápady nebo komentáře, jak zlepšit zabezpečení a provádění evakuace v zařízení, ve kterém se nacházejí, tj. v domově pro seniory. Celkově 3 % z dotázaných respondentů neví, jestli mají nápady nebo komentáře na zlepšení zabezpečení a provádění evakuace v domovech pro seniory, kde žijí. A zároveň z obrázku č. 13 vyplývá, že 6 % z dotázaných respondentů tj. 6 klientů domova pro seniory má konkrétní návrhy na zlepšení zabezpečení a provádění evakuace. Například respondent č. 1 v této oblasti odpověděl: „Zajímalo by mě více informací ohledně evakuace, rád bych se zúčastnil cvičení s hasiči“ a respondentka č. 2 odpověděla podobně jako respondent č. 1: „myslím si, že by bylo dobré cvičení evakuace.“

5.2 Grafické znázornění výsledků domova s pečovatelskou službou

Anonymního dotazování se zúčastnilo celkem 65 respondentů z možných 80 respondentů, což je kapacita domova s pečovatelskou službou.

Otázka č. 1: Jaký je Váš věk?

Tabulka 14 Otázka č. 1

a) do 65 let	4
b) nad 65 let	61

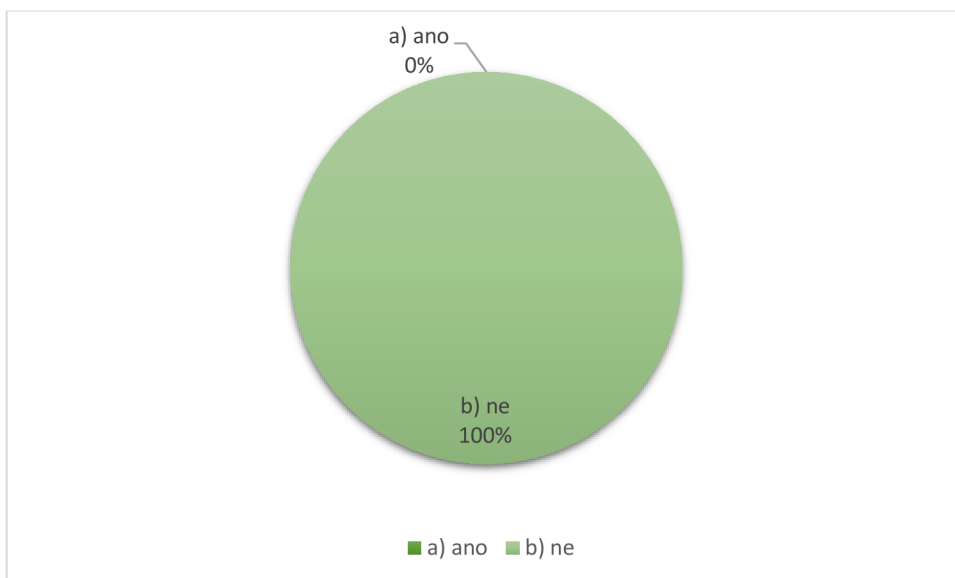
Obrázek 14 Věk

Z obrázku č. 14 vyplývá, že 94 % klientů domova s pečovatelskou službou je starších 65 let, což znamená, že se jedná o celkem 61 klientů domova s pečovatelskou službou ze všech dotázaných respondentů. Zároveň z obrázku č. 14 vyplývá, že 6 % dotázaných respondentů, je mladších než 65 let, to znamená, že se jedná o 4 klienty domova s pečovatelskou službou z celkového počtu dotázaných respondentů.

Otázka č. 2: Bydlíte v domově pro seniory?

Tabulka 15 Otázka č. 2

a) ano	0
b) ne	65

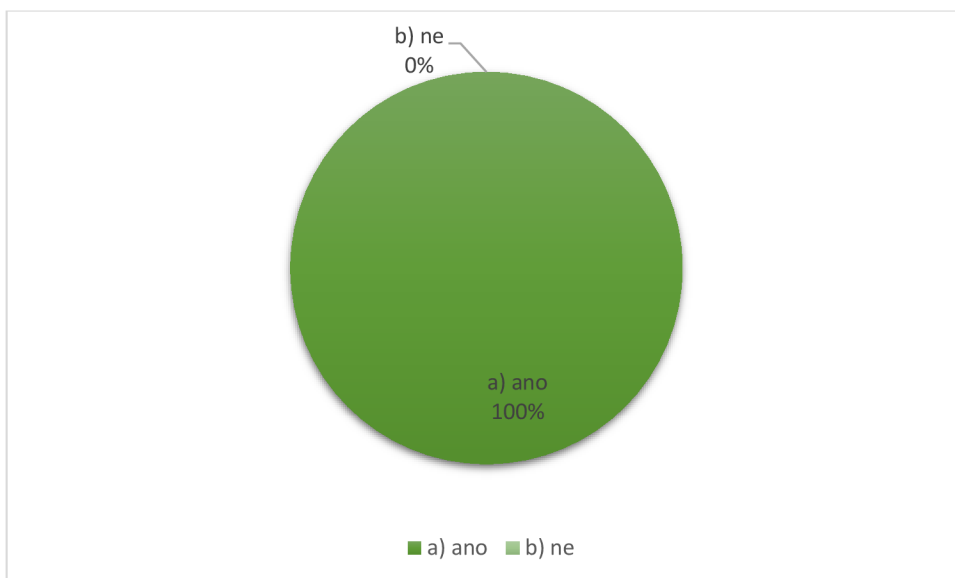
Obrázek 15 Zastoupení klientů v domově pro seniory (zdroj: vlastní výzkum)

Z obrázku číslo 15 vyplývá, že 100 % respondentů tj. 65 klientů domova s pečovatelskou službou nebydlí v domově důchodců. Jinými slovy z obrázku č. 15 vyplývá, že se jednalo pouze o klienty domova s pečovatelskou službou.

Otázka č. 3: Bydlíte v domově s pečovatelskou službou?

Tabulka 16 Otázka č. 3

a) ano	65
b) ne	0

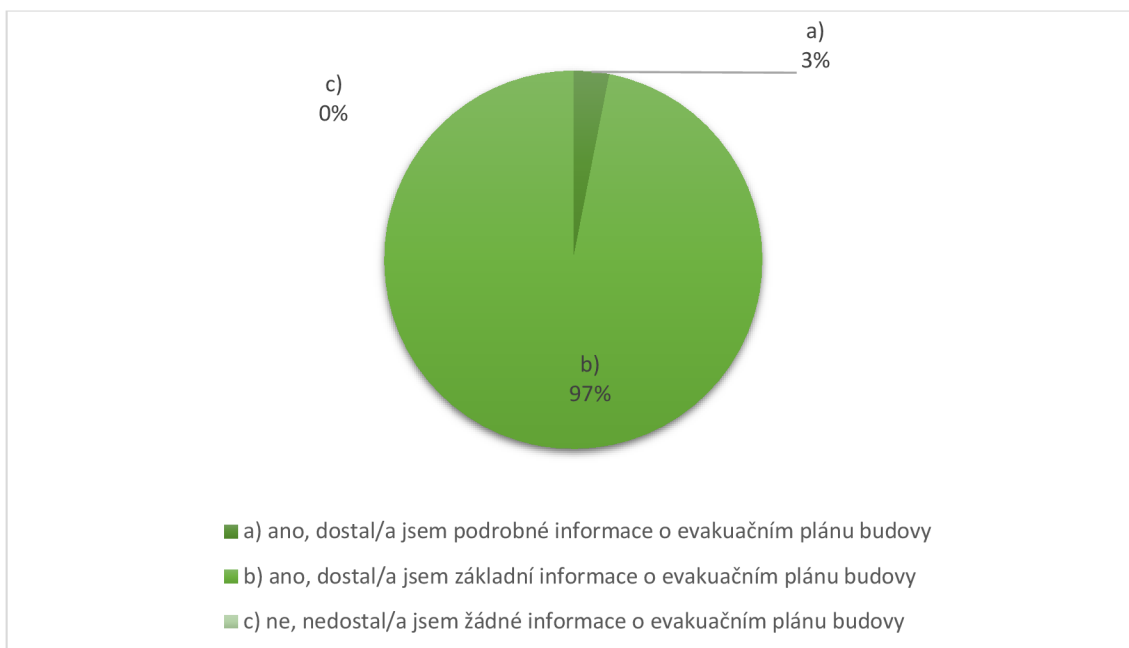
Obrázek 16 Zastoupení klientů v domově s pečovatelskou službou (zdroj: vlastní výzkum)

Z obrázku č. 16 je patrné, že nikdo z dotázaných respondentů nebydlí v domově pro seniory tzn. 100 % z klientů domova s pečovatelskou službou tj. 65 osob bydlí v domově s pečovatelskou službou.

Otázka č. 4: Byla Vám poskytnuta informace o evakuačním plánu budovy?

Tabulka 17 Otázka č. 4

a) ano, dostal/a jsem podrobné informace o evakuačním plánu budovy	2
b) ano, dostal/a jsem základní informace o evakuačním plánu budovy	63
c) ne, nedostal/a jsem žádné informace o evakuačním plánu budovy	0

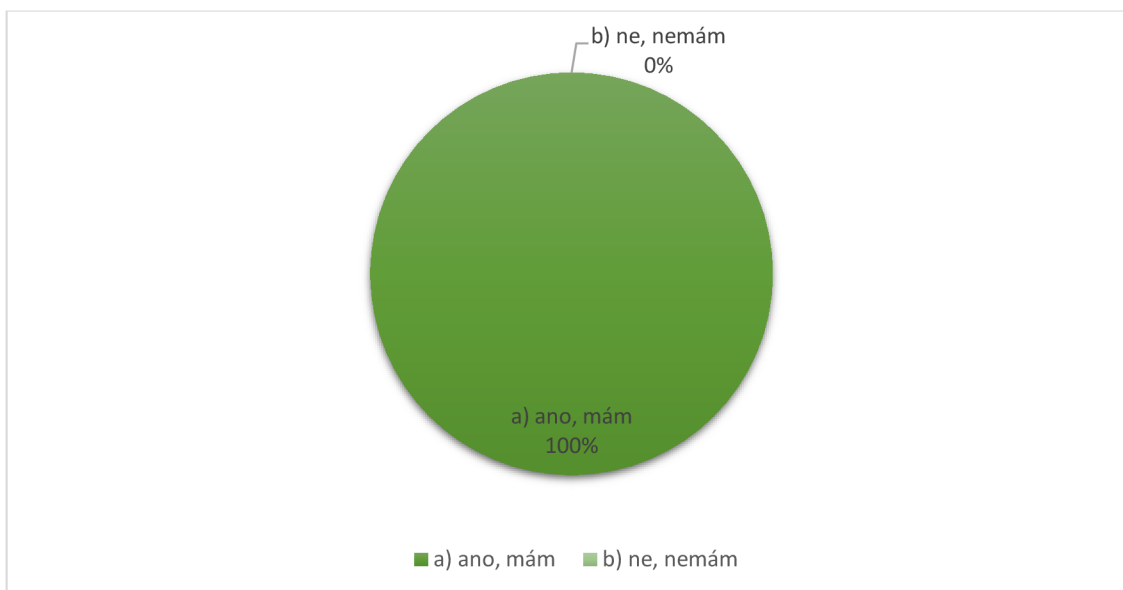
Obrázek 17 Informace o evakuačním plánu (zdroj: vlastní výzkum)

Z obrázku č. 17 je patrné, že 97 % respondentů tj. 63 klientů domova s pečovatelskou službou, dostalo základní informace o evakuačním plánu budovy. Z celkového počtu dotázaných respondentů 3 % tj. 2 klienti domova pro seniory uvedlo, že dostali podrobné informace o evakuačním plánu budovy, jak je také patrné z obrázku č. 17. Z obrázku č. 17 vyplývá, že není respondent, který by nedostal žádné informace o evakuačním plánu budovy.

Otázka č. 5: Máte povědomí o evakuačních trasách budovy?

Tabulka 18 Otázka č. 5

a) ano, mám	65
b) ne, nemám	0

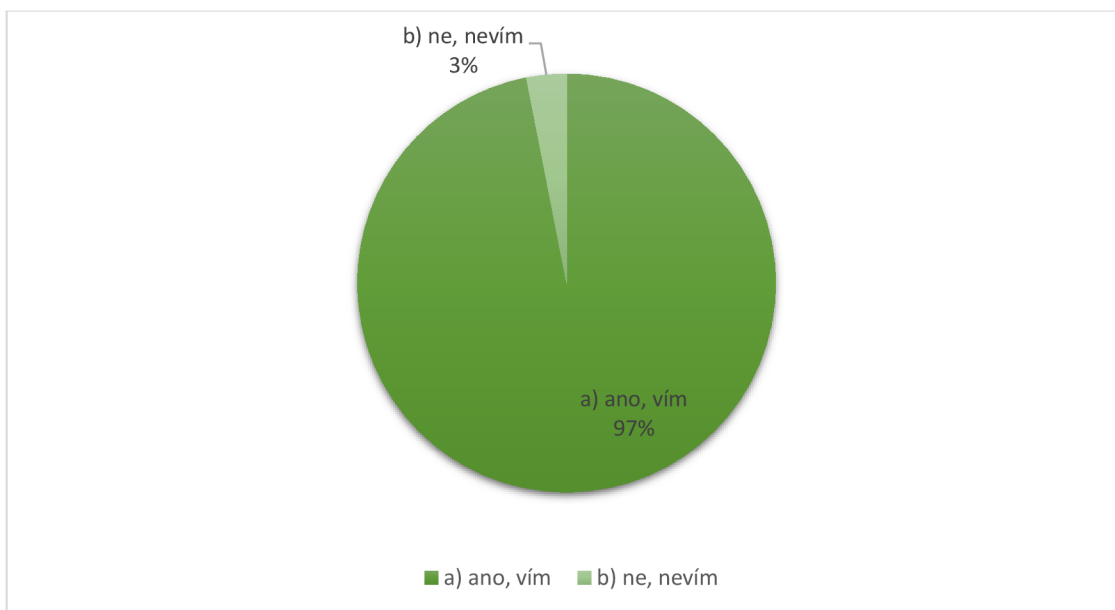
Obrázek 18 Evakuační trasy budovy (zdroj: vlastní výzkum)

Z obrázku č. 18 vyplývá, že 100 % z dotázaných respondentů tzn. všech 65 klientů domova s pečovatelskou službou má povědomí o evakuačních trasách budovy. Z obrázku č. 18 je tedy zřejmé, že se v domově s pečovatelskou službou nenachází nikdo, kdo by neměl povědomí o evakuačních trasách budovy.

Otázka č. 6: Víte, kde se nachází tzv. shromaždiště evakuace (kam se máte dostat v případě evakuace)?

Tabulka 19 Otázka č. 6

a) ano, vím	63
b) ne, nevím	2

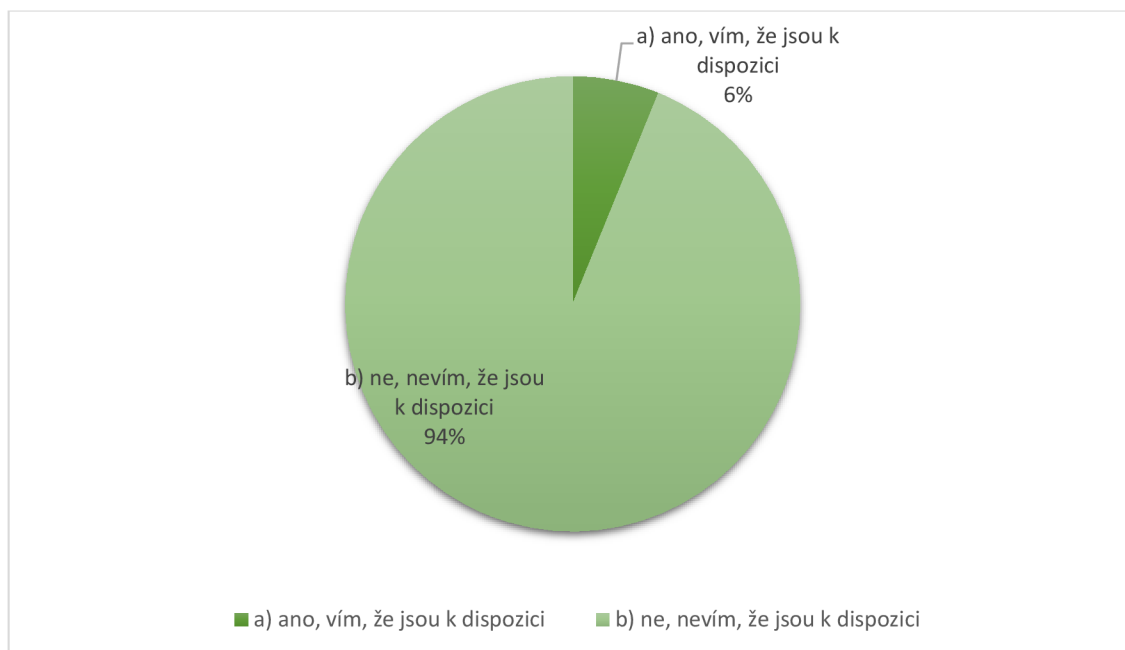
Obrázek 19 Shromaždiště (zdroj: vlastní výzkum)

Z obrázku č. 19 vyplývá, že se pouze 3 % z dotázaných respondentů tzn. 2 klienti domova s pečovatelskou službou neví, kde je tzv. shromaždiště evakuace (kam se mají jako klienti domova s pečovatelskou službou dostat v případě evakuace). Zároveň je z obrázku č. 19 patrné, že kde se nachází tzv. shromaždiště ví 97 % z dotázaných respondentů tj. 63 dotázaných klientů domova s pečovatelskou službou.

Otázka č. 7: Víte, jestli jsou ve vašem zařízení (domově pro seniory nebo domově s pečovatelskou službou) k dispozici tzv. evakuační pomůcky např. evakuační křeslo, evakuační podložka, evakuační nosítka nebo evakuační plachta?

Tabulka 20 Otázka č. 7

a) ano, vím, že jsou k dispozici	4
b) ne, nevím, že jsou k dispozici	61

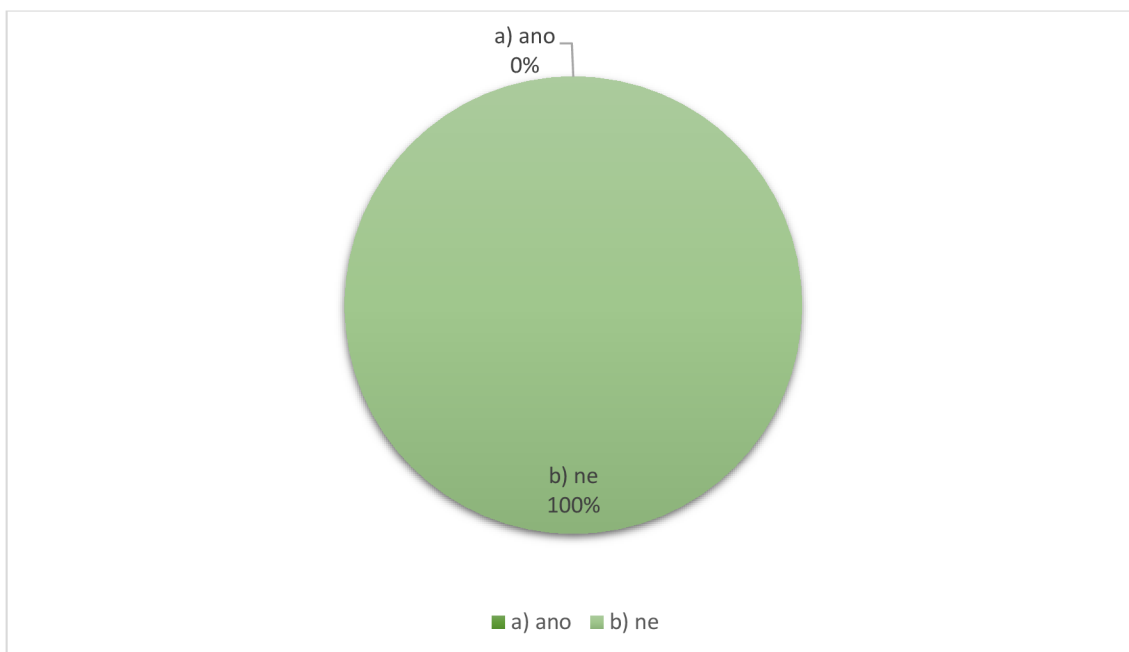
Obrázek 20 Evakuační pomůcky (zdroj: vlastní výzkum)

Z obrázku č. 20 vyplývá, že 94 % z dotázaných respondentů, tj. 61 klientů domova s pečovatelskou službou neví, že jestli jsou k dispozici evakuační pomůcky jako je evakuační křeslo, evakuační podložka, evakuační nosítka nebo evakuační plachta. To, že jsou evakuační pomůcky k dispozici ví, že 6 % z dotázaných respondentů tj. 4 klienti domova s pečovatelskou službou, což je též patrné z obrázku č. 20.

Otázka č. 8: Potřebujete kompenzační pomůcky pro evakuaci?

Tabulka 21 Otázka č. 8

a) ano	0
b) ne	65

Obrázek 21 Potřeba kompenzačních pomůcek (zdroj: vlastní výzkum)

Z obrázku č. 21 je patrné, že 100 % z dotázaných respondentů, tj. 65 klientů domova s pečovatelskou službou nepotřebuje kompenzační pomůcky pro evakuaci.

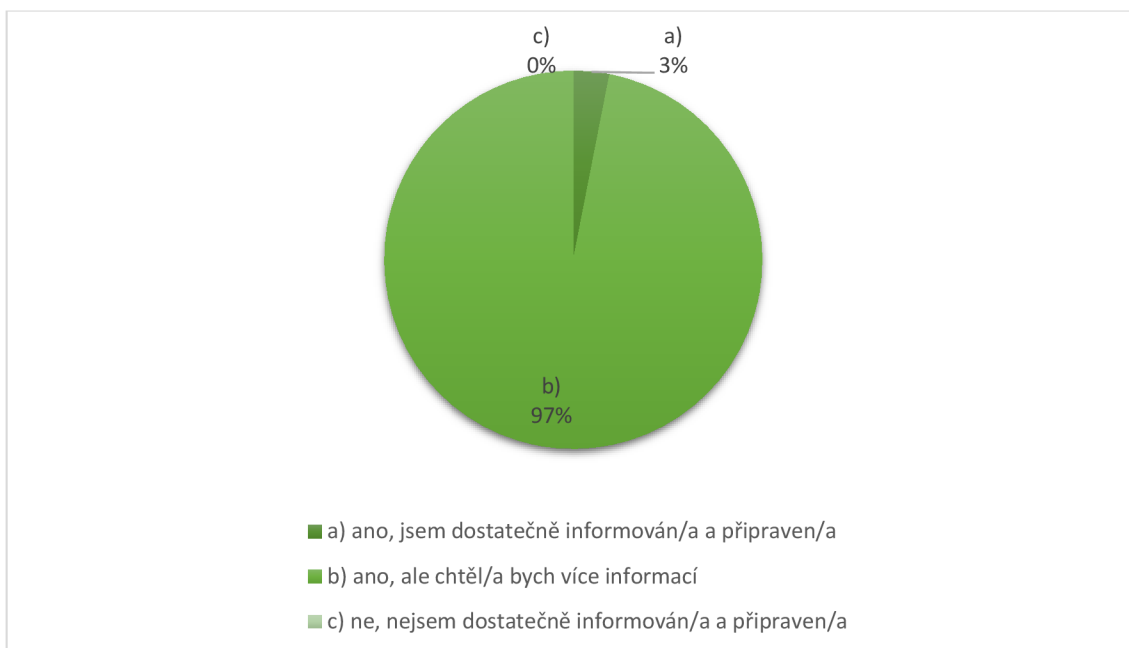
Otázka č. 9: Pokud ano, vyjmenujte, prosím, o jakou pomůcku, popřípadě pomůcky se jedná?

U otázky č. 9 nebyl žádný respondent, tj. v tomto případě klient domova s pečovatelskou službou, který by uvedl, že potřebuje kompenzační pomůcku pro evakuaci.

Otázka č. 10: Máte pocit, že jste dostatečně informován/a a připraven/a na případnou evakuaci vašeho zařízení (domova pro seniory nebo domova s pečovatelskou službou)?

Tabulka 22 Otázka č. 10

a) ano, jsem dostatečně informován/a a připraven/a	2
b) ano, ale chtěl/a bych více informací	63
c) ne, nejsem dostatečně informován/a a připraven/a	0

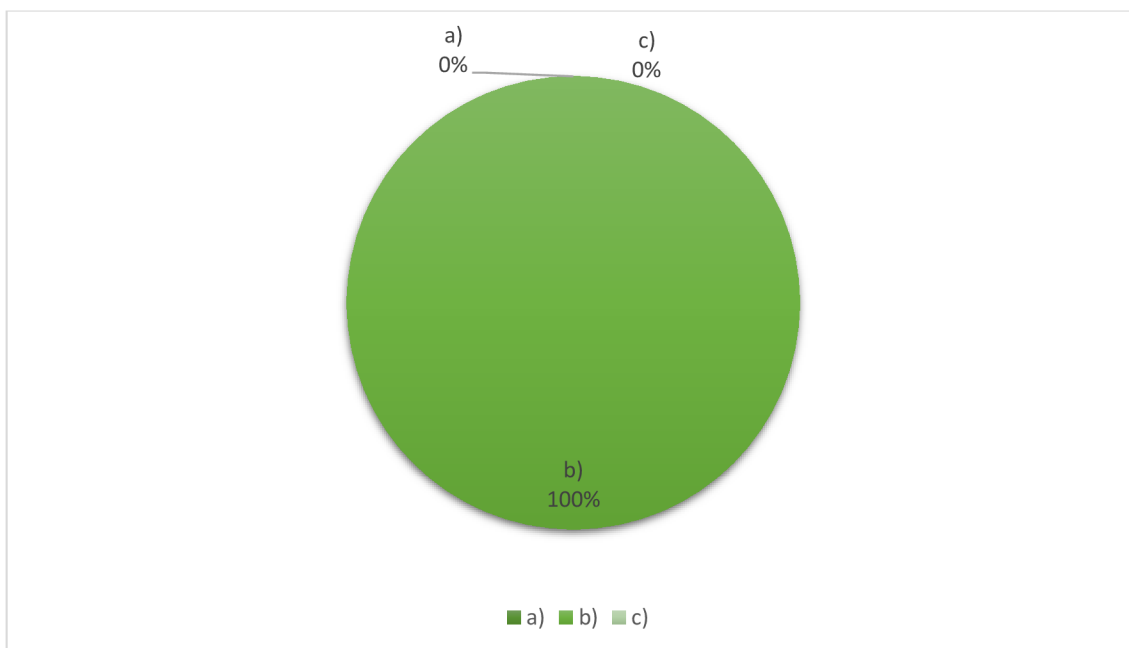
Obrázek 22 Přípravenost na evakuaci (zdroj: vlastní výzkum)

Z obrázku č. 22 vyplývá, že pouze 3 % z dotázaných respondentů, tj. 2 klienti domova pro seniory uvedlo, že jsou dostatečně informováni a připraveni na případnou mimořádnou událost. Z celkového počtu dotázaných respondentů 97 %, tj. 63 klientů domova s pečovatelskou službou uvedlo, že jsou na případnou mimořádnou událost připraveni, ale že by chtěli více informací. Z celkového počtu dotázaných respondentů nikdo neuvedl, že není dostatečně informován a připraven na možnou mimořádnou událost, jak je též patrné z obrázku č. 22.

Otázka č. 11: Označte symbol únikového východu:

Tabulka 23 Otázka č. 11

a)	0
b)	65
c)	0

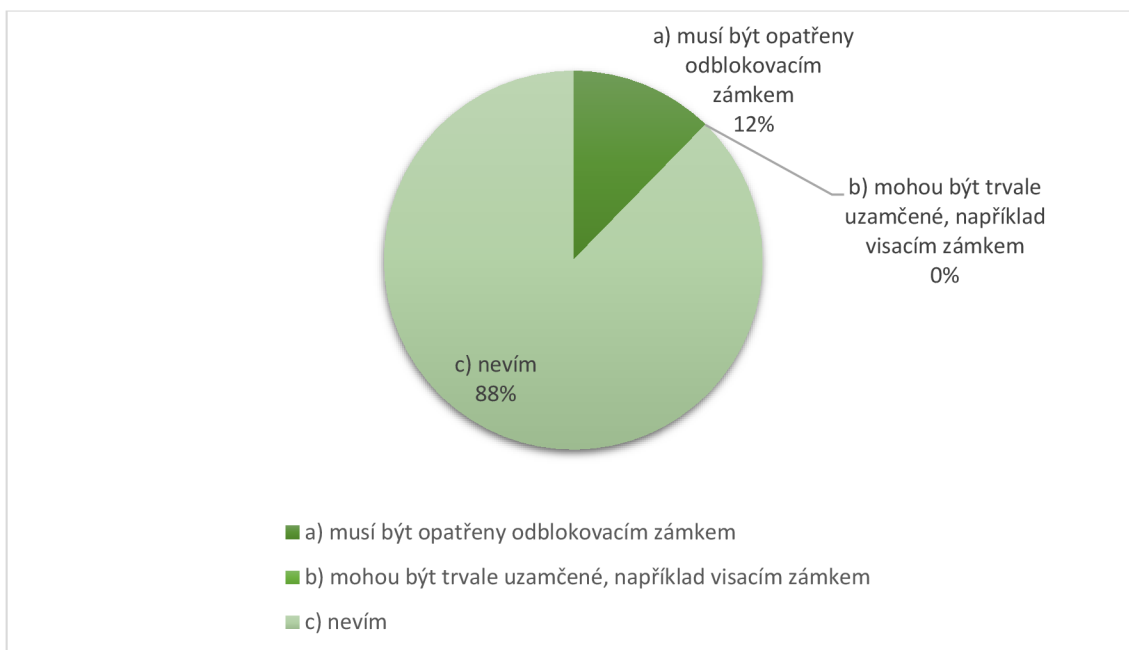
Obrázek 23 Symbol únikového východu (zdroj: vlastní výzkum)

Z obrázku č. 23 je patrné, že 100 % z dotázaných respondentů tedy všech 65 dotázaných klientů domova s pečovatelskou službou označilo správně symbol únikového východu. Správný symbol únikového východu byla varianta odpovědi b).

Otázka č. 12: Víte, jak musí být zabezpečeny dveře únikového východu?

Tabulka 24 Otázka č. 12

a) musí být opatřeny odblokovacím zámkem	8
b) mohou být trvale uzamčené, například visacím zámkem	0
c) nevím	57

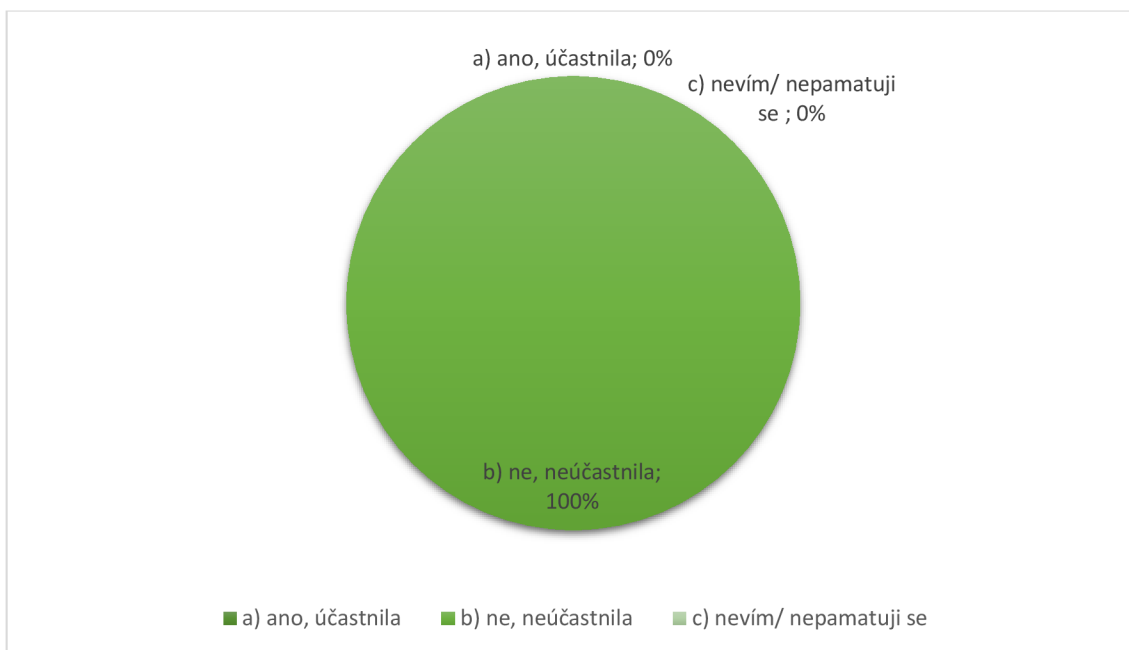
Obrázek 24 Zabezpečení dveří únikového východu (zdroj: vlastní výzkum)

Z obrázku č. 24 vyplývá, že 88 % z dotázaných respondentů tj. 57 klientů domova s pečovatelskou službou neví, jak mají být zabezpečeny dveře únikového východu. Dále z obrázku č. 24 vyplývá, že 12 % z dotázaných respondentů, tj. 8 klientů domova s pečovatelskou službou ví, že musí být dveře únikového východu zabezpečeny odblokovacím zámkem. Nikdo z dotázaných respondentů neoznačil variantu, že dveře únikových dveří mohou být trvale uzamčené, například visacím zámkem, což je též vidno z obrázku č. 24. Správná varianta odpovědi byla, jak je zmíněno v textu výše, varianta a), kde se uvádí, že dveře únikového východu musí být opatřeny odblokovacím zámkem.

Otázka č. 13: Účastnil/a jste se během pobytu ve vašem zařízení (domově pro seniory nebo domově s pečovatelskou službou) cvičení ohledně evakuace:

Tabulka 25 Otázka č. 13

a) ano, účastnila	0
b) ne, neúčastnila	65
c) nevím/ nepamatuji se	0

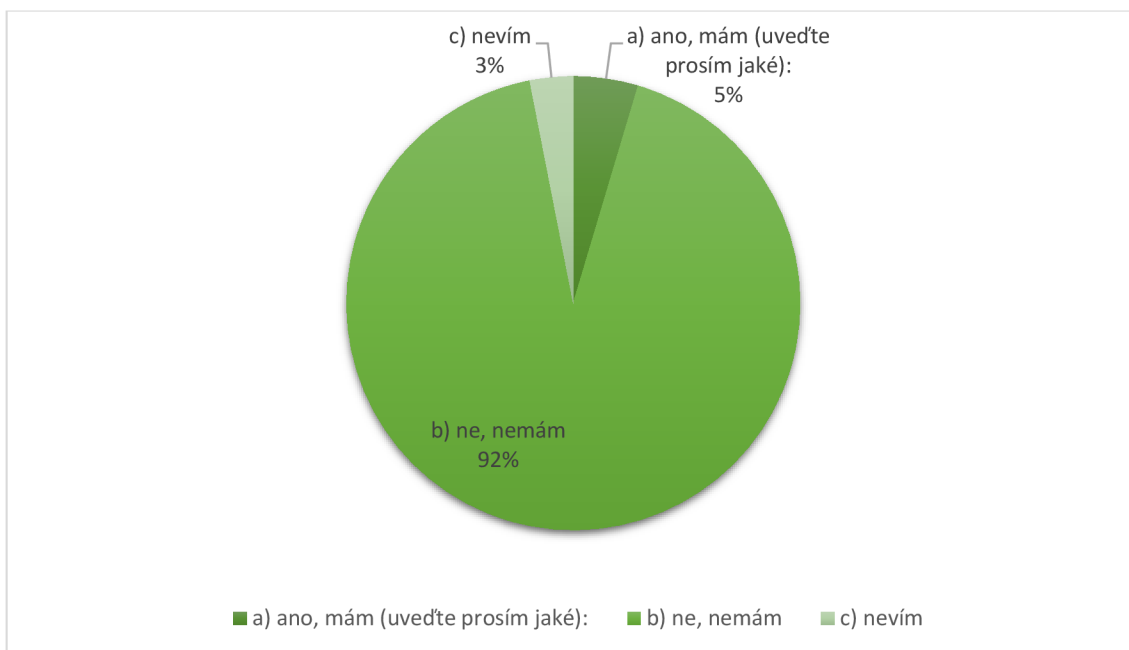
Obrázek 25 Cvičení evakuace (zdroj: vlastní výzkum)

Z obrázku č. 25 je patrné, že z dotázaných respondentů se 100 % neúčastnilo cvičení ohledně evakuace. Jinými slovy, nikdo z dotázaných 65 klientů domova s pečovatelskou službou nevedl, že by se cvičení ohledně evakuace účastnil, což je také patrné z obrázku č. 25.

Otázka č. 14: Máte nějaké nápady nebo komentáře, jak zlepšit zabezpečení a provádění evakuace ve vašem zařízení?

Tabulka 26 Otázka č. 14

a) ano, mám (uved'te prosím jaké):	3
b) ne, nemám	60
c) nevím	2

Obrázek 26 Návrh na zlepšení (zdroj: vlastní výzkum)

Z obrázku č. 26 je patrné, že 92 % klientů domova s pečovatelskou službou, což představuje 60 osob, nemá nápady nebo komentáře, jak zlepšit zabezpečení a provádění evakuace v domově s pečovatelskou službou. Celkem 3 % dotázaných, tj. 2 klienti domova s pečovatelskou službou, neví, zda by něco zlepšili ohledně zabezpečení a provádění evakuace. V neposlední řadě z obrázku č. 26 vyplývá, že celkem 5 % z celkového počtu dotázaných respondentů uvedlo, že mají nápad nebo komentář, jak zlepšit zabezpečení a provádění případné evakuace. Tuto variantu si zvolili celkem 3 klienti, kdy 2 respondenti odpověděli shodně: „*více informací ohledně evakuace*“ a jeden třetí respondent odpověděl: „*chtělo by to více konkrétních informací, co máme, v jakém případě dělat*“

6 Diskuze

Diplomová práce se zabývala evakuací a porovnání jejího provedení vybraných objektů v Táboře. Pro účel diplomové práce byly vybrány dva objekty, jednalo se o dvě sociální zařízení. Prvním vybraným objektem byl domov pro seniory (G-centrum Tábor – Sociální Služby a Domov Důchodců), druhým vybraným objektem byl domov s pečovatelskou službou.

Z obrázku č. 1 vyplývá, že v domově pro seniory v drtivé většině žijí klienti starší 65 let. Z celkového počtu dotázaných respondentů se jedná o 98 % klientů. Což reprezentuje ohledně věku sociální zařízení jako takové. V domovech pro seniory se zdržují lidé důchodového věku. Obrázek č. 1 se týkal otázky konstatační, která nelze zhodnotit z hlediska její správnosti.

Z obrázku č.2 je patrné, že na otázku č. 2 odpovídali pouze klienti domova důchodců. Obrázek č. 2 náležel k otázce č.2, která byla konstatační, nelze tedy zhodnotit její správnost.

Z obrázku č. 3 vyplývá, že odpovídalo všech 105 dotázaných klientů z domova pro seniory. Je zřejmé, že žádný dotázaný respondent v tomto případě nebydlí v domově s pečovatelskou službou. Obrázek č. 3 se vztahoval k otázce č. 3, která byla též konstatační, tudíž u ní nelze zhodnotit její správnost.

Z obrázku č. 4 vyplývá, že 94 % z celkového počtu dotázaných respondentů dostalo základní informace o evakuačním plánu budovy. Není zde žádný klient, který by neměl žádné informace o evakuačním plánu budovy. Otázka č. 4, které se týkal obrázek č. 4 byla znalostí, která lze hodnotit. Konečný výsledek této znalostní otázky lze považovat za výborný. Přidanou hodnotou může být i to, že 6 % z dotázaných respondentů dostalo podrobné informace o evakuačním plánu budovy.

Z obrázku č. 5 vyplývá, že všichni dotázaní klienti domova pro seniory, tedy všech 105 dotázaných respondentů tj. 100 % má povědomí o evakuačních trasách budovy, což je výborný výsledek. Není zde žádná osoba, která by neměla povědomí o evakuačních trasách budovy. Obrázek č. 5 se týkal otázky č. 5, která je znalostní a dá se hodnotit.

Z obrázku č. 6 je patrné, že poměr odpovědí na znalostní otázku č. 6 je poměrně vyrovnaný. Z celkem 105 dotázaných respondentů 56 klientů domova pro seniory ví,

kde se nachází tzv. shromaždiště a zároveň 49 dotázaných respondentů toto neví, tudíž neví, kam se mají v případě evakuace dostat. Jelikož se jedná o znalostní otázku a pouze 53 % ví, kam se má dostat v případě evakuace nelze takovýto výsledek považovat za uspokojivý. Je možné, že tento výsledek je ovlivněný právě věkem klientů a s tím spojenými znalostmi o evakuaci ať už obecně nebo konkrétně. Je možné, že klienti domova pro seniory znalost tzv. shromaždiště považují za podrobné informace ohledně evakuace. Otázka č. 6, které se týkal obrázek č. 6 byla otázka znalostní, jak již bylo zmíněno výše, která lze zhodnotit.

Z obrázku č. 7 je patrné, že z celkových 105 klientů domova tedy 68 % ví, že jsou v jejich zařízení k dispozici evakuační pomůcky jako je například evakuační křeslo, evakuační podložka, evakuační nosítka nebo evakuační plachta, zbylých 32 % dotázaných tedy 34 klientů domova pro seniory tuto informaci neví. Obrázek č. 7 graficky znázorňuje odpověď na otázku č. 7, která byla konstatační, tudíž nelze zhodnotit. To, že 68 % respondentů ví, že se v jejich zařízení nacházejí evakuační pomůcky může odpovídat i tomu, že v domovech pro seniory se často nacházejí osoby, které takové pomůcky buď sami používají nebo ví o někom, kdo takové pomůcky potřebuje. Pokud více než polovina dotázaných klientů, ví, že se v jejich zařízení nacházejí evakuační pomůcky, takovýto výsledek lze považovat za uspokojivý.

Z obrázku č. 8 vyplývá, že z celkového počtu 105 dotázaných respondentů 31 % tedy 33 klientů domova pro seniory potřebuje kompenzační pomůcky pro evakuaci. Obrázek č. 8 odpovídal otázce č. 8, což byla otázka konstatační, která nelze zhodnotit. Avšak, i když je patrné, že na první pohled počet klientů, kteří potřebují kompenzační pomůcky pro evakuaci, není rapidně vysoký, ve finále i to může komplikace pro případnou evakuaci, a to nejen z pohledu personálu.

Otázka č. 9, která se týkala informace, jaké konkrétní kompenzační pomůcky pro evakuaci potřebují ti klienti domova pro seniory, kteří by je, popřípadě využili, byla otázka konstatační, tudíž nelze zhodnotit. Otázka č. 9 přímo souvisí s otázkou č. 8, je ni přímo navázaná. Zde konkrétně všech 33 respondentů, kteří potřebují kompenzační pomůcky pro evakuaci uvedlo, jaké konkrétně pomůcky pro případnou evakuaci potřebují. Dle uvedených odpovědí klienti potřebují tři druhy kompenzačních pomůcek pro evakuaci, a to: evakuační podložku, evakuační plachtu a evakuační křeslo.

Z takovýchto informací je jistě potěšující, že tito klienti si potřebu evakuačních pomůcek uvědomují.

Z obrázku č. 9 je patrné, že 83 % z celkového počtu dotázaných respondentů tzn. ze 105 klientů domova pro seniory se 87 klientů domnívá, že jsou dostatečně připraveni na případnou evakuaci. Pouze 2 % tedy 2 klienti domova pro seniory mají pocit, že nejsou dostatečně informováni a připraveni na případnou evakuaci. Zároveň je vidět, že 16 klientů domova pro seniory tedy 15 % dotázaných respondentů má pocit, že jsou dostatečně připraveni, ale ocenili by více informací o případné evakuaci. Obrázek č. 9 se vztahuje k otázce č. 10, u této otázky se jednalo o odpovědi konstatční, které nelze zhodnotit ohledně jejich správnosti. Ale subjektivně lze konstatovat, že takovýto výsledek lze považovat za velmi dobrý.

Z obrázku č. 10, který náleží k otázce č. 11, vyplývá, že všech 100 % dotázaných respondentů tzn. všech 105 dotázaných klientů domova pro seniory označilo správnou variantu odpovědi – symbol únikového východu. Jednalo se o otázku vyplývající ze znalosti právních předpisů, jejíž správnost lze zhodnotit. Pokud byla 100 % správnost odpovědí, lze konstatovat, že výsledek znalostí dotázaných respondentů je výborný. Jinými slovy, je evidentní, že všichni klienti domova pro seniory znají symbol únikového východu. Je tedy vysoce pravděpodobné, že v případě evakuace zařízení, ve kterém se nacházejí, by věděli, jaký symbol mají hledat, aby dostali z místa, které by bylo evakuováno, do místa, které již není ohroženo mimořádnou událostí, tedy na bezpečné místo.

Z obrázku č. 11 je patrné, že 64 % z celkového počtu dotázaných respondentů, tzn. 67 klientů domova důchodců neví, jak mají být zabezpečeny dveře únikového východu. Současně je patrné, že tuto informaci správně zná 36 % z celkového počtu dotázaných respondentů tj. 38 klientů domova pro seniory. Konkrétně těchto 38 klientů ví, že dveře únikového východu musí být opatřeny odblokovacím zámkem, tj. správně označili variantu a). Ale je třeba též uvést a zdůraznit, že je jistě chvályhodné, že si nikdo z dotázaných klientů nemyslí, že by dveře únikového východu měly být trvale uzamčeny. Obrázek č. 11 náleží k otázce č. 12, která vyplývala ze znalosti právních předpisů, a tudíž lze ověřit výsledek. Pokud pouze 36 % z dotázaných respondentů ví, že mají být dveře únikového východu opatřeny odblokovacím zámkem, není to vůbec uspokojivý výsledek. Jakousi „úlevou“ může být však informace, že ostatních 68 % klientů domova pro seniory

tuto informaci pouze neví, což je jistě svým způsobem lepší, než kdyby se domnívali, že mají být trvale uzamčeny.

Jak je patrné z obrázku č. 12, tak 85 % z dotázaných respondentů tedy 89 klientů domova pro seniory se neúčastnilo během svého pobytu v sociálním zařízení cvičení ohledně evakuace. Je diskutabilní, zda 15 % z dotázaných respondentů, kteří zvolili variantu, že neví nebo si cvičení nepamatují, označilo právě tuto variantu s ohledem na svůj věk a s tím související horší paměť, tím pádem si možné cvičení pouze skutečně nepamatují i přes možnou skutečnost, že cvičení proběhlo nebo skutečně neví a nepamatují si cvičení ohledně evakuace. Otázka č. 13 byla praktická, nelze tedy ověřit její správnost.

V případě obrázku č. 13, který se vztahoval na otázku č. 14 se jednalo o otázku praktickou, nelze tedy ověřit její správnost. Z obrázku č. 13 je patrné, že 91 % ze všech dotázaných respondentů tedy převážná většina klientů domova pro seniory nemá žádné nápady nebo komentáře ke zlepšení zabezpečení a provádění evakuace. Pouze 6 % ze všech dotázaných respondentů uvedlo svou představu o zlepšení a provádění evakuace. Tato skutečnost by mohla odpovídat i tomu, že informace, které mají klienti domova důchodců poskytnuté jako celek jsou pro jednotlivé klienty převážně dostačující a také můžeme z tohoto výsledku soudit, že se klienti domova pro seniory v tomto sociálním zařízení cítí bezpečně a ohledně evakuace vkládají plnou důvěru odpovědným osobám.

Z obrázku č. 14, který se vztahuje na otázku č. 1 je patrné, že 94 % klientů domova s pečovatelskou službou je starších 65 let, což činí 61 klientů z celkového počtu dotázaných respondentů. Zároveň z obrázku č. 1 vyplývá, že z celkového počtu dotázaných osob je 6 % mladších 65 let, což odpovídá celkem 4 klientům domova s pečovatelskou službou. Je jisté, že toto zastoupení odpovídá sociálnímu zařízení jako takovému, kdy se v domovech s pečovatelskou službou často zdržují lidé, kteří jsou již důchodového věku. Otázka č. 1 je konstatační, z toho důvodu nelze ověřit její správnost.

Z obrázku č. 15, který se týkal konstatační otázky č. 2 je zřejmé, že 100 % ze všech dotázaných respondentů nebydlí v domově pro seniory. Jinými slovy lze konstatovat, že se všichni dotázaní respondenti bydlí v domově s pečovatelskou službou. V této části výzkumu diplomové práce se tedy jedná o klienty domova s pečovatelskou službou. Jak bylo zmíněno výše, jednalo se o otázku konstatační, tudíž nelze ověřit její správnost.

Obrázek č. 16 je vlastním opakem obrázku č. 15. Obrázek č. 16 se vztahuje k otázce č. 3, která byla též konstatační, a tudíž nelze ověřit její správnost. Z obrázku č. 16 vyplývá, že 100 % z dotázaných respondentů bydlí v domově s pečovatelskou službou.

Z obrázku č. 17, který znázorňuje odpovědi na znalostní otázku č. 4, tedy na otázku, u které lze posoudit její správnost, je patrné, že zde není žádný klient domova s pečovatelskou službou, který by nedostal žádné informace o evakuačním plánu budovy. Zároveň je z obrázku č. 17 patrné, že základní informace ohledně evakuačního plánu dostalo celých 97 % z dotázaných respondentů a 3 % z dotázaných respondentů odpovědělo, že dostali podrobné informace o evakuačním plánu budovy. Tento výsledek lze považovat za výborný. Je patrné, že drtivá většina klientů domova s pečovatelskou službou je seznámena s evakuačním plánem budovy alespoň ze základu.

Dalo by se konstatovat, že dle výsledků ze znalostní otázky č. 5 znázorněných na obrázku č. 18 je patrné, že znalost evakuačního plánu, která je zmíněná v obrázku č. 17 přímo reaguje na obrázek č. 18, tj. 100 % z dotázaných respondentů, tzn. všech 65 klientů domova pro seniory má povědomí o evakuačních trasách budovy. Tudíž se zde nenachází nikdo, kdo by povědomí o evakuačních trasách neměl. Vzhledem k tomu, že výsledek této otázky lze ověřit a zhodnotit můžeme jej považovat za výborný.

Z obrázku č. 19 vyplývá, že 97 % z dotázaných respondentů ví, kde se nachází tzv. shromaždiště, což odpovídá 63 klientům domova s pečovatelskou službou. Obrázek č. 19 se vztahoval na otázku č. 6, což byla otázka znalostní, což znamená, že je možné ověřit její správnost. Pokud z celkového počtu 65 klientů domova s pečovatelskou službou ví 97 % klientů, kde se nachází tzv. shromaždiště lze toto považovat za více než uspokojivý výsledek.

Z obrázku č. 20 vyplývá, že 94 % z dotázaných respondentů, tj. 61 klientů domova s pečovatelskou službou neví, že jestli jsou k dispozici evakuační pomůcky jako je evakuační křeslo, evakuační podložka, evakuační nosítka nebo evakuační plachta. To, že jsou evakuační pomůcky k dispozici ví 6 % z dotázaných respondentů tj. 4 klienti domova s pečovatelskou službou, což je též patrné z obrázku č. 20. Otázka č. 7 byla konstatační, tudíž nelze zhodnotit. Je pravděpodobné, že právě díky tomu, že v domově s pečovatelskou službou se nacházejí osoby, které jsou v převážné většině plně

soběstačné, tak právě proto je možné, že drtivá většina tj. 94 % z dotázaných respondentů neví, že evakuační pomůcky existují, protože je jednoduše nepotřebují.

S plnou soběstačností souvisí též znázorněný výsledek na obrázku č. 21. Na obrázku č. 21 lze pozorovat, že 100 % dotázaných respondentů, tzn. všech 65 dotázaných klientů domova s pečovatelskou službou uvedlo, že nepotřebuje kompenzační pomůcku. Obrázek č. 21 je v tomto případě navázaný na otázku č. 7. V návaznosti na obrázek č. 21 a tudíž s tím spojenou otázkou č. 8 lze konstatovat, že nikdo na otázku č. 8 neuvedl, že by potřeboval konkrétní kompenzační pomůcku pro evakuaci, což jen potvrzuje, že všichni dotázaní klienti domova s pečovatelskou službou jsou plně soběstační, co se týče případné evakuace. Otázka č. 8, byla konstatační, tudíž nelze ověřit její správnost.

Z obrázku č. 22 vyplývá, že 97 % z celkového počtu dotázaných respondentů je na případnou evakuaci a mimořádnou událost připraveno, ale chtěli by více informací. Zároveň z obrázku č. 22 vyplývá, že pouze 3 % z celkového počtu dotázaných respondentů, tj. pouze 2 klienti z celkových 65 klientů uvedlo, že má dostatečné informace ohledně evakuace a jsou připraveni na případnou mimořádnou událost. Na obrázku č. 22 jsou graficky znázorněny odpovědi na otázku č. 10, která byla konstatační, tudíž nelze ověřit její správnost. Z výše uvedených výsledků je patrné, že převážná většina klientů domova s pečovatelskou službou je dostatečně připravena, ale chtěla více informací. Je možné, že právě takovýto výsledek je zapříčiněn tím, že v domově s pečovatelskou službou se nacházejí jednotliví klienti, respektive nájemníci v bytech, které patří městu, nekoná se zde žádné školení ohledně požární ochrany, žádné školení ohledně evakuace. Je tedy na každém klientovi, jak si k patřičným informacím ohledně evakuace přijde. Obrázek č. 22 byl v tomto případě navázán na otázku č. 10.

Na obrázku č. 23 je patrné, že všech 100 % z dotázaných respondentů, tedy všech 65 dotázaných klientů domova s pečovatelskou službou označilo správnou variantu symbolu únikového východu, tedy variantu b). Jednalo se o otázku č. 11, která byla znalostního charakteru, tudíž lze ověřit její správnost. 100 % úspěšnost označení správného symbolu je zaručeně výborný výsledek a svědčí o vysoké pravděpodobnosti, kdy klienti domova s pečovatelskou službou snadno symbol únikového východu rozpoznají v případě evakuace.

Z obrázku č. 22, který je navázán na znalostní otázku č. 12, vyplývá, že z 65 dotázaných klientů domova s pečovatelskou službou tzn. 100 % dotázaných respondentů celých 88 % tj. 57 klientů neví, jak mají být zabezpečeny dveře únikového východu. Pouze 8 klientů tj. 12 % ze všech dotázaných respondentů ví, že dveře únikového východu musí být opatřeny odblokovacím zámkem. Tudíž je z obrázku č. 24 patrné, že správnou možnost tedy možnost a) zvolilo právě pouze 8 % dotázaných respondentů. Jelikož se jednalo o otázku znalostní, lze ověřit její správnost. Tížený výsledek lze hodnotit jako neuspokojivý, pokud celých 88 % neví, jak mají být zabezpečeny dveře únikového východu. Je možné, že tento výsledek dává za vděk právě tomu, že klienti domova s pečovatelskou službou jsou v nájemních bytech, a tudíž si za veškeré znalosti ohledně evakuace ručí sami, a i si je převážně sami zjišťují.

Z obrázku č. 25 vyplývá, že ze 100 % dotázaných respondentů se nikdo neúčastnil cvičení ohledně evakuace. Což může být opět díky tomu, že domov s pečovatelskou službou je tvořen nájemními byty a jednotlivá školení ohledně požární ochrany a případné evakuace zde nejsou prováděny koordinovaně. Obrázek č. 25 odpovídá grafickému znázornění odpovědi na otázku č. 13, což byla otázka praktická, tudíž nelze ověřit její správnost.

Jako praktická otázka byla též definována otázka č. 14, které v tomto případě odpovídá obrázek č. 26. Kde je patrné, že naprostá většina klientů domova s pečovatelskou službou nemá žádné návrhy na zlepšení zabezpečení evakuace a jejího provádění, pouze 3 dotázaní respondenti tedy 5 % ze všech dotázaných bylo konkrétní ve svých odpovědích, co by zlepšili pro případnou evakuaci. Je možné, že tento výsledek reprezentuje pocit bezpečí a důvěry v sociální zařízení, ve kterém se klienti domova s pečovatelskou službou nacházejí, v případě možné evakuace.

Pro zhodnocení cíle práce, a především pro získání odpovědi na výzkumnou otázku byly použity otázky se znalostními odpověďmi, tedy ty odpovědi na otázky, u kterých lze zhodnotit jejich správnost. Výsledky jsou zapsány v níže uvedených dvou tabulkách.

Tabulka 27 Zpracované výsledky pro domov pro seniory

domov pro seniory	
pořadí znalostní otázky	% správnost
otázka č. 4	100
otázka č. 5	100
otázka č. 6	53
otázka č. 11	100
otázka č. 12	36
součet	389
výsledek	77,80 %

Tabulka 28 Zpracované výsledky pro domov s pečovatelskou službou

domov s pečovatelskou službou	
pořadí znalostní otázky	% správnost
otázka č. 4	100
otázka č. 5	100
otázka č. 6	97
otázka č. 11	100
otázka č. 12	12
součet	409
výsledek	81,80 %

Z tabulky č. 1 je patrné, že na znalostní otázky odpovědělo celkem ze 100 % dotázaných respondentů správně 77,80 % klientů domova pro seniory. V porovnání s tím je z tabulky č. 2 patrné, že na znalostní otázky odpovědělo celkem ze 100 % dotázaných respondentů správně 81,80 % klientů domova s pečovatelskou službou. Z výše uvedených zpracovaných dílčích výsledků je patrné, že větší část správných odpovědí je v zastoupení domova s pečovatelskou službou, z čehož vyplývá, že je domov s pečovatelskou službou i lépe připraven na případnou evakuaci. Hranice správnosti byla stanovena na 75 %. Obě sociální zařízení jsou tedy na případnou evakuaci připravena dobře. Lépe, jak už bylo zmíněno výše, je připraven domov s pečovatelskou službou.

6.1 Odpověď na výzkumnou otázku

Pro diplomovou práci byla stanovena výzkumná otázka „*Jakým způsobem jsou vybrané objekty připraveny na evakuaci v případě mimořádné události*“

Hranice správnosti na znalostní otázky, tedy na otázky, u kterých lze zhodnotit jejich správnost byla stanovena na 75 %. Z provedeného výzkumu vyplývá, že znalostní otázky mají správnost 77,80 % u domova pro seniory a 81,80 % pro domov s pečovatelskou službou, což v obou případech reprezentuje dobrou, respektive uspokojující připravenost klientů obou výše zmíněných sociálních zařízení. Obě sociální zařízení jsou tedy dobrým způsobem připraveny na evakuaci v případě mimořádné události. Je třeba zmínit, že v případě potřeby klienti obou sociálních zařízení mají alespoň základní informace o evakuaci a zařízení jako taková mají v případě potřeby odpovídající pomůcky, které by využila v případě možné evakuace.

Odpověď na výzkumnou otázku je: Domov pro seniory i domov s pečovatelskou službou jsou dobrým způsobem připraveny na evakuaci v případě mimořádné události.

Závěr

Teoretická část této diplomové práce se věnovala výčtu právních předpisů týkajících se problematice evakuace, charakteristice evakuace jako takové, tématu stáří a stárnutí charakteristikám vybraných druhů objektů, které byly vybrány pro účel této diplomové práce – domov pro seniory G – centrum a domov s pečovatelskou službou v Táboře, problematice evakuace právě z těchto typů zařízení, ale i historii mimořádných událostí v těchto typech zařízení, zimním stadionům především z hlediska principu jejich chlazení a mimořádné události, kdy unikne amoniak jako chladící medium.

Praktická neboli výzkumná část diplomové práce se věnovala naplnění cíle práce, a to konkrétně: „*Jakým způsobem jsou vybrané objekty připraveny na evakuaci v případě mimořádné události?*“. Za vděku provedení dotazníkového šetření náhodně vybraných respondentů vybraných objektů v Táboře lze konstatovat, že vybrané objekty jsou na evakuaci v případě mimořádné události připraveny dobře i díky zabezpečení vybraných objektů potřebnými evakuačními pomůckami a dobrými základními znalostmi ohledně tématu evakuace dotčenými klienty sociálních zařízení.

Dále byla v praktické části popsána metodika práce, tedy to, jakým způsobem byly zpracovány získané výsledky dotazníkového šetření. Výzkumná část poté dále pokračovala samotným zpracováním výsledků a diskuzí nad nimi.

Evakuace jako taková je složitý proces, jak lze pochopit nejen z této diplomové práce je tedy důležitá, aby byla provedena zodpovědně, a přitom pokud možno, co nejrychleji odpovědnými členy krizového štábu, personálu a vedení sociálních zařízení i vzhledem ke zdravotnímu stavu s přihlédnutím na věk klientů vybraných objektů.

Nicméně, během provedení výzkumu diplomové práce byly zjištěny i některé nedostatky při provádění evakuace vybraných objektů – domov pro seniory (G-centrum) a domov s pečovatelskou službou. Jako nedostatky lze zmínit jistě to, že drtivá většina dotázaných respondentů nezažilo cvičení evakuace a to, že neví, kde se nachází tzv. shromaždiště. Tyto zjištěné nedostatky jistě mohou být inspirací pro zlepšení provádění případné evakuace vybraných objektů.

Výsledky diplomové práce budou poskytnuty dvěma vybraným objektům, konkrétně tedy domovu pro seniory (G – centrum) a domovu s pečovatelskou službou k posouzení provedení evakuace v jejich sociálních zařízeních.

7 Seznam použité literatury a zdrojů

1. Anon., [b.r.], *Zatřáslo se okno a dveře. Škoda po požáru pečovatelského domu na Semilsku je 10 milionů* | *iROZHLAS - spolehlivé zprávy* [online] [vid. 2023ac-08-03]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/pozar-libstat-semilsko-dum-s-pecovatelskou-sluzbou_2212100811_ako
2. Anon., [b.r.], *246/2001 Sb. Vyhláška o požární prevenci* [online] [vid. 2023b-08-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-246>
3. Anon., [b.r.], *32 Evakuace osob, únikové cesty* [online] [vid. 2023a-08-03]. Dostupné z: <https://pozarniochrana.netstranky.cz/otazky/32-evakuace-osob-unikove-cesty.html>
4. Anon., [b.r.], *AKUTNĚ.CZ - Medicína katastrof 2013* [online] [vid. 2023c-08-03]. Dostupné z: https://www.akutne.cz/publication/cs/162-medicina-katastrof-2013/?fbclid=IwAR00CmMrsGIPT2-elnt_89fxi6gVesxxEn7AXRwWi0eKFIE0cNOLyxes15Q
5. Anon., [b.r.], *Ammonia (total) - DCCEEW* [online] [vid. 2023d-08-03]. Dostupné z: <https://www.dcceew.gov.au/environment/protection/npi/substances/factsheets/ammonia-total>
6. Anon., [b.r.], *amoniak (čpavek)* [online] [vid. 2023e-08-03]. Dostupné z: <https://arnika.org/toxicke-latky/databaze-latek/amoniak-cpavek>
7. Anon., [b.r.], *Co je evakuace. Druhy a legislativa týkající se evakuace* | *CRDR* [online] [vid. 2023f-08-03]. Dostupné z: <https://www.bozpz.cz/slovník-pojmu/evakuace/>
8. Anon., [b.r.], *Domy s pečovatelskou službou v Táboře: Město Tábor - oficiální webové stránky* [online] [vid. 2023g-08-03]. Dostupné z: <https://www.taborcz.eu/domy-s-pecovatelskou-sluzbou-v-tabore/d-2852>
9. Anon., [b.r.], *Evakuace - Hasičský záchranný sbor České republiky* [online] [vid. 2023i-08-03]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/rady-obyvateľstvu-ochrana-obyvateľstva-evakuace.aspx>
10. Anon., [b.r.], *Evakuace - Ministerstvo vnitra České republiky* [online] [vid. 2023a-08-06]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/evakuace.aspx?fbclid=IwAR3rWgOimz6Pr4SbO1AynVReawwQoKAdM9UiyfLREvAvjyRYjiln4q9B4D8>

11. Anon., [b.r.]. *Evakuace | Portál krizového řízení HZS JHM* [online] [vid. 2023h-08-03]. Dostupné z: <https://www.krizport.cz/rady/chytre-blondynky-radi/evakuace>
12. Anon., [b.r.]. *Evakuace a evakuační zavazadlo - Policie České republiky* [online] [vid. 2023j-08-03]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/evakuace-a-evakuacni-zavazadlo.aspx>
13. Anon., [b.r.]. *Evakuace obyvatelstva - Hasičský záchranný sbor České republiky* [online] [vid. 2023k-08-03]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/evakuace-obyvatelstva.aspx>
14. Anon., [b.r.]. *Evakuace osob Archives - Prolife* [online] [vid. 2023l-08-03]. Dostupné z: <https://prolifeweb.cz/obchod/kategorie/evakuace-osob/>
15. Anon., [b.r.]. *Evakuační vozíky. Solift, s.r.o.* [online] [vid. 2023m-08-03]. Dostupné z: <https://www.solift.cz/produkty/evakuacni-voziky/>
16. Anon., [b.r.]. *Explore G-Centrum Tábor - Sociální Služby a Domov Důchodců in 3D. Matterport* [online] [vid. 2023n-08-03]. Dostupné z: <https://my.matterport.com/show/?m=hR4wk72o1LR>
17. Anon., [b.r.]. *Metodiky a doporučené postupy – Rozvoj a podpora modelů kvality pro systém sociálních služeb* [online] [vid. 2023o-08-03]. Dostupné z: <https://rpq.mpsv.cz/metodiky-a-doporucene-postupy/?fbclid=IwAR1ZwGVKEDFxfhKYaiGVn-Nwb9bOYO6ThdOgmNGuNoYG6h7J56lsnbDI3vXk>
18. Anon., [b.r.]. *Metodiky a doporučené postupy – Rozvoj a podpora modelů kvality pro systém sociálních služeb* [online]. [vid. 2023p-08-03]. Dostupné z: <https://rpq.mpsv.cz/metodiky-a-doporucene-postupy/>
19. Anon., [b.r.]. *Pečovatelská služba | G - centrum Tábor* [online] [vid. 2023q-08-03]. Dostupné z: <https://www.gcentrum.cz/pecovatelska-sluzba>
20. Anon., [b.r.]. *Pečovatelské služby – Tábor | netkatalog.cz* [online] [vid. 2023r-08-03]. Dostupné z: <https://www.netkatalog.cz/katalog/zdravi/pecovatelske-sluzby/tabor/>
21. Anon., [b.r.]. *Požár v domově v Roztokách má dvě oběti a desítky zraněných. Policie prověřuje opravu kotelny — ČT24 — Česká televize* [online] [vid. 2023s-08-03]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3497232-pri-pozaru-v-alzheimer-centru-v-roztokach-u-prahy-zemreli-dva-lide-skody-jsou-za-70>

22. Anon., [b.r.]. *Požární evakuační plán. Povinnosti a co musí obsahovat?* | *BOZP.cz* [online] [vid. 2023t-08-03]. Dostupné z: <https://www.dokumentacebozp.cz/aktuality/pozarni-evakuacni-plan-k-cemu-slouzi-kdo-ma-jake-povinnosti-a-co-musi-obsahovat/>
23. Anon., [b.r.]. *provádění - ABZ slovník českých synonym* [online] [vid. 2023b-08-06]. Dostupné z: https://www.slovník-synonym.cz/web.php/slovo/provadeni?fbclid=IwAR1aAoN9pv6d-qE7o3NNJ9214GOsqQ2X-DN5DuIFdW4iIgcYNSYH_kpmhg
24. Anon., [b.r.]. *Stadion* | *HCTábor.com oficiální stránky hokejového klubu* [online] [vid. 2023u-08-03]. Dostupné z: <http://www.hctabor.com/informace/stadion/>
25. Anon., [b.r.]. *Starobní důchod podrobně - Česká správa sociálního zabezpečení* [online] [vid. 2023v-08-03]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/starobni-duchod-podrobne>
26. Anon., [b.r.]. *The Facts About Ammonia* [online] [vid. 2023-08-03]. Dostupné z: https://www.health.ny.gov/environmental/emergency/chemical_terrorism/ammonia_general.htm
27. Anon., [b.r.]. *Využití odpadního tepla při chlazení zimních stadionů - TZB-info* [online] [vid. 2023x-08-03]. Dostupné z: <https://vetrani.tzb-info.cz/klimatizace-a-chlazení/3325-vyuziti-odpadniho-tepla-pri-chlazení-zimnich-stadionu>
28. Anon., [b.r.]. *Wikiwand - Zimní stadion Tábor. Wikiwand* [online] [vid. 2023y-08-03]. Dostupné z: https://wikiwand.com/cs/Zimní_stadion_Tábor
29. Anon., [b.r.]. *Začlenění činností do kategorií podle požárního nebezpečí – www.guard7.cz* [online] [vid. 2023z-08-03]. Dostupné z: <https://www.guard7.cz/zacleneni-cinnosti-do-kategorii-podle-pozarniho-nebezpeci/>
30. Anon., [b.r.]. *Zákon 108/2006 Sb. - o sociálních službách úplné a aktuální znění | ASPI | Wolters Kluwer ČR, a. s.* [online] [vid. 2023aa-08-03]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/62334/1/2/zakon-c-108-2006-sb-o-socialnich-sluzbach?vtextu=Z%C3%A1kon%20%C4%8D.%20108/2006%20Sb.%2C%20o%20soci%C3%A1ln%C3%ADch%20slu%C5%BEB%C3%A1ch#lema0>
31. Anon., [b.r.]. *Zákon 240/2000 Sb. - o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) úplné a aktuální znění | ASPI | Wolters Kluwer ČR, a. s.* [online]

- [vid. 2023ab-08-03]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/49557/1/2>
32. Anon., [b.r.]. *Zimní stadion | Tělovýchovná zařízení města Tábora s.r.o.* [online] [vid. 2023ad-08-03]. Dostupné z: <https://www.tzmt.cz/zimni-stadion/>
33. Anon., 2023. Důchodový věk nebudou mít všichni stejný, řekl Jurečka. V průměru by se měla penze pobírat 21,5 roku. *iROZHLAS* [online] [vid. 2023-08-03]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/ved-odchodu-do-duchodu-reforma-jurecka_2305021701_mfk
34. Anon., 2023a. Community Risk Reduction. *U.S. Fire Administration* [online] [vid. 2023-08-03]. Dostupné z: <https://www.usfa.fema.gov/prevention/community-risk-reduction/>
35. Anon., 2023b. Fire Safety for Older Adults. *U.S. Fire Administration* [online] [vid. 2023-08-03]. Dostupné z: <https://www.usfa.fema.gov/prevention/home-fires/at-risk-audiences/older-adults/>
36. Anon., 2023c. Home Fire Escape Plans. *U.S. Fire Administration* [online] [vid. 2023-08-03]. Dostupné z: <https://www.usfa.fema.gov/prevention/home-fires/prepare-for-fire/home-fire-escape-plans/>
37. *Bojový řád jednotek požární ochrany*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2017. ISBN 978-80-7385-026-5.
38. CONNELLY, N. G., ROYAL SOCIETY OF CHEMISTRY (GREAT BRITAIN) a INTERNATIONAL UNION OF PURE AND APPLIED CHEMISTRY, ed., 2005. *Nomenclature of inorganic chemistry. IUPAC recommendations 2005*. Cambridge, UK: Royal Society of Chemistry Publishing/IUPAC. ISBN 978-0-85404-438-2.
39. ČSN EN 378-1 +A2. *Chladicí zařízení a tepelná čerpadla – Bezpečnostní a environmentální požadavky – Část 1: Základní požadavky, definice, klasifikace a kritéria volby*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2012.
40. DINTAR, Jiří, 2018. Tábořské G-centrum pomáhá nejen seniorům už 20 let. *Táborský deník* [online]. [vid. 2023-08-03]. Dostupné z: https://taborsky.denik.cz/zpravy_region/taborske-g-centrum-pomaha-nejen-seniorum-uz-20-let-20180906.html

41. *Doporučený standard kvality pro domovy pro seniory ČR*. Tábor: Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky, 2015. ISBN 978-80-904668-8-3.
42. HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR KARLOVARSKÉHO KRAJE. *Plán evakuace obyvatelstva – metodická pomůcka*. Karlovy Vary, 2004 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <http://webmap.kr-karlovarsky.cz/pou/html/..%5Cprilohy%5CPlanEVA.pdf>
43. HAŠKOVCOVÁ, Helena. *Fenomén stáří*. Vyd. 2., podstatně přeprac. a dopl. Praha: Havlíček Brain Team, 2010. ISBN 978-80-87109-19-9.
44. HORÁK, Rudolf a Jan KYSELÁK. *Terminologický slovník vybraných pojmů z oblasti evakuace*. Brno: Univerzita obrany, 2006. ISBN 80-7231-162-x.
45. HORÁK, Rudolf a Jan KYSELÁK. *Terminologický slovník vybraných pojmů z oblasti evakuace*. Brno: Univerzita obrany, 2006. ISBN 80-7231-162-x.
46. HORÁK, Rudolf. *Průvodce krizovým plánováním pro veřejnou správu: [prevence řešení mimořádných krizových situací]*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-827-7.
47. HORÁK, Rudolf. *Průvodce krizovým plánováním pro veřejnou správu: [prevence řešení mimořádných krizových situací]*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-827-7.
48. INFO@AION.CZ, AION CS-, [b.r.]. 108/2006 Sb. Zákon o sociálních službách. *Zákony pro lidi* [online] [vid. 2023a-08-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>
49. INFO@AION.CZ, AION CS-, [b.r.]. 133/1985 Sb. Zákon o požární ochraně. *Zákony pro lidi* [online] [vid. 2023b-08-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>
50. INFO@AION.CZ, AION CS-, [b.r.]. 224/2015 Sb. Zákon o prevenci závažných havárií. *Zákony pro lidi* [online] [vid. 2023c-08-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-224>
51. INFO@AION.CZ, AION CS-, [b.r.]. 239/2000 Sb. Zákon o integrovaném záchranném systému. *Zákony pro lidi* [online] [vid. 2023d-08-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>
52. INFO@AION.CZ, AION CS-, [b.r.]. 375/2017 Sb. Nařízení vlády o vzhledu, umístění a provedení bezpečnostních značek a značení a zavedení signálů. *Zákony*

- pro lidi* [online] [vid. 2023e-08-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-375>
53. INFO@WOLTERSKLUWER.CZ, Wolters Kluwer ČR, a s-, [b.r.]. Vyhláška 380/2002 Sb. k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva úplné a aktuální znění. *ASPI* [online] [vid. 2023-08-03]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/53776/1/2>
54. *Krizové zákony: Hasičský záchranný sbor ; Požární ochrana : redakční uzávěrka* .. Ostrava: Sagit, 2007-. ÚZ. ISBN 978-80-7488-497-9.
55. KROUPA, Miroslav a Milan ŘÍHA. *Ochrana obyvatelstva*. Praha: Armex, 2006. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 80-86795-33-0.
56. KROUPA, Miroslav. *Chování obyvatelstva v případě havárie s únikem nebezpečných chemických látek: příručka pro orgány státní správy, územní samosprávy, právnické osoby a podnikající fyzické osoby a obyvatelstvo*. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2004. ISBN 80-86640-23-x.
57. KROUPOVÁ, Libuše, FILIPEC, Josef, ed. *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost: s Dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky*. Vyd. 4. Praha: Academia, 2005. ISBN 80-200-1347-4.
58. KROUPOVÁ, Libuše, FILIPEC, Josef, ed. *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost: s Dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky*. Vyd. 4. Praha: Academia, 2005. ISBN isbn80-200-1347-4.
59. KULIGOWSKI, Erica, Richard PEACOCK, Emily WIESS a Bryan HOSKINS, 2013. Stair evacuation of older adults and people with mobility impairments. *Fire Safety Journal* [online]. **62**, 230–237. ISSN 0379-7112. Dostupné z: doi:[10.1016/j.firesaf.2013.09.027](https://doi.org/10.1016/j.firesaf.2013.09.027)
60. LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2006. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-1284-0.
61. LUZ, Anthony, Paul DELEO, Nathan PECHACEK a Mike FREEMANTLE, 2020. Human health hazard assessment of quaternary ammonium compounds: Didecyl dimethyl ammonium chloride and alkyl (C12–C16) dimethyl benzyl ammonium chloride. *Regulatory Toxicology and Pharmacology* [online]. 116, 104717. ISSN 0273-2300. Dostupné z: doi:[10.1016/j.yrtph.2020.104717](https://doi.org/10.1016/j.yrtph.2020.104717)

62. MACHÁČOVÁ, Kateřina a Iva HOLMEROVÁ. *Aktivní gerontologie, aneb, Jak stárnout dobře*. Praha: Mladá fronta, 2019. Medical services. ISBN 978-80-204-5489-8.
63. MARTÍNEK, Bohumír a Petr LINHART a kol. z Institutu ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč. *Ochrana obyvatelstva – Studijní materiál k modulu E*. 1.vyd. Praha, 2006. Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
64. MATOUŠEK, Oldřich. *Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-310-9.
65. MLÝNKOVÁ, Jana. *Péče o staré občany: učebnice pro obor sociální činnost*. Praha: Grada, 2011. ISBN isbn978-80-247-3872-7.
66. PAVELEK, Ivan, 2022. Dramatické probuzení. Na Novojičínsku hořelo v domově pro seniory. *Deník.cz* [online]. [vid. 2023-08-03]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/regiony/evakuace-zraneni-sok-seniorum-na-novojicinsku-horel-rano-domov-20220413.html>
67. PEARSON, Andy, 2008. Refrigeration with ammonia. *International Journal of Refrigeration* [online]. **31**(4), Refrigeration with Ammonia and Hydrocarbons, 545–551. ISSN 0140-7007. Dostupné z: doi:[10.1016/j.ijrefrig.2007.11.011](https://doi.org/10.1016/j.ijrefrig.2007.11.011)
68. PITTER, Pavel. *Hydrochemie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Vydavatelství VŠCHT Praha, 2009. ISBN 978-80-7080-701-9.
69. POPL, Milan a Jan FÄHNRICH. *Analytická chemie životního prostředí*. Vyd. 4., přeprac. Praha: Vysoká škola chemicko-technologická, 1999. ISBN 80-7080-336-3.
70. SYNONYMUS.CZ, [b.r.]. *zabezpečení - slovník synonym* [online] [vid. 2023-08-06]. Dostupné z: https://synonymus.cz/zabezpeceni-181/?fbclid=IwAR27sOSsQ93DM9q4im9f5tJqkaldF8_S5czWxeR2UmXUSNesDyJwAX5N3Hc
71. ŠTĚTINA, Jiří. *Zdravotnictví a integrovaný záchranný systém při hromadných neštěstích a katastrofách*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4578-7.
72. TELEVIZE, Česká, [b.r.]. Kvůli požáru v domově seniorů v Kopřivnici se evakovalo padesát lidí, dva skončili v péči zdravotníků. *ČT24 - Nejdůvěryhodnější zpravodajský web v ČR - Česká televize* [online] [vid. 2023-

- 08-03]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/regiony/3471198-kvuli-pozaru-v-domove-senioru-v-koprivnici-se-evakovalo-padesat-lidi-dva-skoncili-v>
73. U.S. FIRE ADMINISTRATION/NATIONAL FIRE DATA CENTER, ed. Fire and the Older Adult. 2006, 60
74. USER, Super, [b.r.]. Únikové cesty a východy. *Znalostní systém prevence rizik v BOZP* [online] [vid. 2023-08-03]. Dostupné z: <https://zsbozp.vubp.cz/unikove-cesty-a-vychody>
75. VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie II.: dospělost a stáří*. Praha: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1318-5.
76. VOSTATEK, Jaroslav. *Penzijní teorie a politika*. V Praze: C.H. Beck, 2016. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-571-8.

8 Seznam zkratek

APSS – Asociace poskytovatelů sociálních služeb

ČSN – Česká technická norma

GŘ – generální ředitelství

HZS; HZS ČR – hasičský záchranný sbor; Hasičský záchranný sbor České republiky

IZS – integrovaný záchranný systém

MU – mimořádná událost

MV – ministerstvo vnitra

OO – ochrana obyvatelstva

ORP – obec s rozšířenou působností

PO – požární ochrana

9 Seznam použitých obrázků

Obrázek 1 Věk	48
Obrázek 2 Zastoupení klientů v domově pro seniory	49
Obrázek 3 Zastoupení klientů domova s pečovatelskou službou	50
Obrázek 4 Informace o evakuačním plánu	51
Obrázek 5 Evakuační trasy budovy	52
Obrázek 6 Shromaždiště	53
Obrázek 7 Evakuační pomůcky	54
Obrázek 8 Potřeba kompenzačních pomůcek	55
Obrázek 9 Připravenost na evakuaci	56
Obrázek 10 Symbol únikového východu	57
Obrázek 11 Zabezpečení dveří únikového východu	58
Obrázek 12 Cvičení evakuace	59
Obrázek 13 Návrh na zlepšení	60
Obrázek 14 Věk	61
Obrázek 15 Zastoupení klientů v domově pro seniory	62
Obrázek 16 Zastoupení klientů domova s pečovatelskou službou	63
Obrázek 17 Informace o evakuačním plánu	64
Obrázek 18 Evakuační trasy budovy	65
Obrázek 19 Shromaždiště	66
Obrázek 20 Evakuační pomůcky	67
Obrázek 21 Potřeba kompenzačních pomůcek	68
Obrázek 22 Připravenost na evakuaci	69
Obrázek 23 Symbol únikového východu	70
Obrázek 24 Zabezpečení dveří únikového východu	71
Obrázek 25 Cvičení evakuace	72
Obrázek 26 Návrh na zlepšení	73

10 Seznam použitých tabulek

Tabulka 1 Otázka č.1	48
Tabulka 2 Otázka č. 2	49
Tabulka 3 Otázka č. 3	50
Tabulka 4 Otázka č. 4	50
Tabulka 5 Otázka č. 5	51
Tabulka 6 Otázka č. 6	52
Tabulka 7 Otázka č. 7	53
Tabulka 8 Otázka č. 8	54
Tabulka 9 Otázka č. 10	56
Tabulka 10 Otázka č. 11	57
Tabulka 11 Otázka č. 12	57
Tabulka 12 Otázka č. 13	58
Tabulka 13 Otázka č. 14	59
Tabulka 14 Otázka č. 1	60
Tabulka 15 Otázka č. 2	61
Tabulka 16 Otázka č. 3	62
Tabulka 17 Otázka č. 4	63
Tabulka 18 Otázka č. 5	64
Tabulka 19 Otázka č. 6	65
Tabulka 20 Otázka č. 7	66
Tabulka 21 Otázka č. 8	67
Tabulka 22 Otázka č. 10	68
Tabulka 23 Otázka č. 11	69
Tabulka 24 Otázka č. 12	70
Tabulka 25 Otázka č. 13	71
Tabulka 26 Otázka č. 14	72
Tabulka 27 Zpracované výsledky pro domov pro seniory	81
Tabulka 28 Zpracované výsledky pro domov s pečovatelskou službou.....	81

11 Seznam příloh

11.1 Příloha A: Dotazník (zdroj: vlastní)

Dotazník pro náhodné respondenty

Vážení,

Jmenuji se Karolína Novotná a jsem studentkou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích na Zdravotně sociální fakultě studijního oboru Civilní nouzová připravenost.

Tímto bych Vás chtěla požádat o spolupráci s vyplněním dotazníkového šetření, které poslouží pouze pro vyhodnocení mé diplomové práce na téma: „Evakuace a porovnání jejího provedení vybraných objektů v Táboře v případě mimořádné události“. Cílem tohoto dotazníkového šetření bude získat, co nejvíce informací o zabezpečení a provádění evakuace domova pro seniory a domova s pečovatelskou službou, ve kterém se nacházíte. Vašich odpovědí si velmi vážím, protože pomohou lépe porozumět aktuální a konkrétní situaci a případným prostorům ke zlepšení.

Veškeré Vaše odpovědi jsou anonymní a budou použity pouze pro účely výzkumu výše zmíněné diplomové práce.

Velmi Vám všem děkuji za spolupráci!

Otázka č. 1: Jaký je Váš věk?

- a) Do 65 let
- b) Nad 65 let

Otázka č. 2: Bydlíte v domově pro seniory?

- a) Ano
- b) Ne

Otázka č. 3: Bydlíte v domově s pečovatelskou službou?

- a) Ano
- b) Ne

Otázka č. 4: Byla Vám poskytnuta informace o evakuačním plánu budovy?

- a) Ano, dostal/a jsem podrobné informace o evakuačním plánu budovy
- b) Ano, dostal/a jsem základní informace o evakuačním plánu budovy
- c) Ne, nedostal/a jsem žádné informace o evakuačním plánu budovy

Otázka č. 5: Máte povědomí o evakuačních trasách budovy?

- a) Ano, mám
- b) Ne, nemám

Otázka č. 6: Víte, kde se nachází tzv. shromaždiště evakuace (kam se máte dostat v případě evakuace)?

- a) Ano, vím
- b) Ne, nevím

Otázka č. 7: Víte, jestli jsou ve vašem zařízení (domově pro seniory nebo domově s pečovatelskou službou) k dispozici tzv. evakuační pomůcky např. evakuační křeslo, evakuační podložka, evakuační nosítka nebo evakuační plachta?

- a) Ano, vím, že jsou k dispozici
- b) Ne, nevím, že jsou k dispozici

Otázka č. 8: Potřebujete kompenzační pomůcky pro evakuaci?

- a) Ano
- b) Ne

Otázka č. 9: Pokud ano, vyjmenujte, prosím, o jakou pomůcku, popřípadě pomůcky se jedná?

Otázka č. 10: Máte pocit, že jste dostatečně informován/a a připraven/a na případnou evakuaci vašeho zařízení (domova pro seniory nebo domova s pečovatelskou službou)?

- a) Ano, jsem dostatečně informován/a a připraven/a
- b) Ano, ale chtěl/a bych více informací

c) Ne, nejsem dostatečně informován/a a připraven/a

Otázka č. 11: Označte symbol únikového východu:

a)

b)

c)

Otázka č. 12: Víte, jak musí být zabezpečeny dveře únikového východu?

- a) Musí být opatřeny odblokovacím zámkem
- b) Mohou být trvale uzamčené, například visacím zámkem
- c) Nevím

Otázka č. 13: Účastnil/a jste se během pobytu ve vašem zařízení (domově pro seniory nebo domově s pečovatelskou službou) cvičení ohledně evakuace:

- a) Ano, účastnila
- b) Ne, neúčastnila
- c) Nevím/ nepamatuji se

Otázka č. 14: Máte nějaké nápady nebo komentáře, jak zlepšit zabezpečení a provádění evakuace ve vašem zařízení?

- a) Ano, mám (uved'te prosím jaké):
- b) Ne, nemám
- c) Nevím

Děkuji Vám všem za vyplnění dotazníku. Vaše odpovědi zcela jistě poskytnou cenné informace pro vaše zařízení, ve kterém se nacházíte, ohledně zabezpečení a provádění evakuace domova pro seniory nebo domova s pečovatelskou službou v případě mimořádné události.

Děkuji za Vaši spolupráci!

S pozdravem

Bc. Karolína Novotná